

Αθήνα, 10 Δεκεμβρίου 2025

Ταμείο Ανάκαμψης: Η λίστα της χαμένης ευκαιρίας

Το ΠΑΣΟΚ ερευνά και ενημερώνει - Η κυβέρνηση κρύβεται και οφείλει να εξηγήσει

Ακόμα μία μέγιστη αναθεώρηση – δεύτερη μέσα σε μόλις 4 μήνες – του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, με σωρεία τροποποιήσεων αλλά και απεντάξεων μέτρων και στόχων στο παρά πέντε της λήξης του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Αλλά η κυβέρνηση, για ακόμη μία φορά, αρνείται να ενημερώσει ολοκληρωμένα την ελληνική κοινωνία.

Επιχειρούμε να **το κάνουμε εμείς**. Πάλι.

Τον Φεβρουάριο του 2024 εντοπίσαμε και δημοσιεύσαμε [τη λίστα με τα έργα που τροποποιούνταν ή απεντάσσονταν](#) τότε από το Ταμείο Ανάκαμψης – λίστα την οποία η κυβέρνηση δεν θα ήθελε ποτέ να δουν οι Έλληνες πολίτες.

Τον Ιούλιο του 2025 ερευνήσαμε, μελετήσαμε, αποκωδικοποιήσαμε και δώσαμε στη δημοσιότητα [νέα λίστα με 108 μέτρα, έργα και ορόσημα](#) που επίσης τροποποιούνταν ή απεντάσσονταν από το Ταμείο Ανάκαμψης, για τα οποία πάλι η κυβέρνηση είχε επιλέξει τη σιωπή.

Τώρα η κυβέρνηση υπέβαλε νέα πρόταση αναθεώρησης του «Ελλάδα 2.0» για **συνολικά 153 μέτρα** από τα συνολικά 180 μέτρα / δράσεις (ποσοστό 85%!) του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Τα 18 τα έχει διαφημίσει δεόντως η κυβέρνηση γιατί έχουν καλά νέα. **Για τα υπόλοιπα όμως 135 μέτρα δεν είπε κουβέντα.**

Για αυτό και σήμερα ως ΠΑΣΟΚ κάνουμε το τρίτο βήμα: παρουσιάζουμε τρίτη λίστα 135 μέτρων και ακόμα περισσότερων έργων για τα οποία η κυβέρνηση φαίνεται, με βάση το κείμενο της πρότασης αναθεώρησης που η ίδια υπέβαλε πριν λίγες μέρες στα ευρωπαϊκά όργανα, να ζητάει μείωση στόχων και περιεχομένου ή/και αλλαγή χρονοδιαγράμματος ή/και την απένταξή τους από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Αυτή τη φορά όμως κάναμε και κάτι παραπάνω: Αντιπαραβάλλαμε, στο βαθμό που ήταν εφικτό, τη διαχρονική εξέλιξη κάθε ενός από αυτά τα 135 μέτρα, μέσα από το αρχικό κείμενο του «Ελλάδα 2.0» και τα κείμενα των αλληπάλληλων αναθεωρήσεων, για να μπορέσουμε και εμείς και κάθε αναγνώστης να αντιληφθούμε όσο περισσότερο γίνεται, τι αλλάζει, πόσο αλλάζει και, κυρίως, τι σημαίνουν για την κοινωνία αυτές οι αλλαγές. Γιατί πίσω από κάθε ένα από αυτά τα 135 μέτρα υπάρχουν άνθρωποι, επιχειρήσεις, πολίτες που δικαιούνται ενημέρωσης.

Σημείωση: Όλα αυτά τα μέτρα τα αναφέρει η ίδια η κυβέρνηση στη νέα πρόταση αναθεώρησης. Η ίδια η κυβέρνηση ζήτησε την τροποποίηση ή/και απένταξή τους. Το τι επακριβώς ισχύει σε κάθε περίπτωση είναι δουλειά της να το εξηγήσει. Οφείλε ήδη να το έχει κάνει.

Αφού δεν το έκαναν όμως μέχρι σήμερα οι κυβερνητικοί αρμόδιοι ως όφειλαν, **το κάνουμε εμείς, με ό,τι μέσα έχουμε στη διάθεσή μας.** Το κάνουμε με εξοντωτική αντιπαραβολή εκατοντάδων σελίδων κείμενων που έχουν δημοσιευτεί αλλά κανένας δεν έχει μπει στον κόπο να κωδικοποιήσει και να εξηγήσει. Και θέλουμε να το κάνουμε χωρίς να αδικούμε την όποια προσπάθεια γίνεται, αλλά με γνώμονα την αλήθεια, γιατί ανησυχούμε. Ανησυχούμε ότι συνολικά η Ελλάδα με το Ταμείο Ανάκαμψης χάνει μία μοναδική ευκαιρία.

Έτσι η ελληνική κυβέρνηση, στη νέα, δεύτερη μέσα μόλις σε 4 μήνες, ιδιαίτερα εκτεταμένη πρόταση αναθεώρησης του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας **αναγκάζεται να αποδεχθεί, επισήμως πια, ότι «δεν είναι πλέον εφικτά»** στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, δεκάδες κρίσιμα μέτρα και η ολοκλήρωσή τους σύμφωνα με τους στόχους που είχαν τεθεί.

Σε άλλα μέτρα, από τη συγκριτική μελέτη των κειμένων των αναθεωρήσεων, προκύπτουν σαφέστατες διαφοροποιήσεις προς τα κάτω ως προς την ποιότητα μεταξύ αρχικού και τελικού στόχου. Σε αυτά, η μείωση του επιδιωκόμενου αντικειμένου, το προβληματικό χρονοδιάγραμμα κοντά στη λήξη του ΤΑΑ, η απένταξη έργων αλλά και η εγκατάλειψη των αρχικών οροσήμων και σχεδιασμών, φαίνεται να επιχειρείται να κρυφτούν πίσω από νεφελώδεις διατυπώσεις όπως για παράδειγμα *«τα μέτρα έχουν τροποποιηθεί για την εφαρμογή καλύτερων εναλλακτικών λύσεων»*.–

Ένα πρώτο πολιτικό συμπέρασμα είναι προφανές: Σε έναν μεγάλο αριθμό μέτρων η ελληνική κυβέρνηση **αναγκάζεται να κατεβάσει τον πήχη** προκειμένου να διασωθεί ό,τι μπορεί από το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Το επίσης ενδιαφέρον είναι όμως ότι δεν εξηγεί συγκεκριμένα γιατί το κάνει σε κάθε μέτρο και ποιος ευθύνεται για αυτό. Φταίει ο ανάδοχος κάθε φορά του έργου; Το όποιο υπουργείο; Το επίπεδο προετοιμασίας; Και τι συνέπειες θα έχει το χαμήλωμα του πήχη και για ποια κοινά; Αυτές είναι πληροφορίες που με τον έναν ή τον άλλον τρόπο επηρεάζουν την κοινωνία ακόμα και αν το θέμα είναι απλά θέμα διαφάνειας και σωστής παράδοσης του έργου. Τώρα είναι η ώρα η Κυβέρνηση να ξεκαθαρίσει

πράγματα τόσο για τις αιτίες των αλλαγών όσο και για το αποτύπωμα τους στην ελληνική κοινωνία και οικονομία.

Προσοχή: Στη λίστα που ακολουθεί έχει μελετηθεί και παρουσιάζεται η διαχρονική εξέλιξη των 135 μέτρων του «Ελλάδα 2.0», ακολουθώντας τη σειρά με την οποία αυτά τα μέτρα παρατίθενται στην πρόσφατη πρόταση αναθεώρησης της ελληνικής κυβέρνησης. Όχι με σειρά σπουδαιότητας, ούτε ιεραρχώντας ακόμα το αποτύπωμα τους στην ελληνική κοινωνία και οικονομία. Το ξεκαθαρίζουμε αυτό διότι χρειάζεται ακόμα δουλειά πάνω σε κάθε ένα μέτρο για να συνειδητοποιήσουμε πώς η τροποποίηση του επηρεάζει τη ζωή όλων μας.

Δείτε, ενδεικτικά, στην αναλυτικότερη λίστα που ακολουθεί, τα παρακάτω μέτρα: Επενδύσεις στο εθνικό αρδευτικό δίκτυο (σημείο 1), ο Ψηφιακός μετασχηματισμός του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας (σημείο 7), η Εξωστρέφεια του οικοσυστήματος έρευνας και καινοτομίας της Ελλάδας (σημείο 8), ο Ψηφιακός μετασχηματισμός των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (σημείο 10), η Κοινωνική ένταξη (σημείο 11), Εγκατάσταση αποθήκευσης ενέργειας για την περαιτέρω διείσδυση των ΑΠΕ (σημείο 18), Εναέρια μέσα για τη διαχείριση κρίσεων (σημείο 20), Ενίσχυση του συστήματος μαθητείας - επαγγελματική εκπαίδευση, κατάρτιση και δεξιότητες (σημείο 21), ο Βόρειος οδικός άξονας Κρήτης – BOAK (σημείο 22), το Μητρώο Τουριστικών Επιχειρήσεων (σημείο 23), τα μέτρα για την Αναπηρία (σημείο 26) και την Παιδική Προστασία (σημείο 27), η Ενεργειακή ανακαίνιση κτιρίων κατοικιών και το πρόγραμμα «Απόλλων» (σημείο 28), η Οργανωτική μεταρρύθμιση του σιδηροδρομικού τομέα (σημείο 37), η Αποκατάσταση της προσβασιμότητας μετά τις καταστροφικές επιπτώσεις της κακοκαιρίας «DANIEL» και «ELIAS» (σημείο 38), οι Δράσεις αναζωογόνησης για Δυτική Μακεδονία / Μεγαλόπολη (σημείο 45), οι Αναβαθμίσεις του δικτύου του ΔΕΔΔΗΕ με στόχο την ενίσχυση της ανθεκτικότητας και την προστασία του περιβάλλοντος (σημείο 48), τα Ειδικά Χωροταξικά Πλαίσια (σημείο 52), οι Υποδομές παροχής και εξοικονόμησης πόσιμου νερού (σημείο 53), η Θέσπιση στρατηγικής εθνικής διαχείρισης κινδύνου καταστροφών (σημείο 54), Πρωτοβάθμιος προσεισμικός έλεγχος κτιρίων (σημείο 57), η Επέκταση του δικτύου ΣΥΖΕΥΞΙΣ II (σημείο 71), η Στρατηγική αριστείας στα πανεπιστήμια και καινοτομία (σημείο 79), η Παροχή δεξιοτήτων, επανειδίκευση και αναβάθμιση δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού (σημείο 80), η Νέα στρατηγική για τη διά βίου μάθηση (σημείο 81), η Προώθηση της ένταξης του πληθυσμού των προσφύγων στην αγορά εργασίας (σημείο 90), Αναβάθμιση του προαστιακού σιδηροδρόμου στη Δυτική Αττική (σημείο 115).

Κάθε ένα από αυτά τα μέτρα μοιάζει να καταλήγει αρκετά διαφορετικά σε σχέση με τον αρχικό στόχο, μετά τις αναθεωρήσεις.

Επίσης, χρήζει προσοχής και **το σημείο 41** της λίστας που ακολουθεί, το οποίο αφορά στο **δανειακό σκέλος** του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Εδώ, η ίδια η ελληνική κυβέρνηση **φαίνεται για πρώτη φορά να παραδέχεται** ότι στο τέλος

του 2025 το ύψος των προβλεπόμενων δανειακών διευκολύνσεων που αφορούν διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και εμπορικές τράπεζες θα είναι **μειωμένο** στα 9,8 δισ. ευρώ από 11,182 δισ. ευρώ που προβλεπόταν μέχρι πριν λίγους μήνες. Και ότι το αντίστοιχο ύψος των δανείων στο τέλος του προγράμματος θα φτάσει στα 13,268 δισ. ευρώ από 15,428 δισ. ευρώ που προβλεπόταν μέχρι τον περασμένο Ιούλιο (**μείον 2,2 δισ. ευρώ περίπου**).

Μπροστά στο διαφαινόμενο αδιέξοδο για την απώλεια πόρων η κυβέρνηση, σύμφωνα με τη νέα πρόταση αναθεώρησης, φαίνεται ότι θυμήθηκε τελευταία στιγμή την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα (προτείνει σχετικό νέο μέτρο, το 16403 σε συνδυασμό με το 16405) στην οποία προτείνει να μεταβιβαστούν 2 δισ. ευρώ από τα δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας λίγο πριν τη λήξη του.

Θα δούμε τι και πώς θα δουλέψει στα ασφυκτικά χρονικά περιθώρια που απομένουν. Η κυβέρνηση οφείλει να εξηγήσει επακριβώς τι συμβαίνει και γιατί έπρεπε να φτάσουμε στο πάρα πέντε για να ενεργοποιηθεί σε αυτό τον βαθμό η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα.

Τέλος, πριν μπούμε στα ίδια τα μέτρα οφείλουμε ένα ιστορικό της προσπάθειας της κυβέρνησης να κρατήσει την αλήθεια και για το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητα στο σκοτάδι:

Όταν τον Νοέμβριο του 2024 οι βουλευτές του ΠΑΣΟΚ – Κινήματος Αλλαγής και μέλη στην Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων της Βουλής καταθέσαμε [ερώτηση](#) προς τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με θέμα «*Κίνδυνος απώλειας πόρων και νέας απένταξης έργων από το Ταμείο Ανάκαμψης*», η απάντηση του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών ήταν καθησυχαστική:

«Η υψηλή ποιότητα και η πληρότητα του σχεδιασμού του Ελληνικού Σχεδίου αποδείχθηκαν στην πράξη».

Όταν τον Ιανουάριο του 2025 οι βουλευτές του ΠΑΣΟΚ – Κινήματος Αλλαγής και μέλη στην Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων προχωρήσαμε και πάλι σε [νέα ερώτηση και αίτηση κατάθεσης εγγράφων](#) μετά από σωρεία ανησυχητικών δημοσιευμάτων για την πορεία του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, η απάντηση της κυβέρνησης ήταν, και πάλι, καθησυχαστική:

«Η Ελλάδα σχεδίασε και κατέθεσε ένα πλήρες και άρτιο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας»

Ήταν τόσο «πλήρες και άρτιο το σχέδιο» που ούτε 4 μήνες μετά, **τον Μάιο του 2025** η κυβέρνηση κατέθεσε αίτημα αναθεώρησης η οποία αφορούσε **108 μέτρα** του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Το τι σήμαινε εκείνη η αναθεώρηση

λεπτομερώς ουδέποτε η κυβέρνηση μπήκε στον κόπο να εξηγήσει, αλλά επιχειρήσαμε να το κάνουμε εμείς, με μία [αναλυτικότατη ανακοίνωση στις 7 Ιουλίου 2025](#).

Σε αυτή την ανακοίνωση σημειώναμε πως για σωρεία μέτρων ήταν απολύτως «*νεφελώδεις*» τι ακριβώς αφορούσε η αναθεώρηση και σημειώναμε «*θα χρειαστεί πολλή δουλειά ακόμη για να εκμαιεύσουμε από την κυβέρνηση ποιο ακριβώς είναι το αντικείμενο της αναθεώρησης σε κάθε συγκεκριμένο έργο και τους λόγους – όπως και τους υπεύθυνους – για τους οποίους ένα έργο μειώνεται ως προς το εύρος του ή απεντάσσεται*». Με λίγα λόγια ήταν προφανές από το κείμενο της πρότασης αναθεώρησης η απόλυτη σύγχυση στο τι εξακολουθούσε να ισχύει στα υπό αναθεώρηση μέτρα.

Αποτέλεσμα; Μόλις 4 μήνες από την έγκριση (μέσα Ιουλίου 2025) από το ECOFIN του προηγούμενου αιτήματος διευρυμένης αναθεώρησης που αφορούσε 108 μέτρα, η ελληνική κυβέρνηση υπέβαλλε και νέα, ακόμα πιο εκτεταμένη πρόταση αναθεώρησης που καλύπτει πλέον 153 από τα 180 συνολικά μέτρα / δράσεις (ποσοστό 85%) του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Συμπέρασμα: Μόλις 9 μήνες πριν την ολοκλήρωση του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας το «πλήρες και άρτιο Εθνικό Σχέδιο» αναθεωρείται εκτεταμένα και συνεχώς προς τα κάτω γιατί δεν ήταν τελικά «πλήρες και άρτιο». Δεκάδες μέτρα είτε εγκαταλείπονται, είτε μειώνεται ο αρχικός στόχος και το αντικείμενό τους.

Φυσικά, όλα τα κράτη – μέλη αναθεωρούν τα προγράμματά τους προκειμένου να πετύχουν το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα στην τελική ευθεία του προγράμματός – και καλά κάνουν. Το βάθος όμως και το εύρος των αλληπάλληλων αναθεωρήσεων του ελληνικού προγράμματος το τελευταίο τετράμηνο δεν έχουν αντίπαλο, γεγονός που αναδεικνύει προχειρότητα στο σχεδιασμό και ανικανότητα στην υλοποίηση.

Σε κάθε περίπτωση, όλοι καταλαβαίνουν πως το κρυφτούλι της κυβέρνησης Μητσοτάκη με το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας σιγά σιγά φτάνει στο τέλος του, καθώς το ίδιο το πρόγραμμα ολοκληρώνεται μέχρι τον Αύγουστο του 2026.

Έτσι,

το πλήρες κείμενο της πρόσφατης πρότασης αναθεώρησης του «Ελλάδα 2.0» από την ελληνική κυβέρνηση μπορείτε να το βρείτε [εδώ](#) στα αγγλικά. Αν και είναι ελάχιστα βοηθητικό για τον αναγνώστη καθώς τα μέτρα παρατίθενται χωρίς καμία διευκρίνιση ως προς το τι αλλάζει σε σχέση με την υφιστάμενη κατάσταση. Η κατανόηση προϋποθέτει κοπιαστική αντιπαραβολή με τα προηγούμενα κείμενα, αυτό δηλαδή που παρουσιάζουμε σήμερα.

Τι κάναμε συγκεκριμένα; Χρησιμοποιήσαμε τον πενταψήφιο αριθμό κάθε μέτρου που αναφέρεται στο παραπάνω κείμενο της νέας πρότασης αναθεώρησης για να

ελέγχουμε τις συγκεκριμένες σε αυτό το μέτρο αναφορές, διαχρονικά, σε όλα τα κείμενα του «Ελλάδα 2.0» (αρχικό κείμενο και κείμενα μετά από αναθεωρήσεις) τα οποία μπορείτε να τα συμβουλευτείτε

[εδώ](#), [εδώ](#), [εδώ](#), [εδώ](#) και [εδώ](#).

Η ΛΙΣΤΑ ΤΩΝ 135 ΜΕΤΡΩΝ ΕΧΕΙ ΩΣ ΕΞΗΣ:

A) Στην πρόσφατη πρόταση αναθεώρησης, σύμφωνα με το κείμενο, η Ελλάδα «εξήγησε ότι οκτώ μέτρα δεν είναι πλέον εφικτά λόγω απροσδόκητων καθυστερήσεων που σχετίζονται με τις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων» και «ζήτησε την τροποποίησή τους». Σε όλα η κυβέρνηση οφείλει να εξηγήσει τι ακριβώς συμβαίνει.

Τα μέτρα αυτά είναι:

1. Επενδύσεις στο εθνικό αρδευτικό δίκτυο μέσω προγραμμάτων σύμπραξης δημόσιου και ιδιωτικού τομέα – μέτρο 16285

Στο συγκεκριμένο μέτρο, μέχρι πριν ένα χρόνο, προβλεπόταν στο Ελλάδα 2.0 η «**ολοκλήρωση 7 αρδευτικών έργων**» έως τα τέλη του 2025. Και υπογραμμιζόταν στο Εθνικό Σχέδιο και το εξής: «Οι επενδύσεις αυτές θα ενισχύσουν την ανθεκτικότητα και την ανταγωνιστικότητα του γεωργικού τομέα, θα τονώσουν την παροχή και την ποιότητα του διαθέσιμου νερού, θα εξορθολογίσουν την κατανάλωση νερού, θα μετριάσουν τους κινδύνους αλάτωσης και απερίμωσης και θα αντιμετωπίσουν το ζήτημα της διατήρησης και της προστασίας της βιοποικιλότητας και των φυσικών οικοτόπων». Πόσο σημαντικά όλα αυτά για μία χώρα που πλήττεται από τη λειψυδρία.

Τα 7 έργα **όμως** έγιναν 5 με την αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου. Και με τη νέα πρόταση αναθεώρησης, ο στόχος της ολοκλήρωσης των συγκεκριμένων αρδευτικών έργων φαίνεται από το κείμενο να **εγκαταλείπεται** πλήρως και να αντικαθίσταται από την υποχρέωση θέσης σε ισχύ νομικών πράξεων, όπως η «Εθνική Στρατηγική για το Νερό» μέχρι τα τέλη του 2025...

2. Η προστασία της βιοποικιλότητας ως κινητήριος μοχλός βιώσιμης ανάπτυξης – μέτρο 16851

Τον Δεκέμβριο του 2024 στο Ελλάδα 2.0 προβλεπόταν μέχρι το τέταρτο τρίμηνο του 2025 «η ολοκλήρωση όλων των υπο-προγραμμάτων βιοποικιλότητας», όπως: η δημιουργία εθνικού δικτύου μονοπατιών και πεζοπορικών διαδρομών, η ανακαίνιση και αναβάθμιση του Marine Research Center στην Αλόνησο, η δημιουργία Εθνικού Μουσείου Φυσικής Ιστορίας και η αναβάθμιση του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας

Κρήτης, η ψηφιοποίηση των ελληνικών συλλογών φυσικής ιστορίας, η δημιουργία εταιρικής ταυτότητας για προϊόντα που σχετίζονται με την ελληνική φύση και δημιουργία λειτουργικού συστήματος για την υποστήριξη του οριζόντιου σχεδίου παρακολούθησης και περιπολίας για όλες τις προστατευόμενες περιοχές της Ελλάδας.

Με την αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου αφαιρέθηκε η αναφορά σε ανακαίνιση και αναβάθμιση του Marine Research Center στην Αλόννησο.

Και στη νέα πρόταση αναθεώρησης **ο πήχης φαίνεται να κατεβαίνει** ακόμα περισσότερο: από «ολοκλήρωση» των έργων έχουμε απλή αναφορά σε «παράδοση», το «εθνικό δίκτυο μονοπατιών» έγινε απλό δίκτυο, η δημιουργία Εθνικού Μουσείου Φυσικής Ιστορίας έγινε αναγνώριση του Μουσείου Γουλανδρή ως Εθνικού Μουσείου Εθνικής Ιστορίας, περιορίζονται πολύ οι αναφορές σε επιτήρηση προστατευόμενων περιοχών, δεν υπάρχει αναφορά σε ψηφιοποίηση συλλογών και δημιουργία εταιρικής ταυτότητας προϊόντων και από τη δημιουργία λειτουργικού συστήματος για την υποστήριξη σχεδίου παρακολούθησης και περιπολίας για προστατευόμενες περιοχές, πάμε σε απλή παράδοση εξοπλισμού για το ίδιο έργο.

3. Στρατηγική και πολιτικές κυβερνοασφάλειας για τον δημόσιο τομέα και προηγμένες υπηρεσίες ασφάλειας για εθνικές υποδομές ζωτικής σημασίας – μέτρο 16823

Μέχρι την αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου το μέτρο αφορούσε στην «**ολοκλήρωση** του σχεδίου Νέας Στρατηγικής Κυβερνοασφάλειας στη Δημόσια Διοίκηση» και στην ίδρυση και λειτουργία «Κέντρου Επιχειρήσεων Εθνικής Ασφάλειας» μέχρι το τέταρτο τρίμηνο του 2024. Στη νέα πρόταση αναθεώρησης η λέξη «ολοκλήρωση» έχει γίνει απλά «παράδοση». Η κυβέρνηση που υποστηρίζει ότι το μέτρο «δεν είναι πλέον εφικτό λόγω απροσδόκητων καθυστερήσεων» και ζήτησε την τροποποίησή του οφείλει να εξηγήσει τι ακριβώς συμβαίνει.

4. Στρατηγική και πολιτικές για τη διακυβέρνηση δεδομένων στον δημόσιο τομέα – μέτρο 16827

Τον Δεκέμβριο του 2024 στο Ελλάδα 2.0 προβλεπόταν μέχρι τα τέλη του 2025 η ολοκλήρωση της κυβερνητικής στρατηγικής και των πολιτικών διακυβέρνησης δεδομένων στο κυβερνητικό υπολογιστικό νέφος, καθώς και η θέσπιση πλαισίου, δομής, ικανότητας και δυνατοτήτων διακυβέρνησης των δημόσιων δεδομένων. Στην αναθεώρηση του Ιουλίου προστέθηκε και η ολοκλήρωση του έργου «Μελέτες ταξινόμησης δεδομένων» στο πλαίσιο του οποίου έπρεπε να παραδοθούν 220 μελέτες. Όλα αυτά να πιστοποιούνται με έκθεση ολοκλήρωσης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

Λίγους μήνες μετά, στην τελευταία πρόταση αναθεώρησης η «ολοκλήρωση» όλων των παραπάνω έχει μετατραπεί σε απλή «δημοσίευση», ενώ δεν υπάρχει αναφορά σε υποχρέωση έκδοσης έκθεσης ολοκλήρωσης από το Υπουργείο.

5. Αναβάθμιση επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης – μέτρο 16934

Τον Δεκέμβριο του 2024 στο Ελλάδα 2.0 προβλεπόταν, μεταξύ άλλων, μέχρι το τέταρτο τρίμηνο του 2025, η «ολοκλήρωση» των ακόλουθων προγραμμάτων: α) Σχεδιασμός και ανάπτυξη 5 θεματικών και 10 πειραματικών Σχολών Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΑΕΚ) και β) Σχεδιασμός και ανάπτυξη 25 Πρότυπων Επαγγελματικών Λυκείων (Πρότυπα ΕΠΑΛ). Προβλεπόταν και σχετική έκθεση του Υπουργείου Παιδείας για την ολοκλήρωση των έργων.

Στην αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου ο «σχεδιασμός και ανάπτυξη» των παραπάνω δομών έγινε «σχεδιασμός και ανάπτυξη εκπαιδευτικών οδηγών, προγραμμάτων κατάρτισης και εκπαίδευσης εκπαιδευτών», ενώ προστέθηκε και η ανακαίνιση κτιρίων για 6 θεματικές/πειραματικές ΣΑΕΚ.

Στη νέα πρόταση αναθεώρησης η «ολοκλήρωση» των έργων και με σχετική έκθεση του Υπουργείου έγινε απλή «παράδοση» ενώ έχει αφαιρεθεί εντελώς η ανακαίνιση κτιρίων για 6 θεματικές/πειραματικές ΣΑΕΚ.

6. Ίδρυση Κέντρου Ακτινοθεραπείας στο Γενικό Νοσοκομείο Νοσημάτων Θώρακος Αθηνών «Σωτηρία» - μέτρο 16757

Τον Δεκέμβριο του 2024 με κυβερνητική απόφαση είχε μετατοπιστεί το χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης του έργου από τις 31/12/2025 στις 30/06/2026, πολύ κοντά στη λήξη του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Τώρα, στην νέα πρόταση αναθεώρησης, η ίδια η κυβέρνηση συμπεριλαμβάνει τη συγκεκριμένη δράση στα μέτρα που «δεν είναι πλέον εφικτά λόγω απροσδόκητων καθυστερήσεων», χωρίς όμως να είναι σαφές αν το θέμα αφορά μόνο στη μεταβολή χρονοδιαγράμματος.

7. Ψηφιακός μετασχηματισμός του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας – μέτρο 16925

Τον Δεκέμβριο του 2024, για την αύξηση της πρόσβασης σε κοινωνικές πολιτικές χωρίς αποκλεισμούς, προβλεπόταν στο «Ελλάδα 2.0», μέχρι το τέταρτο τρίμηνο του 2025: α) η **ολοκλήρωση της παράδοσης** από την διαχειριστική αρχή 80.000 καρτών αναπηρίας στους δικαιούχους, β) η δημιουργία Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης για την πρόσβαση στην κοινωνική προστασία στην οποία θα ενσωματωθούν οι υφιστάμενες ηλεκτρονικές αιτήσεις παροχών κοινωνικής πρόνοιας σε χρήμα, γ) η δημιουργία ενιαίας Εθνικής Πύλης Παροχών Αναπηρίας, η οποία θα επιτρέπει στους δικαιούχους να έχουν επιγραμμική πρόσβαση σε προσωπικά δεδομένα και παροχές και να εκδίδουν πιστοποιητικά, γ) η ψηφιακή εκπαίδευση 720 υπαλλήλων υπηρεσιών

πρόνοιας, δ) πλήρης απογραφή της δημόσιας ακίνητης περιουσίας που σχετίζεται με υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας.

Στη νέα πρόταση αναθεώρησης η «ολοκλήρωση παράδοσης» έχει γίνει «έκδοση 150.000 καρτών» και επιπλέον προβλέπεται μόνο η λειτουργία Εθνικής Πύλης Αναπηρίας για την πρόσβαση αναπήρων σε προσωπικά δεδομένα και παροχές. **Τα υπόλοιπα δεν αναφέρονται πλέον.**

8. Εξωστρέφεια του οικοσυστήματος έρευνας και καινοτομίας της Ελλάδας – μέτρο 16621

Το μέτρο αφορούσε στην προώθηση και την παγκόσμια προβολή του εθνικού οικοσυστήματος νεοφυών καινοτόμων επιχειρήσεων, καθώς και στην υποστήριξη διαδικασιών αξιολόγησης της ανάπτυξης, συντήρησης και αναβάθμισης λογισμικού. Με τη νέα πρόταση αναθεώρησης **η Ελλάδα ζήτησε την πλήρη αφαίρεση του μέτρου** από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Β) Στην πρόσφατη πρόταση αναθεώρησης, σύμφωνα με το κείμενο, η Ελλάδα «εξήγησε ότι εννέα μέτρα δεν είναι πλέον εφικτά λόγω χαμηλότερης από την αναμενόμενη ζήτησης» και «ζήτησε την τροποποίησή τους». Και εδώ η κυβέρνηση οφείλει να εξηγήσει τι ακριβώς συμβαίνει σε κάθε ένα μέτρο της κατηγορίας.

Τα μέτρα αυτά είναι:

9. Ενέργεια και επιχειρηματικότητα – μέτρο 16874

Το μέτρο προβλέπει τη χρηματοδοτική στήριξη σε ιδιωτικές εταιρείες για ενεργειακά αποδοτικές ανακαινίσεις των κτιρίων και των διαδικασιών τους. Τον περασμένο Ιούλιο το μέτρο προέβλεπε, μέχρι το τέταρτο τρίμηνο του 2025, την «ολοκλήρωση» παρεμβάσεων για 3.500 επιλεγμένες ιδιωτικές εταιρείες με μείωση, κατά μέσο όρο και κατά 30% τουλάχιστον, των εκπομπών τους διοξειδίου του άνθρακα.—

Με την τελευταία πρόταση αναθεώρησης μειώνεται ο αριθμός-στόχος των εταιρειών και προβλέπεται πλέον, η υλοποίηση παρεμβάσεων ενεργειακής απόδοσης από 2.600 οντότητες του ιδιωτικού τομέα.

10. Ψηφιακός μετασχηματισμός των ΜμΕ – μέτρο 16706

Αρχικά το Ελλάδα 2.0 προέβλεπε στο συγκεκριμένο μέτρο και στο υποέργο 2 την ολοκλήρωση υποδομής υπολογιστικού νέφους, χρηματοδοτική στήριξη 1.000 ΜΜΕ από το σύστημα κουπονιών για τη μετάβασή τους στο υπολογιστικό νέφος, παράδοση του υποδείγματος βιομηχανικών πλατφορμών δεδομένων (IDP), δημιουργία του

ελληνικού κόμβου Gaia-X για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και σύσταση 4 εμβληματικών βιομηχανικών πλατφορμών δεδομένων.

Με την τελευταία πρόταση αναθεώρησης το υποέργο αφορά πλέον μόνο την εκτέλεση τουλάχιστον 150 επενδυτικών προτάσεων για ψηφιακά προϊόντα. Όλα τα υπόλοιπα (υπολογιστικό νέφος, Gaia-X κλπ) φαίνεται από το κείμενο ότι εγκαταλείπονται.

11. Κοινωνική ένταξη – μέτρο 16922

Αρχικά το συγκεκριμένο μέτρο προέβλεπε τα εξής:

- α) Ολοκλήρωση – μέχρι τα μέσα του 2025 – προγράμματος ανακαίνισης 100 διαμερισμάτων (70 στον Δήμο Αθηνών και 30 στον Δήμο Θεσσαλονίκης), με 250 δικαιούχους, για την παροχή στεγαστικής στήριξης στις πλέον ευάλωτες ομάδες που απειλούνται ή αντιμετωπίζουν έλλειψη στέγης.
- β) Ολοκλήρωση ψηφιακής κατάρτισης για 3000 ηλικιωμένους και 2400 άτομα με αναπηρία καθώς και πρόγραμμα κατάρτισης και πρόγραμμα πρακτικής άσκησης για 159 άτομα που ανήκουν σε πληθυσμούς Ρομά με στόχο την (επαν)ένταξή τους στην αγορά εργασίας.
- γ) Επιτυχή ολοκλήρωση – μέχρι τα τέλη 2025 – προγράμματος κατάρτισης και στήριξης της ένταξης στην απασχόληση για 7000 δικαιούχους Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και αστέγους.

Το α) είναι ένα από τα ελάχιστα προγράμματα του «Ελλάδα 2.0» που αφορούν στη στεγαστική κρίση. Κι όμως, ακόμα και ο απειροελάχιστος μπροστά στο πρόβλημα στόχος των 100 διαμερισμάτων εγκαταλείφθηκε, καθώς με την αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου ο αριθμός των υπό ανακαίνιση διαμερισμάτων έπεσε στα 50 και στους 175 δικαιούχους. Χωρίς η κυβέρνηση να εξηγεί γιατί η ζήτηση ήταν τόσο μειωμένη σε ένα τόσο σημαντικό κοινωνικό πρόβλημα.

Στο β), πάλι με την αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου, αφαιρέθηκε η αναφορά σε προγράμματα για τους Ρομά.

Στο γ), με την πρόσφατη πρόταση αναθεώρησης, αντί για «επιτυχή ολοκλήρωση» έχουμε «ένταξη σε προγράμματα στήριξης απασχόλησης».

12. Επαγγελματοποίηση του τομέα των δημόσιων συμβάσεων – μέτρο 16711

Αρχικά, το συγκεκριμένο μέτρο προέβλεπε δύο πράγματα μέχρι το τέλος του 2025:

- α) Την πλήρη εφαρμογή της εθνικής στρατηγικής για τις δημόσιες συμβάσεις.
- β) Την ολοκλήρωση προγραμμάτων αναβάθμισης δεξιοτήτων / επανειδίκευσης για τις δημόσιες συμβάσεις με επιδιωκόμενο στόχο τους 6.000 δημοσίους υπαλλήλους.

Στην τελευταία πρόταση αναθεώρησης – ελάχιστους μήνες μετά την προηγούμενη αναθεώρηση του Ιουλίου – το α) έχει απαλειφθεί εντελώς ενώ στο β) ο επιδιωκόμενος στόχος μειώνεται στους 4.500 δημοσίους υπαλλήλους.

13. Προτάσεις δράσεων στον τομέα της υδατοκαλλιέργειας – μέτρο 16584

Το συγκεκριμένο μέτρο προέβλεπε καινοτόμες λύσεις εξοπλισμού, έρευνα, μεταφορά τεχνογνωσίας και κατάρτιση ανθρώπινων πόρων με σκοπό τον εκσυγχρονισμό και τη διαφοροποίηση της παραγωγής των υδατοκαλλιεργειών. Το μέτρο, μέχρι και την αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου, προέβλεπε ολοκλήρωση όλων των υποέργων μέχρι το τέλος του 2025, με «πιστοποιητικό ολοκλήρωσης σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία για όλα τα υποέργα». Τέσσερις όμως μήνες μετά, με τη νέα πρόταση αναθεώρησης, το μέτρο **δεν περιλαμβάνεται πλέον** στο «Ελλάδα 2.0» και κάποιοι από τους στόχους του φαίνεται να ενσωματώνονται στο επόμενο μέτρο (16626) που αφορά στον γεωργικό τομέα.

14. Οικονομικός μετασχηματισμός στον γεωργικό τομέα – μέτρο 16626

Μέχρι και την αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου, το μέτρο είχε τίτλο «οικονομικός μετασχηματισμός στον γεωργικό τομέα» και αφορούσε στην «ολοκλήρωση» του οικονομικού μετασχηματισμού στον γεωργικό τομέα με α) καινοτομία και πράσινη μετάβαση στη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων, β) εκσυγχρονισμό του πρωτογενούς τομέα, γ) πράσινο αγροτουρισμό, δ) αναδιάρθρωση καλλιεργειών, ε) γενετική βελτίωση ζώων. Πολύ σημαντικό μέτρο για τον πολύπαθο πρωτογενή τομέα στη χώρα μας. Επίσης το μέτρο προέβλεπε λογιστικό κλείσιμο όλων των δράσεων στις παραπάνω συνιστώσες του μέτρου μέχρι τα τέλη του 2025, με «περάτωση του έργου με την έκδοση πιστοποιητικών ελέγχου από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία».

Τέσσερις μόλις μήνες μετά, στη νέα πρόταση αναθεώρησης, ο τίτλος του μέτρου αλλάζει και γίνεται «οικονομικός μετασχηματισμός στον γεωργικό τομέα και στον τομέα της υδατοκαλλιέργειας», σαν να γίνεται μία προσπάθεια να «καλυφθεί» μέρος του μέτρου 16584 που καταργείται. Επίσης, δεν υπάρχει πλέον καμία αναφορά σε υποχρέωση έκδοσης πιστοποιητικών ολοκλήρωσης των έργων ούτε στον γεωργικό τομέα, ούτε στην υδατοκαλλιέργεια. Υπάρχει μόνο μία αόριστη αναφορά «εκτελέστηκαν 350 σχέδια» και τίποτα άλλο. Το επίσης περίεργο είναι ότι το χρονοδιάγραμμα του μέτρου παραμένει ίδιο (τέλη 2025), αν και υπάρχουν αποφάσεις της κυβέρνησης στην ιστοσελίδα του Ελλάδα 2.0 για «μεταβολή του χρονοδιαγράμματος ολοκλήρωσης του έργου από 31.12.2025 σε 31.05.2026».

Η κυβέρνηση που υποστήριξε ότι το μέτρο «δεν είναι πλέον εφικτό λόγω χαμηλότερης από την αναμενόμενη ζήτησης» και ζήτησε την τροποποίησή του οφείλει να εξηγήσει τι ακριβώς συμβαίνει.

15. Νέα βιομηχανικά πάρκα – μέτρο 16634

Το μέτρο αφορά στην παροχή χρηματοδοτικής ενίσχυσης για τη δημιουργία νέων βιομηχανικών πάρκων επόμενης γενιάς, την επέκταση των υφισταμένων και τη μετατροπή περιοχών με υψηλή βιομηχανική συγκέντρωση σε πράσινα και ψηφιοποιημένα βιομηχανικά πάρκα.

Μέχρι τον περασμένο Ιούλιο, στο Ελλάδα 2.0 προβλεπόταν η «ολοκλήρωση της κατασκευής όλων των επιλεγμένων επενδυτικών σχεδίων» μέχρι το τέλος του 2025. Με τη νέα πρόταση αναθεώρησης η «ολοκλήρωση» γίνεται απλά «εκτέλεση επενδυτικών σχεδίων». Και εδώ η κυβέρνηση που υποστηρίζει ότι το μέτρο «δεν είναι πλέον εφικτό λόγω χαμηλότερης από την αναμενόμενη ζήτησης» πρέπει να δώσει λεπτομέρειες ως προς το τι έγινε.

16. Τουριστική ανάπτυξη – μέτρο 16931

Το συγκεκριμένο μέτρο προέβλεπε την «ολοκλήρωση» μέχρι τα τέλη του 2025 τόσο συγκεκριμένων εργασιών αναβάθμισης τουριστικών λιμένων όσο και τουριστικών παρεμβάσεων για την προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού, όπως: δημιουργία τοπικών γραφείων διαχείρισης προορισμών και σχετικών παρατηρητηρίων βιώσιμου τουρισμού, ανάπτυξη του ορεινού τουρισμού, τουρισμός υγείας και ευεξίας με την αξιοποίηση ιαματικών πηγών, προώθηση του αγροτουρισμού και της γαστρονομίας, παρεμβάσεις αναβάθμισης υποδομών και υπηρεσιών που παρέχονται σε μαρίνες, της δυνατότητας πρόσβασης στις παραλίες για ηλικιωμένους και άτομα με αναπηρίες, και προώθηση της ανάπτυξης του καταδυτικού και υποβρύχιου τουρισμού.

Στη νέα πρόταση αναθεώρησης η λέξη «ολοκλήρωση» **δεν υφίσταται** πια. Γίνονται μόνο αναφορές στα τοπικά γραφεία διαχείρισης προορισμών και σχετικών παρατηρητηρίων βιώσιμου τουρισμού, στην αναβάθμιση 4 χιονοδρομικών κέντρων, την ανακαίνιση ή κατασκευή υποδομών ιαματικού τουρισμού, την αναβάθμιση υποδομών σε 18 τουριστικούς λιμένες, την εγκατάσταση υποδομών πρόσβασης σε παραλίες για ηλικιωμένους και άτομα με αναπηρίες και ενέργειες προώθησης καταδυτικού τουρισμού. Επειδή τα πράγματα έχουν ήδη γίνει ιδιαίτερα προβληματικά ως προς συγκεκριμένα έργα, όπως η αναβάθμιση υποδομών ιαματικών πηγών, η κυβέρνηση οφείλει να εξηγήσει γιατί θεωρεί ότι το συγκεκριμένο μέτρο για τον κρίσιμο τομέα του τουρισμού «δεν είναι πλέον εφικτό λόγω χαμηλότερης από την αναμενόμενη ζήτησης», όπως η ίδια υποστήριξε στην νέα πρόταση αναθεώρησης.

17. Τροποποίηση του νομικού πλαισίου για την προσέλκυση στρατηγικών επενδύσεων – ειδικές ενισχύσεις για την προσέλκυση εμβληματικών διεθνών επενδύσεων – μέτρο 16593

Στο συγκεκριμένο μέτρο, μέχρι και τον περασμένο Ιούλιο προβλεπόταν στο «Ελλάδα 2.0» η «ολοκλήρωση κατασκευής» μέχρι τα τέλη του 2025 «**όλων των εμβληματικών επενδύσεων** μεγάλης σημασίας που επελέγησαν σύμφωνα με την

εγκριτική απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Στρατηγικών Επενδύσεων». Προβλεπόταν επίσης η «παροχή των αποτελεσμάτων των ελέγχων των κατασκευαστικών έργων και της **πιστοποίησης** της ολοκλήρωσης της επένδυσης εκ μέρους των δικαιούχων για να πιστοποιηθεί η υλοποίηση επιλεγμένων επενδυτικών έργων σε «εμβληματικές επενδύσεις μεγάλης σημασίας».

Στην τελευταία όμως πρόταση αναθεώρησης η «ολοκλήρωση κατασκευής όλων» δεν προβλέπεται πια και έχει αντικατασταθεί με το «εκτέλεση των επενδυτικών σχεδίων για 5 εμβληματικές επενδύσεις εξαιρετικής σημασίας». Η κυβέρνηση που υποστηρίζει ότι το μέτρο «δεν είναι πλέον εφικτό λόγω χαμηλότερης από την αναμενόμενη ζήτησης» και ζήτησε την τροποποίησή του οφείλει να εξηγήσει τι ακριβώς έγινε.

Γ) Στην πρόσφατη πρόταση αναθεώρησης, σύμφωνα με το κείμενο, η Ελλάδα «εξήγησε ότι ένα μέτρο δεν είναι πλέον εφικτό λόγω διαταραχών στην αλυσίδα εφοδιασμού» και ζήτησε την κατάργησή του από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Το μέτρο αυτό είναι:

18. Εγκατάσταση αποθήκευσης ενέργειας για την περαιτέρω διείσδυση των ΑΠΕ – μέτρο 16996

Μέχρι και την αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου, το συγκεκριμένο μέτρο προέβλεπε την έναρξη λειτουργίας έργων αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας συνολικής ισχύος 175 MW μέχρι τα τέλη του 2025. Συγκεκριμένα το Ελλάδα 2.0 προέβλεπε: «Εγκατάσταση «αυτόνομων» έργων αποθήκευσης ενέργειας συνολικής ισχύος 175 MW».

Μόλις τέσσερις μήνες μετά, με την νέα πρόταση αναθεώρησης η ελληνική κυβέρνηση ζητάει την κατάργηση του συγκεκριμένου μέτρου...

Δ) Στην πρόσφατη πρόταση αναθεώρησης, σύμφωνα με το κείμενο, η Ελλάδα «εξήγησε ότι πέντε μέτρα δεν είναι πλέον εφικτά λόγω απρόβλεπτων νομικών ζητημάτων», συμπεριλαμβανομένων δικαστικών διαφορών και «ζήτησε την τροποποίησή τους». Σε όλα η ελληνική κυβέρνηση οφείλει να εξηγήσει τι ακριβώς συμβαίνει.

Τα μέτρα αυτά είναι:

19. Ψηφιακός μετασχηματισμός φορολογικών και τελωνειακών αρχών – μέτρο 16291

Το συγκεκριμένο μέτρο αποσκοπεί στον ψηφιακό μετασχηματισμό της υπηρεσίας εσόδων και των σχετικών υπηρεσιών, με στόχο την ενίσχυση της ικανότητας της

Α.Α.Δ.Ε. να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις της. Αλλά ενώ μέχρι τον περασμένο Ιούλιο στο συγκεκριμένο μέτρο προβλεπόταν, μεταξύ άλλων, η «ολοκλήρωση» (με έκθεση της Α.Α.Δ.Ε. που θα πιστοποιεί την έναρξη λειτουργίας) ως τα τέλη του 2025 της εφαρμογής συστήματος παρακολούθησης εμπορικών οχημάτων και εμπορευματοκιβωτίων με βάση τη λύση παρακολούθησης GPS μέσω του διαδικτύου των πραγμάτων (IoT), στη νέα πρόταση αναθεώρησης η «ολοκλήρωση» με πιστοποίηση έχει φύγει και έχει αντικατασταθεί με το «εγκατάσταση» ή «καθιέρωση».

20. Εναέρια μέσα για τη διαχείριση κρίσεων – μέτρο 16911

Μέχρι πρόσφατα στο «Ελλάδα 2.0» προβλεπόταν στο συγκεκριμένο μέτρο η ολοκλήρωση μέχρι τα τέλη του 2025 των ακόλουθων δράσεων:

1. Παράδοση 2 ελικοπτέρων πολλαπλών χρήσεων μεσαίου μεγέθους για ιατρική χρήση·
2. Παράδοση μη επανδρωμένων οχημάτων αέρος (UAV/drones) για εναέρια επιτήρηση·
3. Αναβάθμιση – εκσυγχρονισμός 7 Canadair CL415·
4. Παράδοση 2 πυροσβεστικών ελικοπτέρων μεσαίου μεγέθους·
5. Παράδοση 1 ελικοπτέρου για τη μεταφορά της ομάδας διαχείρισης συμβάντων της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας·
6. Παράδοση 8 αμφίβιων μονοκινητήριων πυροσβεστικών αεροσκαφών για τα νησιωτικά συμπλέγματα· και
7. Αναβάθμιση — εκσυγχρονισμός δύο (2) ελικοπτέρων Super Puma.

Με την τελευταία πρόταση αναθεώρησης **τα μόνα που παραμένουν στο κείμενο του Ελλάδα 2.0** από τα παραπάνω είναι το 1 (παράδοση 2 ελικοπτέρων πολλαπλών χρήσεων μεσαίου μεγέθους για ιατρική χρήση), το 4 (παράδοση 2 πυροσβεστικών ελικοπτέρων μεσαίου μεγέθους) και το 5 (παράδοση 1 ελικοπτέρου για τη μεταφορά της ομάδας διαχείρισης συμβάντων της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας). **Τα άλλα φαίνεται ότι διαγράφονται.** Αυτά, ενώ όλοι γνωρίζουμε το πόσο ανάγκη έχει η Ελλάδα από εξοπλισμό διαχείρισης κρίσεων μπροστά σε φυσικές ή ανθρωπογενείς καταστροφές.

21. Ενίσχυση του συστήματος μαθητείας - επαγγελματική εκπαίδευση, κατάρτιση και δεξιότητες – μέτρο 16794

«Στόχος αυτής της μεταρρύθμισης», αναφέρεται στο «Ελλάδα 2.0», είναι η «επαναφορά των Επαγγελματικών Σχολών Μαθητείας της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (ΕΠΑΣ ΔΥΠΑ) ως αναπόσπαστο μέρος της στρατηγικής της κυβέρνησης για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΕΕΚ) και την απασχόληση των νέων». Στο πλαίσιο αυτό προβλεπόταν μέχρι τα τέλη του 2025 η ολοκλήρωση σωρείας έργων: 1) Αξιολόγηση, επανασχεδιασμός και επικαιροποίηση των υφιστάμενων προγραμμάτων σπουδών τουλάχιστον 34 προγραμμάτων κατάρτισης για την περαιτέρω ευθυγράμμισή τους με τις πραγματικές ανάγκες της αγοράς

εργασίας· 2) Ανανέωση και εκσυγχρονισμός της υποδομής ΕΕΚ (τουλάχιστον 210 εργαστηρίων και εξοπλισμού)· 3) Ανακαίνιση τουλάχιστον 25 κτιρίων των ΕΠΑΣ για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και της χωρικής λειτουργικότητας· 4) Ενσωμάτωση της τεχνολογίας εικονικής πραγματικότητας στις καθημερινές εκπαιδευτικές ενότητες· 5) Θέσπιση εκτενούς προγράμματος «εκπαίδευσης των εκπαιδευτών» για το εκπαιδευτικό προσωπικό της ΔΥΠΑ (με τη συμμετοχή τουλάχιστον 810 εκπαιδευτών)· 6) Δρομολόγηση/εφαρμογή/υλοποίηση επικοινωνιακής εκστρατείας για την προώθηση του συστήματος μαθητείας.

Με την τελευταία πρόταση αναθεώρησης παραμένουν με μειωμένο αντικείμενο μόνο τα εξής: 1) Επικαιροποίηση 34 προγραμμάτων κατάρτισης, 2) Εκσυγχρονισμός υποδομής ΕΕΚ (61 εργαστήρια και εξοπλισμός), 3) Ανακαίνιση 6 κτιρίων ΕΠΑΣ. Όλα τα υπόλοιπα μοιάζει να **εγκαταλείφθηκαν**.

22. Βόρειος οδικός άξονας Κρήτης (ΒΟΑΚ) – μέτρο 16630

Ό,τι και να πει κανείς για τον Β.Ο.Α.Κ. και το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας είναι λίγο. Υπενθυμίζεται ότι αρχικά στο «Ελλάδα 2.0» προβλεπόταν μέχρι το 2025:

1) Η **ολοκλήρωση και θέση σε λειτουργία** του υποέργου 3 (Νεάπολη–Άγιος Νικόλαος).

2) Η **ολοκλήρωση και θέση σε λειτουργία** του υποέργου 2 (Χερσόνησος–Νεάπολη).

3) Η **ολοκλήρωση συγκεκριμένων εργασιών** στο υποέργο 1 (Χανιά–Ηράκλειο) οι οποίες θα αντιστοιχούσαν στο **15%** του κόστους του έργου. Οι εργασίες αυτές ήταν: α) Ολοκλήρωση εργασιών πολιτικού μηχανικού για τις υφιστάμενες παρακαμπτήριες οδούς Χανίων, Ηρακλείου και Ρεθύμνου, β) Ολοκλήρωση των εργασιών πολιτικού μηχανικού για το τμήμα Βρύσες Ατσιπόπουλο, μήκους 21,9 χλμ. που περιλαμβάνει 2 κόμβους (συνολικό μήκος γεφυρών: 2036 m, συνολικό μήκος των υπόγειων εργασιών (εκσκαφές, θεμελίωση, αποστράγγιση, διάνοιξη οχετών, χωματουργικές και βοηθητικές εργασίες): 10215 m. γ) Ολοκλήρωση των εργασιών πολιτικού μηχανικού για το τμήμα Αμαρίου–Σκαλέτα, μήκους 12,4 χλμ. που περιλαμβάνει 1 κόμβο (συνολικό μήκος γεφυρών: 710 μ., συνολικό μήκος των υπόγειων εργασιών (εκσκαφές, θεμελίωση, αποστράγγιση, διάνοιξη οχετών, χωματουργικές και βοηθητικές εργασίες): 4230 m). Η ολοκλήρωσή τους θα πιστοποιούνταν από τον ανεξάρτητο μηχανικό και το Υπουργείο Υποδομών.

Πού βρισκόμαστε σήμερα (μετά από αμέτρητα κυβερνητικά εγκαίνια του Β.Ο.Α.Κ. και απαιτήσεις αναδόχων για αποζημιώσεις εκατομμυρίων ευρώ λόγω καθυστερήσεων εκ μέρους του κράτους) σύμφωνα με τα κείμενα του Ελλάδα 2.0;

1) Ενώ μέχρι τον προηγούμενο Ιούλιο προβλεπόταν η ολοκλήρωση και θέση σε λειτουργία όλου του υποέργου 3 Νεάπολη – Άγιος Νικόλαος, με την τελευταία πρόταση αναθεώρησης προβλέπεται **πλέον** μέχρι τέλος 2025 η κατασκευή του τμήματος **από** το τέλος της παράκαμψης Νεάπολης **έως** την αρχή της παράκαμψης Αγίου Νικολάου.

2) Για το υποέργο 2 (Χερσόνησος – Νεάπολη), το οποίο κι αυτό αρχικά προβλεπόταν να ολοκληρωθεί και να τεθεί σε λειτουργία μέχρι τέλος 2025, η νέα πρόταση αναθεώρησης προβλέπει **μόνο** ολοκλήρωση των σχεδίων και ερευνών του υποέργου, καθώς και συγκεκριμένες φάσεις εργασιών εκσκαφής και προσωρινής υποστήριξης των σιράγγων.

3) Για το υποέργο 1 (Χανιά – Ηράκλειο), η ολοκλήρωση εργασιών αφορά **πλέον** «όλες τις εργασίες στις υφιστάμενες παρακαμπτήριες οδούς, εκτός των ηλεκτρομηχανικών εγκαταστάσεων (όπως στύλοι φωτισμού αυτοκινητοδρόμων, ανακλαστικές πινακίδες σήμανσης, καλώδια τροφοδοσίας), ως εξής: α) παρακαμπτήρια οδός Χανίων (1Υ, 2Υ), μήκος τμημάτων: 8,0 km. β) παρακαμπτήρια οδός Ρεθύμνου (10Υ, 11Υ), μήκος τμημάτων: 6,8 km και γ) παρακαμπτήρια οδός Ηρακλείου (23Υ), μήκος τμήματος: 8,5 km (δεν περιλαμβάνεται η κατασκευή της σήραγγας Κακού Όρους). Επίσης προβλέπονται εργασίες εκσκαφής και προσωρινής υποστήριξης συνολικού μήκους 600 μέτρων στη σήραγγα T1 (Τμήμα Σούδα — Βρύσες, υποτμήμα 4N, κόμβος Πλατανίου — ανατολικός κόμβος Απτέρων), καθώς και παρεμβάσεις οδικής ασφάλειας σε 280 τοποθεσίες.

23. Μητρώο Τουριστικών Επιχειρήσεων e-MΗΤΕ – μέτρο 16785

Το συγκεκριμένο μέτρο συνίσταται στην ανάπτυξη μιας ψηφιακής πλατφόρμας μητρώου για τις τουριστικές επιχειρήσεις (e-MΗΤΕ), η οποία έχει στόχο τη διασύνδεση με άλλα δημόσια μητρώα και πληροφοριακά συστήματα. Η επένδυση συνεπάγεται επίσης την ψηφιοποίηση του αρχείου 1.875.000 φακέλων της Διεύθυνσης Χωρικού Σχεδιασμού και Υποδομών.

Η ολοκλήρωση του μέτρου προβλεπόταν για το δεύτερο τρίμηνο του 2025, αλλά με την τελευταία πρόταση αναθεώρησης **η Ελλάδα ζήτησε την πλήρη αφαίρεση του μέτρου από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.**

Ε) Στην πρόσφατη πρόταση αναθεώρησης, σύμφωνα με το κείμενο, η Ελλάδα εξήγησε ότι «τέσσερα μέτρα δεν είναι πλέον εφικτά λόγω απρόβλεπτων τεχνικών προκλήσεων» και ζήτησε την τροποποίησή τους. Σε όλα η κυβέρνηση οφείλει να εξηγήσει τι έγινε και τι ακριβώς ισχύει πλέον.

Τα μέτρα αυτά είναι:

24. Ψηφιοποίηση αρχείων και συναφών υπηρεσιών – μέτρο 16778

Η επένδυση συνίσταται στην ψηφιοποίηση βασικών αρχείων σε διάφορους τομείς (δικαιοσύνη, υγεία, γενικά αρχεία του κράτους, πολεοδομικός σχεδιασμός, απαλλοτριώσεις, κτηματολόγιο, μετανάστευση και άσυλο, ναυτιλιακές υποθέσεις). Τα συνολικά 9 υποέργα αφορούν την ψηφιοποίηση 1.260.800.000 σελίδων, τη βελτίωση των ψηφιακών υπηρεσιών του Κτηματολογίου καθώς και την πιλοτική εφαρμογή της

ασφαλούς αποθήκευσης των αρχείων του δημόσιου τομέα και του «ευρύτερου» δημόσιου τομέα.

Σύμφωνα με τη νέα πρόταση αναθεώρησης της κυβέρνησης φαίνεται ότι το φυσικό αντικείμενο του μέτρου παραμένει σε γενικές γραμμές ίδιο, αλλά η πρόνοια για «ολοκλήρωση» του υποέργου για τη βελτίωση των ψηφιακών υπηρεσιών του Κτηματολογίου μέχρι τα τέλη του 2025, αντικαθίσταται από την «παράδοση» του συγκεκριμένου υποέργου στο ίδιο χρονικό όριο. Η ίδια η κυβέρνηση που υποστηρίζει ότι το μέτρο «δεν είναι πλέον εφικτό λόγω απρόβλεπτων τεχνικών προκλήσεων» πρέπει να εξηγήσει τι συμβαίνει.

25. Έργο ανέγερσης κτιρίου για τη στέγαση των Εργαστηρίων Κυτταρικής και Γενετικής Θεραπείας και Αιματολογικής Κλινικής του Γενικού Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης «Παπανικολάου» - μέτρο 16793

Το μέτρο προέβλεπε την ολοκλήρωση νέου τριώροφου κτιρίου για τη στέγαση όλων των εξειδικευμένων εργαστηρίων και της ειδικής νοσηλευτικής μονάδας στο Νοσοκομείο Παπανικολάου μέχρι τα τέλη του 2025. Στη νέα πρόταση αναθεώρησης η λέξη «ολοκλήρωση» έχει αντικατασταθεί από την «κατασκευή».

26. Αναπηρία – μέτρο 16904

Πολύπαθο μέτρο. Μέχρι πριν ένα χρόνο προέβλεπε μέχρι τα μέσα του 2025...

α) Την ανάπτυξη του προγράμματος προσωπικής βοήθειας για άτομα με αναπηρία σε εθνική κλίμακα,

και μέχρι τα τέλη του 2025 την «ολοκλήρωση» των ακόλουθων έργων:

β) Προσβασιμότητα και υποστήριξη υποδομών σε ιδιωτικές κατοικίες, χώρους εργασίας και δημόσια κτίρια που επιλέγονται μέσω πρόσκλησης για τη διευκόλυνση της πρόσβασης των ατόμων με προβλήματα κινητικότητας και αισθητήρια προβλήματα, και

γ) Πρόγραμμα παροχής συμβουλών, επαγγελματικής καθοδήγησης και βραχυπρόθεσμης επιδότησης απασχόλησης για άτομα με διαταραχές του φάσματος του αυτισμού (ASD) που θα επιλεγούν μέσω πρόσκλησης, για την υποστήριξη της κοινωνικής τους ένταξης, και

δ) Πρόωρη παιδική παρέμβαση (θεραπευτικά/εκπαιδευτικά προγράμματα) για παιδιά που θα επιλεγούν μέσω πρόσκλησης.

Πού βρισκόμαστε σήμερα μετά από δύο αναθεωρήσεις:

α) από την «ανάπτυξη του προγράμματος σε εθνική κλίμακα» πήγαμε, μετά την αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου. «στην έναρξη ισχύος της νομοθεσίας ώστε να καταστεί δυνατή η ανάπτυξη του προγράμματος «Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία» σε εθνικό επίπεδο»,

β) από την «ολοκλήρωση» μέχρι τα τέλη του 2025 (με έκθεση του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας με την οποία επιβεβαιώνεται η ολοκλήρωση) πηγαίνουμε, με την πρόσφατη πρόταση αναθεώρησης, στην «παράδοση» του σχετικού υποέργου,

γ) το υποέργο για τα άτομα με διαταραχές του φάσματος του αυτισμού **φαίνεται ότι εγκαταλείπεται** αφού δεν υπάρχει πλέον η σχετική συγκεκριμένη αναφορά μετά την αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου.

27. Παιδική προστασία – μέτρο 16919

Ακόμη ένα εξαιρετικά σημαντικό μέτρο που, αρχικά, μεταξύ άλλων, προέβλεπε μέχρι το 2025:

α) ολοκλήρωση και στελέχωση τουλάχιστον 20.000 νέων θέσεων σε βρεφονηπιακούς σταθμούς,

β) μεταρρύθμιση του εκπαιδευτικού προγράμματος για βρέφη/παιδιά ηλικίας 3 μηνών έως 4 ετών (πilotική εφαρμογή σε 90 κέντρα παιδικής μέριμνας),

γ) ολοκλήρωση των επενδύσεων σε 2.700 kit δραστηριοτήτων εκπαιδευτικού υλικού και σε εργαλεία αξιολόγησης της γνωστικής ανάπτυξης για κέντρα παιδικής μέριμνας,

δ) δημιουργία 135 Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με ένταξη των τομέων των θετικών επιστημών, της τεχνολογίας, της μηχανικής και των μαθηματικών (STEM) για παιδιά ηλικίας 12-15 ετών,

ε) τοποθέτηση 200 ατόμων ηλικίας έως 26 ετών, τα οποία επί του παρόντος διαμένουν σε ιδρύματα, σε διαμερίσματα και υποστηριζόμενη διαβίωση,

στ) αποϊδρυματοποίηση ανηλίκων μέσω της επαγγελματικής αναδοχής 100 ανηλίκων με σοβαρές αναπηρίες.

Μετά και την τελευταία πρόταση αναθεώρησης, **το μόνο που έχει απομείνει** στο «Ελλάδα 2.0» στο συγκεκριμένο μέτρο αφορά το ε) που έχει γίνει «υιοθέτηση νομοθετικής πράξης που επιτρέπει την τοποθέτηση 200 ατόμων ηλικίας έως 26 ετών, τα οποία επί του παρόντος διαμένουν σε ιδρύματα». **Όλα τα άλλα φαίνεται να εγκαταλείφθηκαν...**

ΣΤ) Στην πρόσφατη πρόταση αναθεώρησης, σύμφωνα με το κείμενο, η Ελλάδα εξήγησε ότι «16 μέτρα έχουν τροποποιηθεί για την εφαρμογή καλύτερων εναλλακτικών λύσεων, προκειμένου να επιτευχθεί ο αρχικός τους στόχος» και ζήτησε την τροποποίησή τους. Η αιτιολογία είναι υπερβολικά νεφελώδης. Σε όλα, η κυβέρνηση οφείλει να εξηγήσει τι έγινε, σε τι ακριβώς συνίσταται η τροποποίηση που ζήτησε και τι εξακολουθεί να ισχύει.

Τα μέτρα αυτά είναι:

28. Ενεργειακή ανακαίνιση κτιρίων κατοικιών – μέτρο 16872

Ακόμη ένα σημαντικό μέτρο του Ελλάδα 2.0 όπου η εγκατάλειψη των αρχικών σχεδιασμών έχει δημιουργήσει πολλές και δικαιολογημένες αντιδράσεις. Το συγκεκριμένο μέτρο, που συνδέεται με την απένταξη του προγράμματος «Απόλλων» για τις ενεργειακές κοινότητες, μεταξύ άλλων αρχικά προέβλεπε:

α) Την εγκατάσταση εξοπλισμού νέας δυναμικότητας ανανεώσιμων πηγών ενέργειας τουλάχιστον 150 MW που συνδέεται με ενεργειακές κοινότητες τις οποίες διαχειρίζονται οι δήμοι. 30.000 ενεργειακά φτωχά νοικοκυριά επωφελούνται από το πρόγραμμα «Απόλλων».

β) Ολοκλήρωση ανακαινίσεων για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης 105 000 κατοικιών, εκ των οποίων τουλάχιστον 20.000 είναι ενεργειακά φτωχά νοικοκυριά.

Μετά και την τελευταία πρόταση αναθεώρησης που υπέβαλε η ελληνική κυβέρνηση το α) για το πρόγραμμα «Απόλλων» και τις ενεργειακές κοινότητες που διαχειρίζονται δήμοι **εγκαταλείπεται** οριστικά ενώ στο β) ο στόχος σε αυτό το μέτρο **μειώνεται** στα 83.400 νοικοκυριά.

29. Παρεμβάσεις σε περιοχές κατοικιών και στο κτιριακό απόθεμα – μέτρο 16873

Το συγκεκριμένο μέτρο αφορά: 1) παρεμβάσεις προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και μετριασμού της σε 21 αστικές και παράκτιες περιοχές, 2) την ανάπλαση της πρώην βιομηχανικής ζώνης Βοτανικού/Ελαιώνα, 3) την αναβάθμιση του παραλιακού μετώπου της Αθήνας ώστε να καταστεί προσβάσιμο για ποδηλάτες και πεζούς, και 4) άλλες στρατηγικές παρεμβάσεις που επιλέγονται μέσω ανοικτής πρόσκλησης προς τους δήμους για την υποβολή προτάσεων με σκοπό την προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή.

Μέχρι πρότινος το «Ελλάδα 2.0» προέβλεπε την «ολοκλήρωση όλων των εργασιών» στο πλαίσιο του συγκεκριμένου μέτρου μέχρι τα τέλη του 2025. Με την τελευταία πρόταση αναθεώρησης η φράση «ολοκλήρωση όλων των εργασιών» έχει αλλάξει σε «εκτέλεση εργασιών».

30. Πρόγραμμα ενεργειακής αναβάθμισης «Αναβαθμίζω το σπίτι μου» - μέτρο 16401

Το μέτρο αυτό συνίσταται σε δημόσια επένδυση στη διευκόλυνση «Αναβαθμίζω το σπίτι μου», με στόχο να δοθούν κίνητρα για ιδιωτικές επενδύσεις και να βελτιωθεί η πρόσβαση σε χρηματοδότηση στον ελληνικό στεγαστικό τομέα. Το «Αναβαθμίζω το σπίτι μου» τελεί υπό τη διαχείριση της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας και μέχρι πρότινος ο στόχος ήταν η παροχή χρηματοδοτήσεων ύψους τουλάχιστον 300 εκατομμύρια ευρώ.

Με την τελευταία πρόταση αναθεώρησης ο στόχος χρηματοδοτήσεων **περικόπτεται** στα 60 εκατομμύρια ευρώ.

Επίσης ενώ έπρεπε το 50% των συμβάσεων να είχε υπογραφεί μέχρι το τέλος του 2025, μετά την τελευταία αναθεώρηση όλο το πρόγραμμα πάει για ολοκλήρωση για το 2^ο τρίμηνο του 2026 που είναι εξαιρετικά κοντά στο κλείσιμο του προγράμματος.

31. Produc-E Green – μέτρο 16831

Αυτό το μέτρο αποτελείται από δύο έργα με κοινό στόχο να συνεισφέρουν στην οικονομία χαμηλών επιπέδων ανθρακούχων εκπομπών και στην ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή. Το πρώτο έργο στηρίζει την πλευρά της προσφοράς στον τομέα της ηλεκτροκίνησης και την προώθηση της πράσινης μετάβασης μέσω της ανάπτυξης περισσότερων από 10 βιομηχανικών μονάδων για σχετικά καινοτόμα προϊόντα ή υπηρεσίες. Το δεύτερο έργο παρέχει στήριξη για την ανάπτυξη της πρώτης εγκατάστασης αποθήκευσης CO₂ στην Ελλάδα.

Αρχικά το «Ελλάδα 2.0» προέβλεπε μέχρι τα τέλη του 2025 ότι «οι επιλεγμένες βιομηχανικές μονάδες που έχουν λάβει στήριξη θα λειτουργούν πλήρως» για το πρώτο και «την ολοκλήρωση των εργασιών σύμφωνα με τις προδιαγραφές και μετά από επιτυχημένη δοκιμή» για το δεύτερο. Η νέα πρόταση αναθεώρησης φαίνεται να **κατεβάζει τον πήχη** και προβλέπει ότι «οι επιλεγμένες βιομηχανικές μονάδες έχουν ολοκληρώσει τις κατασκευαστικές εργασίες και εγκαταστάσεις εξοπλισμού» για το πρώτο και «ολοκλήρωση των γεωτρήσεων» για το δεύτερο.

32. Ηλεκτροκίνηση – μέτρο 16924

Το συγκεκριμένο μέτρο αρχικά προέβλεπε σωρεία δράσεων, μεταξύ των οποίων...

- α) η εγκατάσταση 8.000 δημόσια διαθέσιμων σημείων φόρτισης σε βασικές αστικές και περιαστικές τοποθεσίες,
- β) η αντικατάσταση παλαιότερων λεωφορείων με 220 και μετά 425 νέα ηλεκτρικά και
- γ) κίνητρα για την αντικατάσταση παλαιότερων ταξί με 2.000 ηλεκτρικά οχήματα με συσσωρευτή.

Μετά από αλληπάλληλες αναθεωρήσεις από τα παραπάνω φαίνεται να **έμεινε μόνο** η αντικατάσταση των παλαιότερων λεωφορείων.

33. Διαλειτουργικότητα και ανάπτυξη υπηρεσιών διαδικτύου – μέτρο 16779

Το μέτρο αφορούσε αρχικά στην ανάπτυξη κεντρικής υποδομής διαλειτουργικότητας για την ολοκληρωμένη διαχείριση των υπηρεσιών και στην ανάπτυξη και παροχή διεπαφών στη δημόσια διοίκηση που θα διευκολύνουν την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ κυβερνητικών φορέων. Η ολοκλήρωση του έργου είχε οριστεί για το τέταρτο τρίμηνο του 2024 με αξιολόγηση «των νέων λειτουργιών» και «έκθεση του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης που τεκμηριώνει την ολοκλήρωση του έργου

για τη διαλειτουργικότητα των συστημάτων και την ολοκλήρωση των ανοικτών δεδομένων».

Με την τελευταία όμως πρόταση αναθεώρησης η ολοκλήρωση ανάπτυξης «κεντρικής υποδομής διαλειτουργικότητας» με νέες λειτουργίες και ανοικτά δεδομένα έχει αντικατασταθεί με την «παράδοση του Κέντρου Διαλειτουργικότητας Επόμενης Γενιάς» που συνίσταται σε ενίσχυση και αναβάθμιση του υπάρχοντος ΚΕΔ της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης (ΓΠΠΣΔΔ). Το «Κέντρο Διαλειτουργικότητας Επόμενης Γενιάς» αποτελούσε μάλιστα το αντικείμενο ξεχωριστού μέτρου στο «Ελλάδα 2.0», του μέτρου 16964, το οποίο καταργείται με την τελευταία πρόταση αναθεώρησης.

Τέλος, ενώ μέχρι πριν ένα χρόνο η ολοκλήρωση του έργου προβλεπόταν έως το τέλος του 2024, μετά την αναθεώρηση του Ιουλίου του 2025 η ολοκλήρωση μετακινήθηκε στα τέλη του 2025. Ενώ και μετά την τελευταία πρόταση αναθεώρησης από την ξεκάθαρη «ολοκλήρωση» πήγαμε σε «παράδοση» διαδικτυακών υπηρεσιών και Κέντρου Διαλειτουργικότητας Επόμενης Γενιάς.

34. Κέντρο Διαλειτουργικότητας (ΚΕΔ) επόμενης γενιάς – μέτρο 16964

Το μέτρο αυτό καταργήθηκε με την τελευταία πρόταση αναθεώρησης της ελληνικής κυβέρνησης (βλ. προηγούμενο μέτρο 16779).

35. Υποδομές υγείας – μέτρο 16795

Η «ολοκλήρωση» της αναβάθμισης υποδομών του ΕΣΥ «για το σύνολο των 80 επηρεαζόμενων νοσοκομείων στις επτά υγειονομικές περιφέρειες της χώρας» προβλεπόταν μέχρι τον περασμένο Ιούλιο μέχρι τα τέλη του 2025.

Με τη νέα πρόταση αναθεώρησης από την «ολοκλήρωση» έργων και για τα 80 νοσοκομεία μέχρι το τέλος του 2025 πηγαίνουμε σε απλή αναφορά σε «έργα ανακαίνισης ή/και κατασκευής», σταδιακά, ανά ομάδες νοσοκομείων, μέχρι το δεύτερο τρίμηνο του 2026: μόλις 9 μέχρι τα τέλη 2025, 12 το πρώτο τρίμηνο 2026 και όλα τα υπόλοιπα το δεύτερο τρίμηνο του 2026, πολύ κοντά στη λήξη του προγράμματος.

36. Μεταρρύθμιση του συστήματος πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης – μέτρο 16755

Στις αρχές του 2025 το «Ελλάδα 2.0» προέβλεπε για το συγκεκριμένο μέτρο μέχρι το τέλος του έτους:

1. Ολοκλήρωση της ανακαίνισης των υποδομών για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης τουλάχιστον 156 Κέντρων Υγείας (50 % του συνόλου των Κέντρων Υγείας στην Ελλάδα).

2. Ολοκλήρωση της διοικητικής και οργανωτικής αναδιάρθρωσης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης με την εφαρμογή πιλοτικού διοικητικού μοντέλου με μετρήσιμους στόχους για τουλάχιστον 280 ιατρούς.
3. Επιτυχή ολοκλήρωση της κλιμάκωσης της εκπαίδευσης και κατάρτισης των επαγγελματιών υγείας για 10.000 επαγγελματίες της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης.
4. Ανάπτυξη μονάδων διαχείρισης χρόνιων νοσημάτων στα 312 Κέντρα Υγείας και αποκεντρωμένες μονάδες πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας συνδεδεμένες με τα κέντρα πρωτοβάθμιας περίθαλψης.

Μετά και την τελευταία πρόταση αναθεώρησης του «Ελλάδα 2.0»:

1. Η ολοκλήρωση της ανακαίνισης των Κέντρων Υγείας (και η αγορά εξοπλισμού) μετατίθεται χρονικά σταδιακά, ανά ομάδες, από τα τέλη του 2025 έως το δεύτερο τρίμηνο (τα 101 από τα 156) του 2026.
2. Η οριστικοποίηση της «διοικητικής και οργανωτικής αναδιάρθρωσης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης» με την «εφαρμογή πιλοτικού διοικητικού μοντέλου» γίνεται απλή «υποβολή προτάσεων για τη μεταρρύθμιση της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης» μέχρι το δεύτερο τρίμηνο του 2026.
3. Η εκπαίδευση τουλάχιστον 10.000 επαγγελματιών της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης μετατίθεται επίσης χρονικά για το δεύτερο τρίμηνο του 2026.
4. Η ανάπτυξη μονάδων διαχείρισης χρόνιων νοσημάτων φαίνεται να περιορίζεται σε 156 Κέντρα Υγείας.

37. Οργανωτική μεταρρύθμιση του σιδηροδρομικού τομέα – μέτρο 16982

Είναι χαρακτηριστικό της ελαφρότητας με την οποία εκπονήθηκε το «Ελλάδα 2.0», όσο και τραγικό με βάση τα όσα συνέβησαν από τότε, ότι το ελληνικό σχέδιο προέβλεπε αρχικά τις εξής δράσεις στη συγκεκριμένη «μεταρρύθμιση»:

- «1. Έγκριση χάρτη πορείας με τα στάδια για την πλήρη αναδιοργάνωση του ΟΣΕ και της ΕΡΓΟΣΕ.*
- 2. Πρόσληψη ειδικού συμβούλου για να συνδράμει στην υλοποίηση της μεταρρύθμισης.*
- 3. Έναρξη ισχύος πρωτογενούς και παράγωγου δικαίου για τη μεταρρύθμιση των δύο εταιρειών, που θα τους παρέχει τη δυνατότητα ανάπτυξης, λειτουργίας και συντήρησης ενός σύγχρονου σιδηροδρομικού δικτύου.*
- 4. Υλοποίηση της μεταρρύθμισης όπως ορίζεται στο πρωτογενές και το παράγωγο δίκαιο».*

Η υλοποίηση δε της «μεταρρύθμισης» προσδιορίζονταν επακριβώς να ολοκληρωθεί «έως την Κυριακή, 31 Δεκεμβρίου 2023». Το ορόσημο μάλιστα 268 προέβλεπε και την «Πλήρη εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Συστήματος Διαχείρισης Σιδηροδρομικής Κυκλοφορίας (ERTMS) στον σιδηροδρομικό άξονα ΠΑΘΕ» μέχρι το τέλος του 2023. Αυτή η αναφορά **δεν υπάρχει** πια.

Τα ορόσημα πλέον του συγκεκριμένου μέτρου αφορούν τη νέα ενοποιημένη εταιρεία σιδηροδρομικών υποδομών (Σιδηρόδρομοι Ελλάδας). Αλλά ενώ μέχρι τον περασμένο Ιούλιο προβλεπόταν ότι «η νέα συγχωνευμένη εταιρεία σιδηροδρομικών υποδομών θα τεθεί σε πλήρη λειτουργία» μέχρι τα τέλη του 2025, στην τελευταία πρόταση αναθεώρησης δεν υπάρχει αυτή η αναφορά. Από την άλλη προστέθηκε το εξής: «Λήψη ενεργειών για την εφαρμογή των συστάσεων του πορίσματος του ΕΟΔΑΣΑΑΜ για το δυστύχημα της 27^{ης} Φεβρουαρίου 2023»...

38. Αποκατάσταση της προσβασιμότητας μετά τις καταστροφικές επιπτώσεις της κακοκαιρίας «DANIEL» και «ELIAS» - μέτρο 16999

Απολύτως απαραίτητες παρεμβάσεις που φαίνεται ότι «ψαλιδίζονται» από την ελληνική κυβέρνηση στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Το συγκεκριμένο μέτρο αποτελείται από δύο υποέργα τα οποία αρχικά προέβλεπαν τα εξής μέχρι τα τέλη του 2025:

1. Αποκατάσταση οδικού δικτύου. Παρεμβάσεις αποκατάστασης σε 200 σημεία και σε μήκος 2100 χλμ. του περιφερειακού οδικού δικτύου στους νομούς Λάρισας, Μαγνησίας, Τρικάλων, Καρδίτσας, Φθιώτιδας και Εύβοιας, οι οποίες θα περιλαμβάνουν συνοδευτικά τεχνικά έργα σε γέφυρες που έχουν υποστεί ζημιές και πρέπει να επισκευαστούν.
2. Αποκατάσταση σιδηροδρομικού δικτύου. Αποκατάσταση του σιδηροδρομικού δικτύου στα τμήματα Δομοκού-Ραψάνης (κεντρικός άξονας Αθήνας-Θεσσαλονίκης) και στους τρεις κάθετους άξονες (Λάρισα-Βόλος, Παλαιοφάρσαλος-Καλαμπάκα και γραμμή Πηλίου), συμπεριλαμβανομένης της επισκευής των κατεστραμμένων σιδηροδρομικών γραμμών, καθώς και συνοδευτικά τεχνικά έργα σε γέφυρες και σήραγγες που έχουν υποστεί ζημιές, επισκευή και αποκατάσταση σιδηροδρομικών σταθμών, εξοπλισμού διασταυρώσεων και σηματοδότησης.

Σύμφωνα όμως με την τελευταία πρόταση αναθεώρησης:

1. Τα σημεία παρεμβάσεων για την αποκατάσταση του οδικού δικτύου μειώνονται από 200 σε 129.
2. Η αποκατάσταση σιδηροδρομικού δικτύου αφορά στο μικρότερο τμήμα Δομοκού – Κραννώνα και όχι μέχρι τη Ραψάνη, τους κάθετους άξονες Παλαιοφάρσαλος-Καλαμπάκα και γραμμή Πηλίου και στη γραμμή Λάρισα – Βόλος μόνο το τμήμα από το τέλος του σταθμού στη Λάρισα μέχρι το σιδηροδρομικό σταθμό Λατομείου.

39. Αξιοποίηση της τέχνης ως συνταγογραφούμενης θεραπείας για την προαγωγή της κοινωνικής συνοχής και ενεργοποίηση της «Ασημένιας Οικονομίας» - μέτρο 16735

Ένα πολύ ενδιαφέρον μέτρο που έχει ως στόχο να προσελκύσει επισκέπτες ηλικίας άνω των 65 ετών, καθώς και επισκέπτες με αναπηρία σε πολιτιστικούς χώρους, όπως μουσεία, θέατρα, φεστιβάλ, αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία, βελτιώνοντας τη φυσική πρόσβαση στους χώρους αυτούς και αναπτύσσοντας συστήματα ξεναγήσεων

με ακουστικά και οπτικά βοηθήματα. Επιπλέον, το μέτρο στοχεύει στην προώθηση προγραμμάτων για την τέχνη ως συνταγογραφούμενη θεραπεία, όπως περιγράφονται από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, τα οποία αξιοποιούν τις τέχνες και τον πολιτισμό ως αναπόσπαστο μέρος της ιατρικής υποστήριξης, ιδίως στον τομέα της ψυχικής υγείας.

Ενώ όμως μέχρι πρόσφατα προβλεπόταν στο «Ελλάδα 2.0» η «ολοκλήρωση», μέχρι τα τέλη του 2025 και των βελτιώσεων υποδομών και του έργου της τέχνης ως συνταγογραφούμενης θεραπείας με «έκθεση ολοκλήρωσης» μάλιστα και «πιστοποίηση από τους δικαιούχους για την ολοκλήρωση της επένδυσης», με την τελευταία πρόταση αναθεώρησης η «ολοκλήρωση» **αντικαθίσταται** από «εκτέλεση εργασιών» για τους παραπάνω στόχους.

40. Βελτιστοποίηση της χρήσης του χερσαίου και θαλάσσιου χώρου για την ανάπτυξη των ΑΠΕ και της υπεράκτιας αιολικής ενέργειας – μέτρο 16989

Το συγκεκριμένο μέτρο αποτελείται από δύο πυλώνες:

1. Ενίσχυση του νομικού πλαισίου για τα υπεράκτια αιολικά πάρκα (όπως ορίζεται στον νόμο 4964/2022) μέσω του καθορισμού των πρώτων περιοχών ανάπτυξης έργων για υπεράκτια αιολικά έργα και
2. Επανεξέταση (με τη μορφή μελέτης) της χωρικής διασποράς της τρέχουσας ανάπτυξης έργων ΑΠΕ και βελτιστοποίηση της χρήσης γης για νέες δυνατότητες ΑΠΕ στην Ελλάδα. Επιπλέον, θέση σε ισχύ ένα ολιστικού πλαισίου πολιτικής για τη διπλή χρήση της γης για τη γεωργία και την ηλεκτροπαραγωγή από ηλιακά φωτοβολταϊκά συστήματα, με στόχο την προώθηση της εγκατάστασης αγροφωτοβολταϊκών συστημάτων.

Υπογραμμίζεται ότι μέχρι πρόσφατα το «Ελλάδα 2.0» προέβλεπε πολύ συγκεκριμένα πράγματα για τα υπεράκτια αιολικά πάρκα και συγκεκριμένα την έναρξη ισχύος, το δεύτερο τρίμηνο του 2025, τόσο της κοινής υπουργικής απόφασης για την έγκριση του εθνικού προγράμματος ανάπτυξης υπεράκτιων αιολικών πάρκων, το οποίο θα καθορίζει τις θαλάσσιες περιοχές εντός των χωρικών υδάτων της Ελλάδας οι οποίες είναι κατάλληλες για τη φιλοξενία υπεράκτιων δραστηριοτήτων αιολικής ενέργειας, όσο και του προεδρικού διατάγματος που ορίζει την πρώτη ομάδα περιοχών για υπεράκτια αιολικά έργα.

Μετά όμως την τελευταία πρόταση αναθεώρησης, οι πολύ συγκεκριμένες αυτές αναφορές για τα υπεράκτια αιολικά πάρκα **απαλείφονται** και αντικαθίσταται από την πρόβλεψη δημιουργίας, μέχρι τα τέλη 2025, «Εταιρείας Ειδικού Σκοπού (ΕΕΣ) (Special Purpose Vehicle - SPV) υπεύθυνης για τον συντονισμό της συλλογής δεδομένων για υπεράκτια αιολικά πάρκα». Προστίθεται ωστόσο η αναφορά για έκδοση νομικής πράξης για τη δέσμευση ηλεκτρικού χώρου για έργα υπεράκτιων αιολικών πάρκων, συνολικής εκτιμώμενης δυναμικότητας 1,9 GW. Υπενθυμίζεται ότι η ίδια η

κυβέρνηση έχει ζητήσει την τροποποίηση του συγκεκριμένου μέτρου και οφείλει να αποσαφηνίσει πλήρως τι συμβαίνει.

41. Δανειακή διευκόλυνση για το σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας – μέτρο 16980

Είναι το δανειακό σκέλος του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0. Αφορά τη χρήση δανειακής στήριξης στο πλαίσιο του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας με σκοπό τη διευκόλυνση της παροχής οικονομικών κινήτρων στον ιδιωτικό τομέα και την προώθηση των ιδιωτικών επενδύσεων. Η δανειακή διευκόλυνση αξιοποιεί συγκεκριμένα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και εμπορικές τράπεζες, μια πλατφόρμα ιδίων κεφαλαίων και τη συνιστώσα κράτους μέλους του προγράμματος InvestEU.

Προσοχή: Με την τελευταία πρόταση αναθεώρησης που υπέβαλε η ελληνική κυβέρνηση το ύψος των προβλεπόμενων δανειακών διευκολύνσεων στο τέλος του προγράμματος που αφορούν διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και εμπορικές τράπεζες **μειώνεται, για πρώτη φορά**, για το 2025 από 11,182 δισ. ευρώ σε 9,800 δισ. ευρώ. Και αυτή η μείωση φαίνεται να ακολουθεί το πρόγραμμα μέχρι το τέλος του, καθώς το τελικό ποσό, σύμφωνα πάντα με την τελευταία πρόταση αναθεώρησης της ίδιας της ελληνικής κυβέρνησης, περιορίζεται στο δεύτερο εξάμηνο του 2026 σε 13,268 δισ. ευρώ από 15,428 δισ. ευρώ που προβλεπόταν μέχρι τον περασμένο Ιούλιο **(μείον 2,2 δισ. ευρώ περίπου από το δανειακό σκέλος)**.

Μπροστά στο διαφανόμενο αδιέξοδο για την απώλεια πόρων η κυβέρνηση, σύμφωνα με τη νέα πρόταση αναθεώρησης, φαίνεται ότι θυμήθηκε τελευταία στιγμή την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα (προτείνει σχετικό νέο μέτρο, το 16403 σε συνδυασμό με το 16405) στην οποία προτείνει να μεταβιβαστούν 2 δισ. ευρώ από τα δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας λίγο πριν τη λήξη του.

Επαναλαμβάνουμε: Θα δούμε τι και πώς θα δουλέψει στα ασφυκτικά χρονικά περιθώρια που απομένουν. Η κυβέρνηση οφείλει να εξηγήσει επακριβώς τι συμβαίνει και γιατί έπρεπε να φτάσουμε στο πάρα πέντε για να ενεργοποιηθεί σε αυτό τον βαθμό η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα.

42. Χάρτης πορείας για καινοτόμες παρεμβάσεις ενεργειακής απόδοσης και για τον προσδιορισμό νέων χρηματοδοτικών μέσων – μέτρο 16993

Στόχος του μέτρου είναι η κατάρτιση χάρτη πορείας για καινοτόμες παρεμβάσεις ενεργειακής απόδοσης, συμπεριλαμβανομένης της θέσπισης χρηματοδοτικών μέσων που δεν λαμβάνουν τη μορφή επιχορηγήσεων, προκειμένου να δοθεί περαιτέρω ώθηση στη ριζική ανακαίνιση κατοικιών και βιομηχανικών κτιρίων. Το νέο χρηματοδοτικό μέσο που δεν λαμβάνει τη μορφή επιχορήγησης μπορεί να προβλέπει είτε φορολογικά κίνητρα, είτε επιδοτούμενα ή εγγυημένα δάνεια καθώς και άλλα χρηματοδοτικά

εργαλεία. Υπενθυμίζεται ότι η ίδια η κυβέρνηση έχει ζητήσει την τροποποίηση του συγκεκριμένου μέτρου και οφείλει να αποσαφηνίσει πλήρως τι συμβαίνει.

43. Έργο παραγωγής ανανεώσιμου υδρογόνου – μέτρο 16995

Το μέτρο αποσκοπεί στην προώθηση του ανανεώσιμου υδρογόνου στην Ελλάδα μέσω της παροχής χρηματοδοτικής στήριξης σε εταιρείες. Αρχικά, το μέτρο μιλούσε και για προώθηση βιώσιμου βιομεθανίου αλλά εγκαταλείφθηκε. Επίσης, το μέτρο μέχρι πρότινος προέβλεπε ότι μέχρι το τέλος του 2025 θα υπήρχε «πρόσθετη εγκατεστημένη δυναμικότητα παραγωγής ανανεώσιμου υδρογόνου», αλλά μετά την τελευταία αναθεώρηση αυτό μετατράπηκε σε «εγκατάσταση εξοπλισμού για την παραγωγή ανανεώσιμου υδρογόνου». Και εδώ η κυβέρνηση οφείλει να επεξηγήσει ακριβώς σε τι συνίσταται η τροποποίηση που ζήτησε στο συγκεκριμένο μέτρο.

Ζ) Τέλος, στην πρόσφατη πρόταση αναθεώρησης, σύμφωνα με το κείμενο, η Ελλάδα εξήγησε ότι 92 μέτρα «έχουν τροποποιηθεί για την εφαρμογή καλύτερων εναλλακτικών λύσεων που επιτρέπουν τη μείωση του διοικητικού φόρτου και την απλούστευση της εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου, επιτυγχάνοντας παράλληλα τους στόχους αυτών των μέτρων» και ζήτησε την τροποποίησή τους. Και εδώ η αιτιολογία είναι υπερβολικά νεφελώδης. Και εδώ, σε όλα τα μέτρα, η κυβέρνηση οφείλει να εξηγήσει τι συμβαίνει, σε τι ακριβώς συνίσταται η τροποποίηση που ζήτησε και τι εξακολουθεί να ισχύει.

Τα μέτρα αυτά είναι:

44. Παρεμβάσεις για την ηλεκτρική διασύνδεση των νησιών και την αναβάθμιση του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας – μέτρο 16870

Το μέτρο αφορά στην πλήρη εγκατάσταση:

1. Της καλωδιακής σύνδεσης Νάξου – Θήρας,
2. Του καλωδίου υπερυψηλής τάσης (KYT) Κουμουνδούρου – Κορίνθου, και
3. Των υποσταθμών Μήλου, Φολεγάνδρου, Σερίφου καθώς και των καλωδιακών συνδέσεων Λαυρίου–Σερίφου, Σερίφου - Μήλου, Μήλου - Φολεγάνδρου, Φολεγάνδρου - Θήρας.

Ενώ μέχρι τον περασμένο Ιούλιο το «Ελλάδα 2.0» προέβλεπε την «ολοκλήρωση» και των τριών υποέργων μέχρι τα τέλη του 2025 και την «επιτυχημένη ενσωμάτωση στο Ελληνικό Σύστημα Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας και έναρξη λειτουργίας», στο κείμενο της τελευταίας πρότασης αναθεώρησης η «ολοκλήρωση» έχει αντικατασταθεί από την «κατασκευή».

45. Δράσεις αναζωογόνησης των περιοχών που πλήττονται περισσότερο – μέτρο 16871

Το μέτρο αφορά σε επιχορηγήσεις για τη χρηματοδότηση της αποκατάστασης των εδαφών στις περιοχές πρώην λιγνιτωρυχείων στη Δυτική Μακεδονία και τη Μεγαλόπολη.

Ενώ όμως αρχικά το «Ελλάδα 2.0» προέβλεπε, μέχρι τα τέλη του 2025, την «ολοκλήρωση των έργων αποκατάστασης των εδαφών (15.000 εκτάρια) στη Δυτική Μακεδονία και τη Μεγαλόπολη» με πιστοποίηση από το Υπουργείο Ενέργειας και Περιβάλλοντος, αργότερα τα εκτάρια **μειώθηκαν** σε 9.700, ενώ στην τελευταία πρόταση αναθεώρησης **αντί για «ολοκλήρωση»** προβλέπεται «κάλεσμα από τη ΔΕΗ ΑΕ στα Συμβαλλόμενα Μέρη, για την αποδοχή συνολικής επιφάνειας 8.102 εκταρίων αποκατασταθισών ή αδιατάρακτων εκτάσεων».

46. Αύξηση της εγκατεστημένης δυναμικότητας σε υποσταθμούς υψηλής τάσης / μέσης τάσης του ΔΕΔΔΗΕ για σύνδεση νέων ΑΠΕ – μέτρο 16899

Το μέτρο στοχεύει στην αυξάνει της δυναμικότητας των υφιστάμενων υποσταθμών του δικτύου για να αντιμετωπιστεί η συμφόρηση του δικτύου διανομής, η οποία εμποδίζει περαιτέρω επενδύσεις σε ανανεώσιμη ενέργεια και για να βελτιωθεί η αξιοπιστία και η ανθεκτικότητα του δικτύου, προστατεύοντας παράλληλα το περιβάλλον.

Ενώ όμως μέχρι τον περασμένο Ιούλιο το «Ελλάδα 2.0» προέβλεπε την «ολοκλήρωση», μέχρι τα τέλη του 2025, «και θέση σε λειτουργία των παρεμβάσεων που αφορούν την αύξηση της δυναμικότητας των υποσταθμών», με την τελευταία πρόταση αναθεώρησης η φράση αντικαθίσταται από την απλή αναφορά σε «παρεμβάσεις που αφορούν την αύξηση της δυναμικότητας των υποσταθμών». Αλλαγή που πρέπει να εξηγηθεί από την κυβέρνηση.

47. Αναβάθμιση του δικτύου εναέριων γραμμών του ΔΕΔΔΗΕ σε δασικές περιοχές – μέτρο 16900

Επίσης κρίσιμο μέτρο, καθώς αφορά στην αντικατάσταση γυμνών αγωγών στο εναέριο δίκτυο διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, στην εγκατάσταση μονωτικών περιβλημάτων και στην υπογειοποίηση ή μετατόπιση του δικτύου διανομής ηλεκτρικής ενέργειας που διέρχεται από δασικές περιοχές.

Και πάλι όμως: ενώ μέχρι τον περασμένο Ιούλιο το «Ελλάδα 2.0» προέβλεπε ξεκάθαρα την «ολοκλήρωση», μέχρι τα τέλη του 2025, «και θέση σε λειτουργία των παρεμβάσεων που αφορούν αναβαθμίσεις του δικτύου εναέριων γραμμών σε δασικές περιοχές» με παροχή μάλιστα από τον ΔΕΔΔΗΕ «στοιχείων που αποδεικνύουν την ολοκλήρωση του έργου καθώς και των πιστοποιητικών θέσης σε λειτουργία», στη νέα πρόταση αναθεώρησης γίνεται απλά αναφορά «παρεμβάσεις», χωρίς αναφορά σε πιστοποιητικά θέσης σε λειτουργία.

48. Αναβαθμίσεις του δικτύου του ΔΕΔΔΗΕ με στόχο την ενίσχυση της ανθεκτικότητας και την προστασία του περιβάλλοντος – μέτρο 16901

Η επένδυση συνίσταται στην υπογειοποίηση και την αναδρομολόγηση του δικτύου διανομής ηλεκτρικής ενέργειας σε οικισμούς ιδιαίτερης σημασίας από πολιτιστική ή τουριστική άποψη, καθώς και σε αστικές περιοχές, με προτεραιότητα σε περιοχές όπου η υποδομή είναι ευάλωτη σε ακραία καιρικά φαινόμενα.

Ενώ όμως μέχρι τον περασμένο Ιούλιο το «Ελλάδα 2.0» προέβλεπε την «ολοκλήρωση και θέση σε λειτουργία», μέχρι τα τέλη 2025, «των παρεμβάσεων που αφορούν αναβαθμίσεις δικτύου για την ανθεκτικότητα και την προστασία του περιβάλλοντος», στη νέα πρόταση αναθεώρησης έχει διαγραφεί οποιαδήποτε τέτοια αναφορά. Έχει **παραμείνει μόνο** το ορόσημο που αναφέρεται στην κοινοποίηση της ανάθεσης όλων των συμβάσεων που αφορούν τα συγκεκριμένα έργα ΔΕΔΔΗΕ (4^ο τρίμηνο 2023). Η κυβέρνηση οφείλει να εξηγήσει τι συμβαίνει και σε αυτή την περίπτωση.

49. Στήριξη της εγκατάστασης συστημάτων αποθήκευσης για την ενίσχυση της διείσδυσης των ΑΠΕ – μέτρο 16926

Το μέτρο αφορά στην παροχή δημοσίων επιχορηγήσεων για την εγκατάσταση δυναμικότητας αποθήκευσης ενέργειας έως 1.380 MW στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας.

Ενώ όμως μέχρι πριν ένα χρόνο το «Ελλάδα 2.0» προέβλεπε την «έναρξη λειτουργίας όλων των έργων αποθήκευσης ενέργειας έως 1.380 MW (συμπεριλαμβανομένου του έργου της Αμφιλοχίας), όπως πιστοποιείται από τον ΑΔΜΗΕ» μέχρι τα τέλη του 2025, μετά και την τελευταία αναθεώρηση αυτό αλλάζει σε «Εγκατάσταση των “αυτόνομων” έργων αποθήκευσης ενέργειας 700 MW και εκτέλεση έργων πολιτικού μηχανικού για 9 υποέργα του σταθμού αντλησιοταμίευσης στην Αμφιλοχία»...

50. Ανάπτυξη υποδομών και αποκατάσταση κτιρίων στο πρώην βασιλικό κτήμα στο Τατόι – μέτρο 16875

Η επένδυση περιλαμβάνει την ανακαίνιση κτιρίων και την αναβάθμιση της ενεργειακής τους απόδοσης και των δικτύων υποδομής στο κτήμα Τατοΐου, καθώς και τη δημιουργία περπατητικών διαδρομών στη γύρω περιοχή. Μεταξύ των προβλεπόμενων από το «Ελλάδα 2.0» εργασιών ήταν, πέρα από τα έργα υποδομής, η αποκατάσταση και ανάδειξη του ανακτόρου για να επαναχρησιμοποιηθεί ως μουσείο, η αποκατάσταση του κτιρίου αγροτικής χρήσης και η επαναχρησιμοποίησή του ως μουσείου, η αποκατάσταση των κήπων του ανακτόρου, η συντήρηση και αποκατάσταση των τεχνουργημάτων, η ψηφιοποίηση του έντυπου αρχειακού υλικού που έχει βρεθεί, κ.α.

Μέχρι τον περασμένο Ιούλιο το «Ελλάδα 2.0» προέβλεπε «Ολοκλήρωση όλων των εργασιών συμπεριλαμβανομένων και 9 υποέργων» μέχρι τα τέλη του 2025. Με την

τελευταία όμως πρόταση αναθεώρησης, η «ολοκλήρωση» αντικαθίσταται με απλή αναφορά σε «Εκτέλεση εργασιών».

51. Ολυμπιακό Αθλητικό Κέντρο Αθηνών – μέτρο 16932

Οι εργασίες για το πολύπαθο ΟΑΚΑ στο πλαίσιο του συγκεκριμένου μέτρου περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων την αναβάθμιση: i) των μηχανολογικών και ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων του κεντρικού Σταδίου· ii) των μηχανολογικών και ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων και μηχανημάτων για την ανεξάρτητη λειτουργία των εγκαταστάσεων κολυμβητηρίου και την επίτευξη εξοικονόμησης ενέργειας· iii) των μηχανολογικών και ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων και της αποκατάστασης του χαλύβδινου στεγάστρου του ποδηλατοδρομίου· και iv) των υπαίθριων χώρων, συμπεριλαμβανομένων των χαλύβδινων κατασκευών της Αγοράς και του Τοίχου των Εθνών.

Αρχικά, στο Ελλάδα 2.0 προβλεπόταν η «ολοκλήρωση» μέχρι τα τέλη του 2025 «όλων των εργασιών» και μάλιστα με «υπογραφή του εντύπου ολοκλήρωσης από τον επόπτη κατασκευών». Με την αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου **έφυγε** ο επόπτης και η βεβαίωση ολοκλήρωσης έργων. Και με την τελευταία πρόταση αναθεώρησης **έφυγε** και η «ολοκλήρωση εργασιών» και αντικαταστάθηκε από «εκτέλεση εργασιών».

52. Θέσπιση νέου ειδικού πλαισίου χωροταξικού σχεδιασμού για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, τη βιομηχανία και τον τουρισμό – μέτρο 16894

Μέχρι τις αρχές του 2025 το μέτρο μιλούσε για χωροταξικό και για την υδατοκαλλιέργεια. Αλλά **αφαιρέθηκε** αυτή η αναφορά με την αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου, η οποία προβλέπει «έγκριση», μέχρι τα τέλη 2025, «από το Υπουργείο Περιβάλλοντος τριών ειδικών χωροταξικών πλαισίων για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΑΠΕ), τον τουρισμό και τη βιομηχανία».

Στη νέα πρόταση αναθεώρησης η φράση «έγκριση από το Υπουργείο Περιβάλλοντος...» έχει αντικατασταθεί μόνο από τη λέξη «Αποδοχή των τριών ειδικών χωροταξικών πλαισίων...», χωρίς περαιτέρω διευκρινίσεις. Το χρονικό όριο μέχρι τα τέλη του 2025 παραμένει. Υπενθυμίζεται ότι η ίδια η κυβέρνηση έχει ζητήσει την τροποποίηση του συγκεκριμένου μέτρου και οφείλει να αποσαφηνίσει πλήρως τι συμβαίνει.

53. Υποδομές παροχής και εξοικονόμησης πόσιμου νερού – μέτρο 16850

Αρχικά το «Ελλάδα 2.0» προέβλεπε με χρονικό όριο το τέταρτο τρίμηνο του 2025: «Ολοκλήρωση όλων των έργων, συμπεριλαμβανομένων των εξής:

1. Υποδομές ύδρευσης σε επτά περιοχές.
2. Τρεις μονάδες αφαλάτωσης.
3. Έργα τηλεμετρίας–τηλεχειρισμού για τον εντοπισμό διαρροών σε δίκτυα ύδρευσης.

4. Προμήθεια ψηφιακών υδρομέτρων.
5. Δράσεις εξοικονόμησης νερού σε 45.000 νοικοκυριά και 10.000 επιχειρήσεις τουλάχιστον».

Με την αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου **έφυγε** το 5. που αφορούσε σε δράσεις εξοικονόμησης για 45.000 νοικοκυριά και 10.000 επιχειρήσεις. Με την τωρινή, τελευταία πρόταση αναθεώρησης **έφυγε** και η «ολοκλήρωση όλων των έργων» και πλέον προβλέπεται γενικά η «εκτέλεση τουλάχιστον 50 σχεδίων υποδομών παροχής και εξοικονόμησης νερού στα παραπάνω 4 έργα...

Το τι ακριβώς συμβαίνει το γνωρίζει μόνο η κυβέρνηση που ζήτησε την τροποποίηση του συγκεκριμένου μέτρου και οφείλει να αποσαφηνίσει πλήρως τι ισχύει.

54. Θέσπιση στρατηγικής εθνικής διαχείρισης κινδύνου καταστροφών – μέτρο 16909

Το μείζονος σημασίας μέτρο περιλαμβάνει την αναβάθμιση και προμήθεια ψηφιακού εξοπλισμού για τα κτίρια της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, καθώς και την ανάπτυξη κινητών κέντρων διοίκησης και επιτόπιας διαχείρισης, όπως εξοπλισμού εναέριας επιτήρησης και τηλεπικοινωνιών. Μέχρι πριν ένα χρόνο το «Ελλάδα 2.0» προέβλεπε τα εξής παραδοτέα μέχρι τα τέλη 2025:

«Ολοκλήρωση των ακόλουθων δράσεων:

1. Δημιουργία ενός στρατηγικού εθνικού κέντρου διαχείρισης κινδύνου καταστροφών στα κτίρια «Ατλάντας» και «Φάρος».
2. Παράδοση τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού για τα 13 περιφερειακά κέντρα επιχειρήσεων πολιτικής προστασίας.
3. Κατασκευή νέων κτιριακών εγκαταστάσεων και εξοπλισμού γραφείου για τα εκπαιδευτικά ιδρύματα για την Πολιτική Προστασία και το Πυροσβεστικό Σώμα.
4. Κατασκευή κέντρου ελέγχου και διαχείρισης εναέριας επιτήρησης.
5. Παράδοση κινητών κέντρων διοίκησης και επιτόπιου ελέγχου στις 13 περιφέρειες».

Ως γνωστόν τα 13 περιφερειακά κέντρα επιχειρήσεων πολιτικής προστασίας (μέτρο 16283) **απεντάχθηκαν** από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και τυπικά με την αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου – άρα από το μέτρο 16909 έφυγε το παραπάνω σημείο 2. Με την ίδια αναθεώρηση το σημείο 4., δηλαδή η «κατασκευή κέντρου ελέγχου και διαχείρισης εναέριας επιτήρησης», έγινε «Παράδοση τριών αεροσκαφών ως κέντρων ελέγχου και διαχείρισης εναέριας επιτήρησης».

Με τη νέα πρόταση αναθεώρησης το συγκεκριμένο μέτρο **φαίνεται ότι καταργείται** και ενσωματώνεται εν πολλοίς στο επόμενο μέτρο 16910...

55. Σύστημα παρακολούθησης και διαχείρισης – μέτρο 16910

Το μέτρο συνίσταται στην προμήθεια ψηφιακών και γενικότερων υποδομών και εξοπλισμού για τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας. Μετά από πολλές αναθεωρήσεις, το μέτρο προβλέπει πλέον τις ακόλουθες δράσεις (στα οποία ενσωματώνονται εν πολλοίς τα έργα του προηγούμενου μέτρου 16909 που καταργείται):

1. Σύστημα παρακολούθησης μέσω GPS που χρησιμοποιείται από το Πυροσβεστικό Σώμα, καθώς και οχήματα των περιφερειακών κέντρων επιχειρήσεων πολιτικής προστασίας σε περιφέρειες και δήμους· επέκταση του πληροφοριακού συστήματος επιχειρησιακής εμπλοκής του Πυροσβεστικού Σώματος.
2. Μετεωρολογικοί σταθμοί για σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης σε περιπτώσεις φυσικών καταστροφών. (σ.σ.: Για κάποιο λόγο δεν γίνεται ειδική αναφορά σε συστήματα πυρανίχνευσης και πυρόσβεσης που υπήρχαν μέχρι πρότινος στο συγκεκριμένο μέτρο).
3. Σταθμοί επικοινωνίας έκτακτης ανάγκης και παροχή κλιματικών δεδομένων για περιοχές ενδιαφέροντος (radars).
4. Κατασκευαστικές εργασίες στα κτίρια Φάρος και Άτλαντας, για τις ανάγκες του εθνικού μηχανισμού διαχείρισης κρίσεων και καταστροφών.
5. Ανακαίνιση των κτιρίων της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας καθώς και προμήθεια και εγκατάσταση εξοπλισμού.
6. Παράδοση τριών αεροσκαφών ως κέντρων ελέγχου και διαχείρισης εναέριας επιτήρησης.
7. Παράδοση κινητών κέντρων διοίκησης και επιτόπιου ελέγχου στις 13 περιφέρειες.

Όπως και σε πολλά άλλα μέτρα, ενώ μέχρι τον περασμένο Ιούλιο προβλεπόταν η ολοκλήρωση όλων των έργων μέχρι τέλος 2025 με πιστοποίηση της ολοκλήρωσης από το Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, με τη νέα πρόταση αναθεώρησης η «ολοκλήρωση» γίνεται «Παράδοση και εγκατάσταση εξοπλισμού και κατασκευαστικών και ανακαινιστικών εργασιών». Η κυβέρνηση οφείλει να εξηγήσει τι συνέπειες έχει στο σχεδιασμό Πολιτικής Προστασίας η τροποποίηση του συγκεκριμένου μέτρου.

56. Εξοπλισμός κατάσβεσης, πρόληψης και αντιμετώπισης δασικών πυρκαγιών – μέτρο 16912

Το συγκεκριμένο μέτρο προέβλεπε αρχικά τις ακόλουθες δράσεις:

1. Παράδοση πυροσβεστικών οχημάτων και άλλων οχημάτων αντιμετώπισης συμβάντων.
2. Ανάπτυξη σχεδίων πρόληψης· παράδοση κατασκευαστικού εξοπλισμού.
3. Παράδοση οχημάτων για τη Γενική Προστασία Πολιτικής Προστασίας, τα περιφερειακά/τοπικά κέντρα επιχειρήσεων πολιτικής προστασίας και τις οργανώσεις εθελοντών· και
4. Παράδοση πτυσσόμενων κινητών γεφυρών.

Στην πορεία, με τις διάφορες αναθεωρήσεις το σημείο 2. για τα σχέδια πρόληψης **έφυγε**, ενώ τον περασμένο Ιούλιο **έφυγαν** από το Ταμείο Ανάκαμψης και τα περιφερειακά/τοπικά κέντρα επιχειρήσεων πολιτικής προστασίας. Έτσι με την τελευταία πρόταση αναθεώρησης **τα μόνα** σημεία που έχουν απομείνει από τα ανωτέρω είναι το 1. και το 4. Και εδώ, ενώ μέχρι τον Ιούλιο προβλεπόταν η «ολοκλήρωση των δράσεων» μέχρι τα τέλη 2025, με την τελευταία αναθεώρηση προβλέπεται πια μόνο η «παράδοση» των οχημάτων και των γεφυρών.

57. Πρωτοβάθμιος προσεισμικός έλεγχος κτιρίων – μέτρο 16983

Σημαντικό μέτρο για μία χώρα με έντονη σεισμική δραστηριότητα. Η επένδυση περιλαμβάνει α) την αξιολόγηση του σεισμικού κινδύνου διαφόρων κτιρίων κρίσιμων λειτουργιών (όπως εκπαιδευτικών κτιρίων, νοσοκομείων και κέντρων υγείας) για την εκτίμηση της ανθεκτικότητάς τους σε σεισμό – αξιολόγηση και εκτίμηση μέσω ταχέως οπτικού ελέγχου (TOE) από ελεγκτές πολιτικούς μηχανικούς και β) η ανάπτυξη συμπληρωματικού επιγραμμικού συστήματος για καταχώριση βασικών δεδομένων κτιρίων.

Συγκεκριμένα, προβλεπόταν η ολοκλήρωση μέχρι το πρώτο τρίμηνο του 2025 των εξής δράσεων:

1. Ανάπτυξη επιγραμμικού συστήματος για την καταχώριση βασικών δεδομένων κτιρίων στο κεντρικό αποθετήριο υπολογιστικού νέφους προσεισμικού TOE.
2. Κατάρτιση 2.500 ελεγκτών πολιτικών μηχανικών
3. Πρωτοβάθμιος ταχύς οπτικός έλεγχος (TOE) 21.970 κτιρίων.

Μετά τις πρόσφατες αναθεωρήσεις **το μόνο που απέμεινε** στο «Ελλάδα 2.0» για το πρώτο τρίμηνο του 2025 είναι το σημείο 3.

58. Νομοθεσία διαχείρισης αποβλήτων για την εφαρμογή βιώσιμης υγειονομικής ταφής και ανακύκλωσης – μέτρο 16772

Σύμφωνα με το «Ελλάδα 2.0», η συγκεκριμένη «μεταρρύθμιση» εισάγει κίνητρα για τους δήμους ώστε να επιτύχουν υψηλότερα ποσοστά ανακύκλωσης, επιβάλλει τη χωριστή συλλογή των βιολογικών αποβλήτων έως το τέλος του 2022 και των μετάλλων, του χαρτιού, του γυαλιού και του πλαστικού και στηρίζει την επίτευξη των στόχων αύξησης των ποσοστών επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης των αστικών στερεών αποβλήτων στο 60 % και μείωσης του ποσοστού υγειονομικής ταφής στο 10 % έως το 2030.

Υπενθυμίζεται πως ορόσημο του μέτρου προσδιόριζε πως «ο φόρος υγειονομικής ταφής εφαρμόζεται από το πρώτο τρίμηνο του 2022 και τα τιμολόγια αυξάνονται προοδευτικά, έως ότου φτάσουν στο ανώτατο όριο του φόρου υγειονομικής ταφής έως το τρίτο τρίμηνο του 2024». Επίσης, μέχρι τα τέλη του 2025, η Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (ΡΑΑΕΥ) θα πρέπει να εκδώσει έκθεση που να

τεκμηριώνει ότι και οι 14 Φορείς Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦοΔΣΑ) πληρούν τα ελάχιστα επίπεδα δυναμικότητας, με βάση τα κριτήρια που έχουν τεθεί για την αξιολόγησή τους, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία. Η κυβέρνηση οφείλει να εξηγήσει σε τι ακριβώς συνίσταται η τροποποίηση την οποία ζήτησε στο συγκεκριμένο μέτρο.

59. Μικροί δορυφόροι – μέτρο 16855

Το μέτρο αφορά στην ανάπτυξη συστοιχίας μικρών δορυφόρων που υποστηρίζουν υπηρεσίες συνδεσιμότητας, καθώς και εφαρμογές γεωσκόπησης στους τομείς της χαρτογράφησης, της ναυτιλίας, της γεωργίας, του χωροταξικού σχεδιασμού και άλλους. Η ολοκλήρωση του πιλοτικού αυτού έργου με την εκτόξευση και θέση σε τροχιά της συστοιχίας των μικρών δορυφόρων καθώς και με αξιολόγηση της όλης δράσης, προβλεπόταν για τα τέλη του 2025. Το ίδιο προβλέπεται στο Ελλάδα 2.0 και με τη τελευταία πρόταση αναθεώρησης αλλά χωρίς «ολοκλήρωση» και αξιολόγηση, καθώς αναφέρεται μόνο η «εκτέλεση» του έργου. Και εδώ η κυβέρνηση πρέπει να αποσαφηνίσει πλήρως το περιεχόμενο της τροποποίησης που ζήτησε.

60. Μετάβαση στην τεχνολογία 5G, διευκολύνοντας την ανάπτυξη καινοτόμων απομακρυσμένων υπηρεσιών – μέτρο 16844

Το μέτρο στοχεύει να δημιουργήσει τη βάση για τη μετάβαση στην τεχνολογία 5G, μέσω της έναρξης ισχύος, το τρίτο τρίμηνο του 2024, του παράγωγου δικαίου όπου καθορίζεται η διαδικασία κατανομής του φάσματος 5G για πιλοτικά έργα μέσω του «Ταμείου Φαιστός» και/ή πανεπιστημίων ή ερευνητικών κέντρων, συμπεριλαμβανομένης διαδικασίας για τον εντοπισμό περαιτέρω ευκαιριών και κινδύνων κατά την ανάπτυξη δικτύων 5G, καθώς και την αξιολόγηση των απαιτήσεων και των κινδύνων σε συγκεκριμένες οικονομικές εφαρμογές. Δεν είναι εμφανής στο κείμενο κάποια διαφοροποίηση στο έργο από την νέα πρόταση αναθεώρησης. Η κυβέρνηση πρέπει να εξηγήσει πλήρως το περιεχόμενο της τροποποίησης που ζήτησε.

61. Νέο σύστημα δημόσιων συμβάσεων – μέτρο 16736

Το φιλόδοξο αυτό μέτρο αφορά στον επανασχεδιασμό και στην εφαρμογή νέου πληροφοριακού συστήματος για τις δημόσιες συμβάσεις. Αρχικά στο «Ελλάδα 2.0» προβλεπόταν η ολοκλήρωση μέχρι τα τέλη του 2025 του νέου συστήματος δημόσιων συμβάσεων που περιλαμβάνει τα εξής:

1. Αναβάθμιση των εκδόσεων των λειτουργικών συστημάτων και ενσωμάτωση του νέου συστήματος στα υφιστάμενα συστήματα.
2. Διαθεσιμότητα νέων λειτουργιών συστήματος και εκθέσεων συστήματος.
3. Οριστικοποίηση του επανασχεδιασμού του Εθνικού Ηλεκτρονικού Συστήματος Δημοσίων Συμβάσεων και του Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ).
4. Διαθεσιμότητα υπηρεσιών διαλειτουργικότητας με το gov.gr.

και θέση σε λειτουργία...

5. μηχανισμού κρυπτογράφησης δεδομένων,
6. εικονικού βοηθού,
7. ηλεκτρονικού συστήματος αρχειοθέτησης,
8. νέου συστήματος για την Εθνική Κεντρική Αρχή Προμηθειών Υγείας (ΕΚΑΠΥ), και
9. συστήματος μοντελοποίησης κτιριακών πληροφοριών (BIM).

Τα πολύ συγκεκριμένα αυτά υποέργα **εξαφανίστηκαν** από το ορόσημο 119 του μέτρου με την αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου και αντικαταστάθηκαν από τη φράση «ολοκλήρωση του νέου συστήματος δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με την περιγραφή του μέτρου», στην οποία περιγραφή περιλαμβάνεται ατελείωτη σειρά στοιχείων. Ίσως για αυτό στη νέα πρόταση αναθεώρησης το συγκεκριμένο σημείο **αλλάζει και πάλι** τελείως και αναφέρεται γενικά πως μέχρι τα τέλη του 2025 θα υπάρξει παράδοση (όχι ολοκλήρωση) του «νέου συστήματος για τις Δημόσιες Συμβάσεις για τη δημιουργία μιας νέας πύλης ηλεκτρονικών προμηθειών (ΕΣΗΔΗΣ), με αναβαθμισμένα υποσυστήματα, διαλειτουργικότητα με άλλα συστήματα, νέα χαρακτηριστικά ασφαλείας και εργαλεία υποστήριξης για οικονομικούς φορείς και αναθέτουσες αρχές».

62. Ψηφιακός μετασχηματισμός του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού – μέτρο 16791

Το μέτρο αρχικά προέβλεπε μέχρι το δεύτερο τρίμηνο του 2025 την ολοκλήρωση του ψηφιακού μετασχηματισμού του ΕΟΤ (με έκθεση του ΕΟΤ που τεκμηριώνει την ολοκλήρωση), συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας...

1. ψηφιακού τουριστικού χάρτη,
2. ψηφιακού αποθετηρίου πολιτιστικών πόρων της Ελλάδας και
3. ενός νέου και καινοτόμου συστήματος παροχής τουριστικών πληροφοριών, με τη χρήση τεχνολογίας τεχνητής νοημοσύνης δεύτερης γενιάς.

Και εδώ, με την τελευταία πρόταση αναθεώρησης η «ολοκλήρωση» με τεκμηρίωση αντικαθίστανται με αναφορά σε απλή «παράδοση» των έργων.

63. Σύστημα διαχείρισης σχέσεων με πελάτες (CRM) για τη γενική κυβέρνηση – μέτρο 16810

Μέχρι τον περασμένο Ιούλιο, το «Ελλάδα 2.0» προέβλεπε μέχρι τα μέσα του 2025 την ολοκλήρωση των εξής έργων, με έκθεση του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης που τεκμηριώνει τη θέση τους σε λειτουργία:

- α) Σύστημα διαχείρισης σχέσεων με πελάτες για τη γενική κυβέρνηση, το οποίο επιτρέπει τη διαχείριση των αλληλεπιδράσεων της δημόσιας διοίκησης με τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, και

β) ολοκληρωμένο σύστημα ηλεκτρονικής επικοινωνίας μεταξύ των συστημάτων και των υπηρεσιών του δημόσιου τομέα και των Ελλήνων πολιτών (Gov. gr — messenger)

Και εδώ, με την τελευταία πρόταση αναθεώρησης η ολοκλήρωση με έκθεση τεκμηρίωσης αντικαθίσταται από απλή «παράδοση» των συστημάτων για τα έργα που απαιτούνται.

64. Ψηφιακός μετασχηματισμός του Υπουργείου Εξωτερικών – μέτρο 16742

Τέσσερα υποέργα περιλαμβάνονται στο μέτρο αυτό:

1. Σύστημα στήριξης στρατηγικού και επιχειρησιακού σχεδιασμού,
2. Ψηφιοποίηση των διπλωματικών και ιστορικών αρχείων,
3. Πλατφόρμα του Παγκόσμιου Κέντρου Ψηφιακών Πληροφοριών, και
4. Εκσυγχρονισμός της υποδομής ασφάλειας κρυπτογράφησης πληροφοριακών συστημάτων και τηλεπικοινωνιών.

Μέχρι τον περασμένο Ιούλιο, το «Ελλάδα 2.0» προέβλεπε την ολοκλήρωσή τους (με έκθεση τεκμηρίωσης ολοκλήρωσης από το Υπουργείο Εξωτερικών) μέχρι τα μέσα του 2025. Με την τελευταία πρόταση αναθεώρησης η ολοκλήρωση με έκθεση τεκμηρίωσης αντικαθίσταται από απλή «παράδοση» των έργων. Η κυβέρνηση που έχει ζητήσει την τροποποίηση του συγκεκριμένου μέτρου οφείλει να αποσαφηνίσει τι σημαίνει αυτό για το ΥΠΕΞ.

65. Διασύνδεση και διαλειτουργικότητα μητρώων, συστημάτων και υπηρεσιών για την ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ εθνικών δημόσιων οργανισμών – μέτρο 16782

Μέχρι τον περασμένο Ιούλιο το «Ελλάδα 2.0» προέβλεπε στο συγκεκριμένο μέτρο μέχρι το τέλος του 2024 την έγκριση κανονιστικών αλλαγών (με έκθεση του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης που βεβαιώνει την έγκριση των κανονιστικών αλλαγών, συμπεριλαμβανομένου του συνόλου του συναφούς πρωτογενούς και παράγωγου δικαίου) για τη θέσπιση ευρείας ρυθμιστικής βάσης για τη διασύνδεση και τη διαλειτουργικότητα μητρώων και υπηρεσιών. Με την τελευταία όμως πρόταση αναθεώρησης και σε αυτό το μέτρο **ο επιδιωκόμενος στόχος** φαίνεται να υποχωρεί στο «υιοθέτηση κανονιστικών αλλαγών» χωρίς έκθεση βεβαίωσης από το αρμόδιο Υπουργείο.

66. Ηλεκτρονικά μητρώα – μέτρο 16824

Άλλο ένα μέτρο ψηφιακής διακυβέρνησης (αυτό αφορά στη διαλειτουργικότητα μεταξύ των μητρώων των κεντρικών φορέων δημόσιας διοίκησης) για το οποίο προβλεπόταν η ολοκλήρωση των έργων, με έκθεση τεκμηρίωσης ολοκλήρωσης από το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης), μέχρι τα τέλη του 2025, αλλά με τη νέα πρόταση αναθεώρησης ο επιδιωκόμενος στόχος κατεβαίνει σε απλή «παράδοση» των

πλατφορμών ηλεκτρονικών Μητρώων. Η κυβέρνηση οφείλει να εξηγήσει τι αλλάζει ακριβώς στο συγκεκριμένο μέτρο.

67. Ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών και τάσεων με στόχο την παροχή προηγμένων υπηρεσιών δημόσιας διοίκησης, την αύξηση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας και τη μείωση του κόστους λειτουργίας, αναβάθμισης και συντήρησης των συστημάτων – μέτρο 16928

Το μέτρο αφορά στην ανάπτυξη ενός πλαισίου που αποσκοπεί στη μεταφορά τεχνολογικών εξελίξεων [υπολογιστικό νέφος, επιχειρηματική ευφυΐα, τεχνητή νοημοσύνη (AI), μηχανική μάθηση, τεχνολογία κατανεμημένου καθολικού (DLT)] στη δημόσια διοίκηση. Δεν διαφαίνεται κάποια σημαντική αλλαγή μεταξύ των αναθεωρήσεων στο συγκεκριμένο μέτρο. Και εδώ η κυβέρνηση οφείλει να αποσαφηνίσει πλήρως το περιεχόμενο της τροποποίησης που ζήτησε.

68. Έξυπνες πόλεις - 16854

Στόχος του μέτρου είναι ο σταδιακός μετασχηματισμός 11 ελληνικών δήμων σε «έξυπνες πόλεις» μέσω της ανάπτυξης νέων υποδομών, ψηφιακών πλατφορμών και πληροφοριακών συστημάτων. Ενώ αρχικά ο επιδιωκόμενος στόχος ήταν η πλήρης υλοποίηση έργων μέχρι τα τέλη του 2025 για το σταδιακό μετασχηματισμό 11 ελληνικών δήμων σε έξυπνες πόλεις όπως προαναφέρθηκε, με την τελευταία πρόταση αναθεώρησης ο στόχος γίνεται λιγότερο φιλόδοξος, αφού το σχετικό ορόσημο λέει πλέον «παράδοση προγραμμάτων «έξυπνων πόλεων» από 11 δήμους».

69. Αναβάθμιση της υποδομής και των υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους του Εθνικού Δικτύου Υποδομών Τεχνολογίας και Έρευνας (ΕΔΥΤΕ) – μέτρο 16955

Και εδώ μέχρι την αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου προβλεπόταν η ολοκλήρωση των σχετικών έργων αναβάθμισης μέχρι τα τέλη του 2025 με σχετική έκθεση ολοκλήρωσης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, αλλά με την τελευταία πρόταση αναθεώρησης η ολοκλήρωση αλλάζει σε «παράδοση» των έργων αναβάθμισης.

70. Κεντρική επιχειρηματική νοημοσύνη (ΕΝ), ανάλυση δεδομένων – μέτρο 16842

Ενώ μέχρι και την αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου προβλεπόταν, μέχρι τα τέλη του 2025, η ολοκλήρωση του έργου με «έκθεση έργου του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης στην οποία περιγράφεται ο τρόπος με τον οποίο δημιουργήθηκε, στο πλαίσιο του έργου «Κεντρική ΕΝ», κεντρική πλατφόρμα επιχειρηματικής νοημοσύνης και ανάλυσης δεδομένων και ο τρόπος με τον οποίο χρησιμοποιείται από τη δημόσια διοίκηση», στην πλέον πρόσφατη πρόταση αναθεώρησης γίνεται πλέον λόγος **μόνο** για «παράδοση» του έργου, που αποδεικνύεται από την έναρξη του Εθνικού Πίνακα Επιχειρηματικής Ευφυΐας.

71. Επέκταση του δικτύου ΣΥΖΕΥΞΙΣ II – μέτρο 16956

Μέχρι και την αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου, το «Ελλάδα 2.0» προέβλεπε στο συγκεκριμένο μέτρο 9 την ολοκλήρωση συγκεκριμένα υποέργων μέχρι τα τέλη του 2025:

1. Αναβάθμιση των διασυνδέσεων του Δικτύου Δημοσίου Τομέα.
2. Σύνδεση / αποσύνδεση / μετεγκατάσταση / συγχώνευση και αναβάθμιση των υπηρεσιών των φορέων.
3. Υποστήριξη / Συντήρηση Μητρώου Φορέων του Δικτύου Δημοσίου Τομέα [αποτύπωση υφιστάμενης κατάστασης (Site Survey)].
4. Ενέργειες δημοσιότητας και προώθησης του Δικτύου Δημοσίου Τομέα (ολοκλήρωση έως το τρίτο τρίμηνο του 2024).
5. Επόπτης ασφάλειας και Σύστημα Διαχείρισης Ασφάλειας Πληροφοριών (SIS) του Δικτύου Δημοσίου Τομέα.
6. Παρακολούθηση, ποιοτικός έλεγχος, υποστήριξη υλοποίησης και συνδρομή στην τελική αποδοχή δομημένων καλωδιακών συστημάτων του Δικτύου Δημοσίου Τομέα.
7. Υποστήριξη και παρακολούθηση των σταδίων αποτύπωσης της υφιστάμενης κατάστασης και εφαρμογής του ΣΥΖΕΥΞΙΣ II.
8. Προμήθεια εξοπλισμού για τη διακοπτόμενη παροχή ηλεκτρικής ενέργειας σε επιλεγμένους φορείς του Δημόσιου Τομέα — Δίκτυο Δημοσίου Τομέα
9. Υπηρεσίες σχεδιασμού επόμενης γενιάς του Δικτύου Δημοσίου Τομέα (PSN Next Gen) — Αναβάθμιση της υποδομής του Πανελλήνιου Σχολικού Δικτύου (SchoolNet).

Αντί για όλα τα παραπάνω, στην τελευταία πρόταση αναθεώρησης **προβλέπεται μόνο** για το τέλος του 2025 η «παράδοση αναβαθμισμένων τηλεπικοινωνιακών υποδομών και υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων αναβαθμίσεων χωρητικότητας δικτύου, αναβαθμίσεων συνδεσιμότητας και εγκατάστασης εξοπλισμού αδιάλειπτης παροχής ρεύματος»...

72. Δημιουργία ψηφιακού οικοσυστήματος επιχειρήσεων για τη διευκόλυνση του ψηφιακού μετασχηματισμού των ΜμΕ – μέτρο 16973

Η μεταρρύθμιση στοχεύει στη δημιουργία ενός ψηφιακού επιχειρησιακού οικοσυστήματος που προωθεί τον ψηφιακό μετασχηματισμό των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, μέσω της έναρξης ισχύος του κανονιστικού πλαισίου για α) τη δημιουργία της ψηφιακής αγοράς για τη χρηματοδότηση της παροχής και της εφαρμογής ψηφιακών εργαλείων και διαδικασιών και β) τη σύσταση της νομικής οντότητας για τη διαχείριση του εργοστασίου τεχνητής νοημοσύνης Φάρος και για τη διαχείριση των δεδομένων που παρέχονται από οντότητες του δημόσιου τομέα, με στόχο τη διευκόλυνση της χρήσης του από τις ΜΜΕ. Από τα κείμενα δεν παρατηρούνται σημαντικές διαφοροποιήσεις μεταξύ των αναθεωρήσεων, αλλά η κυβέρνηση που έχει ζητήσει την τροποποίηση του συγκεκριμένου μέτρου οφείλει να αποσαφηνίσει πλήρως τι συμβαίνει.

73. Εκσυγχρονισμός και απλούστευση του εργατικού δικαίου – μέτρο 16744

Δεν παρατηρούνται σημαντικές διαφοροποιήσεις μεταξύ των διαφόρων αναθεωρήσεων στο συγκεκριμένο μέτρο. Η κυβέρνηση ζήτησε όμως την τροποποίηση του συγκεκριμένου μέτρου και, όπως σε όλα τα μέτρα, οφείλει να επεξηγήσει τι και γιατί ζήτησε ως τροποποίηση.

74. Μεταρρύθμιση των παθητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας με σκοπό τη στήριξη της μετάβασης στην απασχόληση – μέτρο 16746

Πρόκειται για πιλοτικό έργο για την ενοποίηση και τον εξορθολογισμό των επιδομάτων ανεργίας. Δεν παρατηρούνται σημαντικές διαφοροποιήσεις μεταξύ των διαφόρων αναθεωρήσεων στο συγκεκριμένο μέτρο, εκτός από το γεγονός ότι με νέα πρόταση αναθεώρησης δεν προβλέπεται πλέον έκθεση της ΔΥΠΑ με την οποία να επιβεβαιώνεται η ολοκλήρωση του πιλοτικού έργου.

75. Μεταρρύθμιση των ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας – μέτρο 16747

Το μέτρο για τις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας (ΕΠΑΕ) αποσκοπεί στη μεγιστοποίηση της αποτελεσματικότητάς τους μέσω του επανασχεδιασμού και της ενίσχυσης των προγραμμάτων επιδότησης μισθών και της σταδιακής μετάβασης σε ένα νέο μοντέλο υλοποίησης των ΕΠΑΕ.

Μέχρι πριν ένα χρόνο στο «Ελλάδα 2.0» προβλεπόταν η ολοκλήρωση, μέχρι τα τέλη 2025, των ακόλουθων προγραμμάτων ΕΠΑΕ:

- α) τέσσερα στοχευμένα βραχυπρόθεσμα προγράμματα επιδότησης της απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα για τουλάχιστον 30 600 ανέργους επί συνόλου 34 000 δικαιούχων,
- β) εφαρμογή του νέου μοντέλου ανοικτού πλαισίου υλοποίησης των ΕΠΑΕ (το οποίο έχει δοκιμαστεί πιλοτικά) σε επιπλέον τρεις γεωγραφικές περιοχές (στους συμμετέχοντες θα προσφερθούν 22.500 προγράμματα κατάρτισης, 7.000 επιδοτήσεις απασχόλησης και 850 επιδοτήσεις επιχειρηματικότητας)
- γ) προσωρινή ενίσχυση του προσωπικού συμβούλων της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης με την πρόσληψη 600 επιπλέον συμβούλων και
- δ) κατάρτιση 1.000 συμβούλων απασχόλησης της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης.

Με την τελευταία πρόταση αναθεώρησης **αφαιρείται** όλο το β) για την εφαρμογή του νέου μοντέλου ανοικτού πλαισίου υλοποίησης των ΕΠΑΕ και τα χιλιάδες προγράμματα κατάρτισης.

76. Ψηφιακός μετασχηματισμός συστημάτων εργασίας – μέτρο 16750

Μέχρι και την αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου, στο «Ελλάδα 2.0» προβλεπόταν στο συγκεκριμένο μέτρο η ολοκλήρωση, μέχρι τα τέλη του 2025, των ακόλουθων έργων:

1. Ενιαίο πληροφοριακό σύστημα για την παρακολούθηση της αγοράς εργασίας (ΑΡΙΑΔΝΗ),
2. Υγιεινή και Ασφάλεια στους χώρους εργασίας (ΗΡΙΑΔΑΝΟΣ),
3. Διαδικασία καθορισμού του νόμιμου κατώτατου μισθού,
4. Ψηφιοποίηση του ιστορικού ασφάλισης του Ενιαίου Ταμείου Συντάξεων (e-ΕΦΚΑ) και
5. Νέο ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα για το e-ΕΦΚΑ (ΕΦΚΑ ΠΙΤΣ), συμπεριλαμβανομένης της αναβάθμισης του ψηφιακού συστήματος απονομής σύνταξης (ΑΤΛΑΣ)».

Με τη νέα πρόταση αναθεώρησης **αφαιρούνται** από τα παραπάνω παραδοτέα το 2. και το 3. ενώ, φυσικά, η «ολοκλήρωση» των έργων με βεβαίωση αποδοχής των παραδοτέων υποβιβάζεται σε απλή «παράδοση» των έργων.

77. Αναδιάρθρωση και επαναπροσδιορισμός του ρόλου των τοπικών Κέντρων Προώθησης της Απασχόλησης (ΚΠΑ2) της ΔΥΠΑ – μέτρο 16941

Μέχρι πριν ένα χρόνο στο «Ελλάδα 2.0» προβλεπόταν η ολοκλήρωση μέχρι τα τέλη του 2025 των ακόλουθων έργων:

1. Επανασχεδιασμός και ανακαίνιση των κτιρίων των 118 τοπικών Κέντρων Προώθησης της Απασχόλησης της ΔΥΠΑ (ΚΠΑ2)·
2. Υλοποίηση νέας επικοινωνιακής στρατηγικής της ΔΥΠΑ·
3. Βελτίωση των μηχανισμών ποιοτικού ελέγχου της εξυπηρέτησης πελατών μέσω της μέτρησης και της παρακολούθησης των πτυχών της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας, της παραγωγικότητας και της ικανοποίησης των πελατών·
4. Εφαρμογή νέων μορφών υπηρεσιών κατάρτισης προφίλ και συμβουλευτικής.

Με την αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου τα τοπικά Κέντρα Προώθησης Απασχόλησης στο 1. μειώθηκαν από 118 σε 40. Τα υπόλοιπα μέτρα έμειναν ως είχαν. Με την τελευταία όμως πρόταση αναθεώρησης όλα τα παραπάνω μέτρα **διαγράφονται**, εκτός από την ανακαίνιση των 40 τοπικών Κέντρων Προώθησης Απασχόλησης (χωρίς επανασχεδιασμό)...

78. Ψηφιακός μετασχηματισμός της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (ΔΥΠΑ) – μέτρο 16942

Το «Ελλάδα 2.0» μέχρι πρόσφατα προέβλεπε την ολοκλήρωση (με έκθεση της ΔΥΠΑ με την οποία επιβεβαιώνεται η ολοκλήρωση) του ψηφιακού μετασχηματισμού της μέχρι τα τέλη του 2025 μέσω:

- α) της αγοράς επτά νέων πληροφοριακών συστημάτων (VET OPS, FMIS, HRM, Cyber Security, Chatbot, Virtual Desktop Infrastructure (VDI)),

- β) του επανασχεδιασμού του ΟΠΣ ΔΥΠΑ, για το νέο σύστημα λήψης τεκμηριωμένων αποφάσεων που βασίζεται σε δεδομένα,
- γ) της επέκτασης των ψηφιακών υπηρεσιών (μέσω της εφαρμογής DYPAapp) που θα δώσει τη δυνατότητα στη ΔΥΠΑ να παρέχει ηλεκτρονικές υπηρεσίες στους ανέργους και τις επιχειρήσεις μέσω κινητών τηλεφώνων και ταμπλετών, και
- δ) της δημιουργίας εργαλείου που θα βοηθήσει τη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης να βελτιστοποιήσει τη διαδικασία αντιστοίχισης προσφοράς και ζήτησης εργασίας.

Με την τελευταία πρόταση αναθεώρησης **αφαιρείται** το γ) και φυσικά αντικαθίσταται η ολοκλήρωση συν η έκθεση ολοκλήρωσης της ΔΥΠΑ με απλά «παράδοση» των έργων.

79. Στρατηγική αριστείας στα πανεπιστήμια και καινοτομία – μέτρο 16289

Η κυβερνητική «αριστεία» στα καλύτερά της. Ό,τι και να πει κανείς είναι λίγο για αυτό το μέτρο, ήδη έχουν δει πολλά το φως της δημοσιότητας. Υπενθυμίζουμε ότι το μέτρο αποσκοπούσε στην ενίσχυση των ερευνητικών επιδόσεων και της εξωστρέφειας των ελληνικών πανεπιστημίων, μεταξύ άλλων με την προσέλκυση ειδικευμένου και διακεκριμένου ακαδημαϊκού προσωπικού και ερευνητών, καθώς και στη βελτίωση της ποιότητας και της συνάφειας της εκπαίδευσης που προσφέρεται στους σπουδαστές με την αγορά εργασίας.

Ας δούμε πως καταγράφεται ο **εκτροχιασμός** και αυτού του μέτρου μέσα από τις αναθεωρήσεις του:

Μέχρι πριν ένα χρόνο, το «Ελλάδα 2.0» προέβλεπε μέχρι τα τέλη του 2025 την ολοκλήρωση όλων των έργων του μέτρου και συγκεκριμένα:

- α) ολοκλήρωση 70 συνεργατικών ερευνητικών έργων (ομάδες ερευνητικής αριστείας) για ακαδημαϊκούς με εταιρείες του ιδιωτικού τομέα – το συγκεκριμένο έργο αρχικά είχε όριο υλοποίησης τα τέλη του 2023, πριν αναθεωρηθεί για τα τέλη του 2025·
- β) ολοκλήρωση διδακτικής δραστηριότητας ή συνεργατικών ερευνητικών έργων για 60 επισκέπτες καθηγητές ή ερευνητές ξένων πανεπιστημίων ή ερευνητικών ιδρυμάτων·
- γ) ολοκλήρωση της αναβάθμισης των ερευνητικών και εκπαιδευτικών υποδομών επιλεγμένων ελληνικών πανεπιστημίων και πανεπιστημιακών μονάδων εφαρμοσμένων επιστημών και τεχνολογίας – και αυτό το έργο είχε αρχικά όριο υλοποίησης τα τέλη του 2023, πριν αναθεωρηθεί για τα τέλη του 2025·
- δ) ολοκλήρωση 70 βιομηχανικών διδακτορικών προγραμμάτων σε συνεργασία με εταιρείες του ιδιωτικού τομέα·
- ε) ολοκλήρωση 112 ερευνητικών έργων από μεμονωμένους ερευνητές ή ομάδες ερευνητών [πρόγραμμα «Εμπιστοσύνη στα Αστέρια μας» (Trust your Stars)] και
- στ) ολοκλήρωση του ψηφιακού μετασχηματισμού του εθνικού Δικτύου Ελληνικών Βιβλιοθηκών.

Με την αναθεώρηση του «Ελλάδα 2.0» τον περασμένο Ιούλιο **αφαιρέθηκαν** από το Ταμείο Ανάκαμψης τα κρίσιμα έργα στα ανωτέρω σημεία β) «Επισκέπτες καθηγητές», δ) για τα 70 βιομηχανικά διδακτορικά προγράμματα και ε) «Trust your stars», ενώ προστέθηκε το έργο «θέσπιση κοινών και/ή διπλών μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών με πανεπιστήμια της αλλοδαπής», σε μία προσπάθεια να χρυσωθεί το χάπι. Με την τελευταία πρόταση αναθεώρησης προβλέπεται, μέχρι τα τέλη του 2025, ή έκδοση εγκριτικών αποφάσεων για τη χρηματοδότηση 35 μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών με ξένα πανεπιστήμια.

80. Παροχή δεξιοτήτων, επανειδίκευση και αναβάθμιση δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού μέσω αναμορφωμένου μοντέλου κατάρτισης (μεταρρύθμιση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης) – μέτρο 16792

Ακόμα ένα έργο που εκτροχιάστηκε. Μέχρι και την αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου, το «Ελλάδα 2.0» προέβλεπε την ολοκλήρωση, μέχρι τα τέλη 2025, των ακόλουθων έργων:

- α) Σύστημα ποιοτικού ελέγχου Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (EEK) με στόχο τη βελτίωση του ποιοτικού ελέγχου των μονάδων επαγγελματικής κατάρτισης του Εθνικού Οργανισμού Απασχόλησης (ΔΥΠΑ),
- β) Ολοκλήρωση της επικαιροποίησης των ενοτήτων κατάρτισης των μονάδων επαγγελματικής κατάρτισης της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (ΔΥΠΑ),
- γ) Ολοκλήρωση της ανάπτυξης ψηφιακών μαθημάτων,
- δ) Αγορά συναφούς εξοπλισμού για εργαστήρια σχολών EEK, και
- ε) Ολοκλήρωση των τομεακών προγραμμάτων κατάρτισης.

Δυστυχώς με τη νέα πρόταση αναθεώρησης τα β), γ) και δ) έργα **διαγράφονται** από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας...

81. Νέα στρατηγική για τη διά βίου μάθηση: εκσυγχρονισμός και αναβάθμιση του ελληνικού συστήματος αναβάθμισης δεξιοτήτων και επανειδίκευσης – μέτρο 16913

Το μέτρο προέβλεπε την ολοκλήρωση, μέχρι το τέλος του 2025, προγραμμάτων κατάρτισης στον τομέα των ψηφιακών δεξιοτήτων, των πράσινων δεξιοτήτων και του οικονομικού εγγραμματισμού για 500.000 συμμετέχοντες και πιστοποίηση των δεξιοτήτων που αποκτήθηκαν για όλους τους επιτυχόντες συμμετέχοντες. Βασικοί πληθυσμιακοί στόχοι των προγραμμάτων ήταν οι άνεργοι (κυρίως νέοι και μακροχρόνια άνεργοι), οι εργαζόμενοι που διατρέχουν υψηλό κίνδυνο ανεργίας ή υστερούν σε κατάρτιση και οι δημόσιοι υπάλληλοι. Προβλεπόταν επίσης πως από τον συνολικό αριθμό των 500.000 συμμετεχόντων, τουλάχιστον το 33 % (167 000 συμμετέχοντες) θα παρακολουθούσε προγράμματα κατάρτισης για την απόκτηση πράσινων δεξιοτήτων και την εύρεση θέσεων εργασίας στην πράσινη οικονομία.

Με την τελευταία πρόταση αναθεώρησης ο στόχος για την παροχή προγραμμάτων κατάρτισης σε ψηφιακές, πράσινες και οικονομικές δεξιότητες μειώνεται ραγδαία στους 350.000 συμμετέχοντες, ενώ **αφαιρείται** και ο στόχος απόκτησης νέου κτιρίου για τη ΔΥΠΙΑ και το Κέντρο Δία Βίου Μάθησης.

82. Ψηφιακός μετασχηματισμός της εκπαίδευσης – μέτρο 16676

Μέχρι και την αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου το «Ελλάδα 2.0» προέβλεπε την ολοκλήρωση (με έκθεση του Υπουργείου Παιδείας) μέχρι τα τέλη του 2025 σειράς έργων μεταξύ των οποίων η εγκατάσταση τουλάχιστον 2.930 διαδραστικών συστημάτων μάθησης για αίθουσες διδασκαλίας σχολείων, παροχή τουλάχιστον 500 000 κουπονιών σε σπουδαστές και εκπαιδευτικούς για την αγορά ψηφιακού εξοπλισμού, η ανάπτυξη κέντρων καινοτομίας σε 13 περιφερειακές διευθύνσεις και η παροχή κατάρτισης σε 120.000 εκπαιδευτικούς.

Με την τελευταία πρόταση αναθεώρησης οι αριθμητικοί στόχοι των παραπάνω μέτρων **δεν υφίστανται πια.**

83. Αναβάθμιση επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (EEK): Προμήθεια εργαστηριακού εξοπλισμού για τα Εργαστηριακά Κέντρα των ΣΑΕΚ, ΕΠΑΛ, των Τμημάτων Μεταδευτεροβάθμιας Μαθητείας και των Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης – μέτρο 16933

Στο «Ελλάδα 2.0» μέχρι την πρόσφατη αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου προβλεπόταν η ολοκλήρωση, μέχρι τα τέλη του 2025, *«της ανανέωσης και του πλήρους τεχνολογικού εκσυγχρονισμού της υποδομής εργαστηριακού εξοπλισμού για 376 εργαστήρια στις σχολές EEK: Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ), Επαγγελματικά Λύκεια (ΕΠΑΛ), Τμήματα Μεταδευτεροβάθμιας Μαθητείας των Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης».*

Με την τελευταία αναθεώρηση η περιγραφή του οροσήμου **περιορίζεται εξόφθαλμα** σε απλή «αγορά σύγχρονου εξοπλισμού για 376 εργαστήρια».

84. Μείωση του clawback και εξορθολογισμός των δαπανών υγειονομικής περίθαλψης – μέτρο 16816

Αρχικά στο «Ελλάδα 2.0» προβλεπόταν τα εξής σε σχέση με το clawback:

1. Δεσμευτικός στόχος μείωσης του clawback για κάθε έτος από το 2022 έως το 2025 ως εξής: α) ελάχιστη μείωση των ποσών του clawback του 2022 κατά 50 εκατ. ευρώ (πραγματοποίηση μέχρι δεύτερο τρίμηνο 2023) σε σχέση με τα επίπεδα του 2020, β) μείωση κατά 150 εκατ. ευρώ του clawback του 2023 (πραγματοποίηση μέχρι δεύτερο τρίμηνο 2024) σε σχέση με τα επίπεδα του 2020, γ) μείωση κατά 300 εκατ. ευρώ του clawback του 2024 (πραγματοποίηση μέχρι δεύτερο τρίμηνο 2025) σε σχέση με τα επίπεδα του 2020 και δ) μείωση κατά 400 εκατ. ευρώ του clawback του 2025

(πραγματοποίηση μέχρι δεύτερο τρίμηνο 2026) πάντα σε σχέση με τα επίπεδα του 2020.

2. Προβλεπόταν επίσης ότι στον βαθμό που δεν επιτυγχάνεται ο ετήσιος στόχος μείωσης, η διαφορά μεταξύ της στοχευμένης μείωσης και της πραγματικής μείωσης για κάθε έτος δεν θα επιστρέφεται από τη φαρμακευτική βιομηχανία και το σχετικό ποσό θα βαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό μέχρι τη στοχευμένη μείωση των ποσών του clawback.

3. Προβλεπόταν τέλος η πραγματοποίηση επενδύσεων (μέχρι τα μέσα του 2024) σε φαρμακευτική E&A για ποσό ύψους 250 εκατ. ευρώ. Οι επενδύσεις, έλεγε το σχέδιο, «θα εφαρμοστούν μέσω του συμψηφισμού ισοδύναμου ποσού με τις επιστροφές clawback των προηγούμενων τριών ετών (100 εκατ. ευρώ το 2021, 75 εκατ. ευρώ το 2022, 75 εκατ. ευρώ το 2023) έως συνολικό ποσό που δεν θα υπερβαίνει τα 250 εκατ. ευρώ».

Με την αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου η πραγματοποίηση επενδύσεων σε φαρμακευτική E&A για ποσό ύψους 250 εκατ. ευρώ (βλ. σημείο 3) έσπασε σε δύο φάσεις: 117 εκατ. μέχρι τα μέσα του 2024 και άλλα 133 εκατ. μέχρι τα τέλη 2025. Στη νέα πρόταση αναθεώρησης παρατηρούνται λίγες αλλαγές στα κείμενα που και είναι νεφελώδεις αν επιφέρουν κάποιες αλλαγές. Θα εξακριβωθεί στην πορεία. Η κυβέρνηση ζήτησε την τροποποίηση του συγκεκριμένου μέτρου και πρέπει να επεξηγήσει πλήρως τι αλλάζει.

85. Δημιουργία συστήματος κατ' οίκον περίθαλψης και νοσηλείας – μέτρο 16753

Μέχρι και την αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου, το «Ελλάδα 2.0» προέβλεπε τα εξής με χρονικό όριο τα μέσα του 2025: «Έκθεση που πιστοποιεί...

1. Την έναρξη λειτουργίας 8 στελεχωμένων και λειτουργικών μονάδων που παρέχουν κατ' οίκον περίθαλψη (2 στην Αθήνα, 1 στη Θεσσαλονίκη, 1 στην Αλεξανδρούπολη, 1 στην Πάτρα, 1 στα Ιωάννινα, 1 στο Ηράκλειο και 1 στη Λάρισα), και

2. την ολοκλήρωση των ακόλουθων υποέργων:

α) έρευνα σχετικά με την «αξιολόγηση της τρέχουσας κατάστασης και των αναγκών»,
β) εφαρμογή τηλεϊατρικής: εγκατάσταση και θέση σε λειτουργία συσκευών και εξοπλισμού για πιλοτικό κέντρο κατ' οίκον περίθαλψης, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης,

γ) εθνικό μητρώο ασθενών που νοσηλεύονται κατ' οίκον, και

δ) κριτήρια αξιολόγησης και βασικών δεικτών επιδόσεων (BΔΕ) (υποέργο 4).

Με την τελευταία πρόταση αναθεώρησης το πρώτο υποέργο **διαγράφεται**, το δεύτερο υποέργο για εφαρμογή τηλεϊατρικής με πιλοτικό κέντρο κατ' οίκον περίθαλψης **«γειώνεται»** σε απλή αναφορά «παράδοση εξοπλισμού και εφαρμογών τηλεϊατρικής, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης», ενώ φυσικά δεν προβλέπεται πλέον έκθεση πιστοποίησης λειτουργίας όλων των ανωτέρω.

86. Μεταρρύθμιση για τον προσωπικό ιατρό – μέτρο 16984

Να υπογραμμιστεί ως προς αυτό το μέτρο ότι μέχρι και την αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου το «Ελλάδα 2.0» προέβλεπε μέχρι τα μέσα του 2025 την «εγγραφή του 100 % του πληθυσμού» στον Προσωπικό Ιατρό και ενεργοποίηση του συστήματος υποχρεωτικών παραπομπών. Με την τελευταία πρόταση αναθεώρησης το «100%» αντικαθίσταται με το «Οι πλατφόρμες για εγγραφή στον Προσωπικό Ιατρό και για παραπομπή σε εξειδικευμένη φροντίδα είναι στο διαδίκτυο και προσβάσιμες». Η κυβέρνηση που έχει ζητήσει την τροποποίηση του συγκεκριμένου μέτρου οφείλει να αποφασηθεί πλήρως τι συμβαίνει.

87. Βελτιστοποίηση των κοινωνικών παροχών – 16726

Μέχρι και την αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου το μέτρο προέβλεπε μέχρι τα τέλη του 2024 την «ολοκλήρωση καθιέρωσης προπληρωμένων καρτών για την καταβολή κοινωνικών παροχών από τον ΟΠΕΚΑ και τη ΔΥΠΑ». Με την πρόσφατη πρόταση αναθεώρησης ο στόχος μειώνεται σε απλή «έκδοση προπληρωμένων καρτών για την πληρωμή κοινωνικών παροχών που παρέχονται από ΟΠΕΚΑ και ΔΥΠΑ».

88. Επίγνωση της διαφορετικότητας – μέτρο 16685

Σε σχέση με όσα προβλέπονταν στο «Ελλάδα 2.0» μέχρι τώρα για το συγκεκριμένο μέτρο, η νέα πρόταση αναθεώρησης...

- α) **Καταργεί** τη σύσταση ομάδας εργασίας για τη συλλογή κατάλληλων στατιστικών στοιχείων σχετικά με την ισότητα και τις διακρίσεις, και
- β) Αντί για ανάπτυξη, μέχρι το πρώτο τρίμηνο του 2025, μηχανισμού πιστοποίησης και συστήματος βράβευσης για επιχειρήσεις/οργανισμούς που προωθούν ορθές πρακτικές όσον αφορά τη διαφορετικότητα και την ένταξη, πλέον προβλέπεται **μόνο** «έναρξη ισχύος νομικής πράξης που προβλέπει την εκκίνηση ενός πιλοτικού προγράμματος για την αξιολόγηση ενός συστήματος βραβείων για επιχειρήσεις/οργανισμούς που προωθούν την ποικιλομορφία και την ένταξη».

89. Κοινωνική και οικονομικά προσιτή στέγαση – μέτρο 16402

Το μέτρο αποσκοπεί στην αύξηση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή και ποιοτική στέγαση για τα νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος και στην αύξηση της διαθεσιμότητας κοινωνικής στέγασης για τις ευάλωτες ομάδες. Αποτελείται από δύο στοιχεία: i) την έγκριση, μέχρι το πρώτο τρίμηνο του 2026, εθνικής στρατηγικής στέγασης και ii) την έναρξη ισχύος νομοθεσίας για την τροποποίηση του νόμου 5006/2022, μέχρι το πρώτο τρίμηνο του 2025, για να παρέχεται «στις ιδιωτικές εταιρείες αξιοποίησης ακινήτων που επενδύουν σε νέα κατασκευή ή ανακαίνιση κρατικών ακινήτων περιουσιακών στοιχείων, η δυνατότητα να αποκτήσουν την κυριότητα μέρους του ακινήτου, ενώ παράλληλα ένα μέρος των ακινήτων θα μετατρέπεται σε κοινωνική και οικονομικά προσιτή στέγαση». Δεν διαφαίνονται μεγάλες διαφοροποιήσεις μεταξύ των διαφόρων αναθεωρήσεων του Ελλάδα 2.0 στο συγκεκριμένο μέτρο, η κυβέρνηση που έχει

ζητήσει την τροποποίηση του συγκεκριμένου μέτρου οφείλει να αποσαφηνίσει πλήρως τι συμβαίνει, όπως εξάλλου δεν διαφαίνεται καμία ουσιαστική επίδραση του ΤΑΑ στο μείζον πρόβλημα της στέγασης στη χώρα.

90. Προώθηση της ένταξης του πληθυσμού των προσφύγων στην αγορά εργασίας – μέτρο 16688

Παρατηρείστε τη **διολίσθηση** προς τα κάτω του συγκεκριμένου μέτρου μέσα από τις αλληπάλληλες αναθεωρήσεις.

Το συγκεκριμένο μέτρο προέβλεπε αρχικά «ολοκλήρωση προγραμμάτων πρακτικής άσκησης σε επιχειρήσεις για τουλάχιστον 14.580 πρόσφυγες».

Με την αναθεώρηση του Δεκεμβρίου 2024 ο στόχος μειώθηκε: «Ολοκλήρωση προγραμμάτων πρακτικής άσκησης κατάρτισης σε επιχειρήσεις από τουλάχιστον 8.000 πρόσφυγες».

Με την αναθεώρηση του Ιουλίου 2025 ο στόχος μειώθηκε ακόμη περισσότερο: «Ολοκλήρωση προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης από τουλάχιστον 3.600 πρόσφυγες» και «1.800 συμμετέχοντες θα ολοκληρώσουν περίοδο πρακτικής άσκησης». Με την τελευταία πρόταση αναθεώρησης αλλάζει μόνο ότι οι 1.800 «έχουν υπογράψει συμβόλαιο πρακτικής άσκησης» και όχι «θα ολοκληρώσουν».

91. Ψηφιακός μετασχηματισμός του συστήματος μετανάστευσης και ασύλου – μέτρο 16763

Σύμφωνα με όσα προέβλεπε το «Ελλάδα 2.0» μέχρι τώρα, θα έπρεπε μέχρι το τέλος του 2024 να έχουμε την «ολοκλήρωση της ψηφιοποίησης του συστήματος μετανάστευσης και ασύλου» με «επιβεβαίωση αποδοχής των παραδοτέων των διαφόρων έργων από τον την αναθέτουσα αρχή» για τα ακόλουθα έργα:

1. Σύστημα Ψηφιοποίησης & Διαχείρισης Εγγράφων Νόμιμης Μετανάστευσης του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου.
2. Δημιουργία ολοκληρωμένων ψηφιακών υπηρεσιών μετανάστευσης και υπηρεσιών υποδομών κυβερνοασφάλειας.
3. Δημιουργία ολοκληρωμένου συστήματος πυρανίχνευσης και έγκαιρης προειδοποίησης στη δασική περιοχή της Βαστρίας στη Μυτιλήνη όπου βρίσκεται καταυλισμός προσφύγων.
4. Δημιουργία συστήματος διαχείρισης των αιτούντων άσυλο (Υπερίων).
5. Δημιουργία Ολοκληρωμένου Ψηφιακού Συστήματος Διαχείρισης Ηλεκτρονικής και Φυσικής Ασφάλειας (KENTAYPOS).
6. Παροχή διαδικτύου υψηλής ταχύτητας στις εγκαταστάσεις προσωρινής στέγασης (PEA)

Με την τελευταία όμως πρόταση αναθεώρησης **διαγράφεται** το έργο 3 από το συγκεκριμένο μέτρο και η ψηφιοποίηση του συστήματος μετανάστευσης και ασύλου μετακινείται χρονικά στα μέσα του 2025 χωρίς να αναφέρεται η λέξη «ολοκλήρωση», ούτε καν «παράδοση».

92. Ψηφιακός μετασχηματισμός των φορολογικών ελέγχων – μέτρο 16611

Σημαντικό μέτρο για την διασταύρωση φορολογικών στοιχείων και την πάταξη της φοροδιαφυγής κυρίως των μεγάλων εισοδημάτων. Μέχρι και την αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου, το «Ελλάδα 2.0» προέβλεπε στο συγκεκριμένο μέτρο την ολοκλήρωση, μέχρι τα τέλη 2025, του ψηφιακού μετασχηματισμού των φορολογικών ελέγχων με σχετική έκθεση πιστοποίησης της ΑΑΔΕ με τη θέση σε λειτουργία των ακόλουθων έργων: α) του συστήματος επιχειρηματικής νοημοσύνης / ανάλυσης δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων του εντοπισμού ύποπτων περιστατικών φοροδιαφυγής και λαθρεμπορίου σε πραγματικό χρόνο, του profiling φορολογουμένων κ.α., και β) του συστήματος Elenxis Live («ΕΛΕΓΧΟΣ Live»).

Με τη νέα πρόταση αναθεώρησης προβλέπεται πλέον μέχρι τα τέλη του 2025 η παράδοση απλά του συστήματος επιχειρηματικής νοημοσύνης / ανάλυσης δεδομένων και η θέση σε ισχύ συστήματος Elenxis Live («ΕΛΕΓΧΟΣ Live»). Η δε προβλεπόμενη έκθεση πιστοποίησης της ΑΑΔΕ αφορά μόνο το δεύτερο σύστημα. Η κυβέρνηση που έχει ζητήσει την τροποποίηση του συγκεκριμένου μέτρου οφείλει να αποσαφηνίσει πλήρως τι συμβαίνει.

93. Κωδικοποίηση και απλούστευση της φορολογικής νομοθεσίας – μέτρο 16643

Αρχικά προβλεπόταν από το «Ελλάδα 2.0» η ολοκλήρωση του μέτρου μέχρι το δεύτερο τρίμηνο του 2024 με α) έναρξη ισχύος της κωδικοποίησης του πρωτογενούς και του παράγωγου δικαίου για την απλούστευση και την επικαιροποίηση της νομοθεσίας υπό το πρίσμα της ψηφιοποίησης και των βέλτιστων πρακτικών της ΕΕ και του πληροφοριακού συστήματος για τους φορολογούμενους, και β) δημιουργία συστήματος διαχείρισης περιεχομένου και ειδικού ιστότοπου πληροφοριών για τους φορολογούμενους, στον οποίο ιστότοπο θα γίνει αναφόρτωση (μέχρι τα τέλη του 2025) όλου του πρωτογενούς και παράγωγου φορολογικού δικαίου, με αναλυτικό οδηγό με συνδέσμους προς το σύστημα διαχείρισης περιεχομένου και τον ιστότοπο για τους φορολογούμενους, ώστε οι φορολογούμενοι να μπορούν να χρησιμοποιούν τον ειδικό ιστότοπο.

Στην τελευταία πρόταση αναθεώρησης **δεν αναφέρονται πλέον** τα περί αναλυτικού οδηγού προς διευκόλυνση χρήσης του ιστότοπου. Και εδώ είναι σημαντικό να αποσαφηνίσει η κυβέρνηση που ζήτησε την τροποποίηση του μέτρου τι ακριβώς συμβαίνει.

94. Ενίσχυση του εθνικού πλαισίου για την καταπολέμηση της διαφθοράς – μέτρο 16952

Στο συγκεκριμένο μέτρο, ενώ μέχρι και την αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου προβλεπόταν μέχρι το τέλος του 2025 να έχουμε «ολοκλήρωση έργων που αφορούν τις ψηφιακές ικανότητες και τις ικανότητες υποδομών της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας», στη νέα πρόταση αναθεώρησης έχουμε απλά «Εκτέλεση επενδυτικών έργων για την υποστήριξη των ψηφιακών και κτηριακών υποδομών της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας».

95. Ενίσχυση του δικτύου κρατικών ενισχύσεων – μέτρο 16701

Το «Ελλάδα 2.0» προβλέπει την έναρξη ισχύος τροποποιήσεων του νομικού πλαισίου κρατικών ενισχύσεων για τη λειτουργία του Κεντρικού Δικτύου Κρατικών Ενισχύσεων (CESANET), προκειμένου να ενισχυθούν οι αρμοδιότητες της Κεντρικής Μονάδας Κρατικών Ενισχύσεων και των Αποκεντρωμένων Μονάδων Κρατικών Ενισχύσεων. Δεν φαίνονται ιδιαίτερες διαφοροποιήσεις μεταξύ των διαφόρων αναθεωρήσεων στο συγκεκριμένο μέτρο, αλλά η κυβέρνηση οφείλει να αποσαφηνίσει σε τι ακριβώς συνίσταται η τροποποίηση που ζητήσε.

96. Καταπολέμηση του παρεμπορίου και προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας – μέτρο 16703

Μέχρι και την αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου το συγκεκριμένο μέτρο προέβλεπε μέχρι τα μέσα του 2025:

1. Θέση σε λειτουργία του πληροφοριακού συστήματος για τους ελέγχους με σκοπό την καταπολέμηση του λαθρεμπορίου και τον έλεγχο της διακίνησης εμπορευμάτων και υπηρεσιών. Η επιχειρησιακή ικανότητα της Διυπηρεσιακής Μονάδας Ελέγχου της Αγοράς (ΔΙ.Μ.Ε.Α.) ενισχύεται μέσω εξοπλισμού.
2. Δέκα νέοι πλήρως εξοπλισμένοι σταθμοί ελέγχων (συμπεριλαμβανομένου του απαιτούμενου εξοπλισμού) είναι πλήρως λειτουργικοί.
3. Ολοκλήρωση της αναγκαίας κατάρτισης του προσωπικού σχετικά με τη λειτουργία των πληροφοριακών συστημάτων και του εξοπλισμού.

Στην τελευταία πρόταση αναθεώρησης όμως γίνεται αναφορά **μόνο** σε «δημιουργία» πληροφοριακού συστήματος και «παροχή» δέκα σταθμών ελέγχων (όπως και διενέργεια κατάρτισης του προσωπικού), χωρίς αναφορές σε πλήρη λειτουργικότητα.

97. Μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης – μέτρο 16972

Μέχρι πριν ένα χρόνο το «Ελλάδα 2.0» προέβλεπε στο συγκεκριμένο μέτρο, μέχρι τα τέλη του 2025:

1. Την ολοκλήρωση προγραμμάτων κατάρτισης για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την επανειδίκευση τουλάχιστον 250.000 δημόσιων υπαλλήλων.

2. Την ολοκλήρωση των δράσεων που αποσκοπούν i) στον εκσυγχρονισμό των διαδικασιών πρόσληψης στο δημόσιο βάσει του επικαιροποιημένου εξουσιοδοτικού νόμου (ν. 4765/2021) και ii) στη θέσπιση πλαισίου στρατηγικού προγραμματισμού του ανθρώπινου δυναμικού με τη χρήση εργαλείου τεχνητής νοημοσύνης.

Με την αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου ο αριθμητικός στόχος **κατέβηκε** στις 225.000 δημοσίους υπαλλήλους. Και με την τελευταία πρόταση αναθεώρησης δεν μιλάμε πια για «ολοκλήρωση» αλλά για «παροχή» και «θέση σε ισχύ». Οι λέξεις έχουν πάντα τη σημασία τους.

98. Μεταρρύθμιση λογιστικού συστήματος – μέτρο 16974

Μέχρι και την αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου, θα έπρεπε μέχρι τέλος του 2025 να έχουμε την «Εκπόνηση ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων για όλους τους υποτομείς της γενικής κυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης». Με την τελευταία πρόταση αναθεώρησης αυτός ο καθαρός στόχος **αντικαθίσταται** με τη «Δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως νομοθεσίας για πολιτικές λογιστικής σε δεδουλευμένη βάση για τη γενική κυβέρνηση» και τη δημοσίευση στον ιστότοπο του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών της λίστας των φορέων που κάλυψε η διαδικασία ενοποίησης οικονομικών καταστάσεων το 2025.

99. Μετασχηματισμός δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας στη γενική κυβέρνηση και ηλεκτρονική τιμολόγηση – μέτρο 16705

Αρχικά το συγκεκριμένο μέτρο προέβλεπε την «κυλοποίηση», μέχρι τα τέλη του 2025, «του ψηφιακού μετασχηματισμού του πλαισίου δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας με την πλήρη θέση σε λειτουργία του συστήματος Ενδοεπιχειρησιακού Σχεδιασμού Δημόσιου Τομέα (GOV ERP)».

Στην αναθεώρηση του «Ελλάδα 2.0» τον περασμένο Ιούλιο η «πλήρης θέση σε λειτουργία» έγινε «θέση σε λειτουργία» και προστέθηκε στο τέλος της παραπάνω πρότασης για το GOV ERP η φράση «για τη στήριξη της κατάρτισης του προϋπολογισμού του 2027».

Με τη νέα πρόταση αναθεώρησης **φεύγει η αναφορά** στον προϋπολογισμό συγκεκριμένα του 2027 και διευκρινίζεται πως «η εφαρμογή του GOV ERP στην εκτέλεση του προϋπολογισμού δεν είναι μέρος του μέτρου στο πλαίσιο του ΤΑΑ».

100. Εκσυγχρονισμός του ελληνικού Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων – μέτρο 16940

Μέχρι και την αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου το συγκεκριμένο μέτρο προέβλεπε την «ολοκλήρωση», μέχρι τα μέσα του 2025 και με έκθεση πιστοποίησης,

«όλων των υποέργων του ελληνικού Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων: i) ψηφιοποίηση αρχείων και σύστημα διαχείρισης εγγράφων· ii) Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα· iii) πληροφοριακό σύστημα ERP· iv) υπηρεσίες διαχειριζόμενης εκτύπωσης· v) Σύστημα Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού».

Και εδώ, με την τελευταία πρόταση αναθεώρησης ο πήχης **χαμηλώνει αισθητά** καθώς προβλέπεται πλέον όχι η ολοκλήρωση αλλά η «δημιουργία», χωρίς έκθεση πιστοποίησης, μόνο δύο συστημάτων: αυτό της ψηφιοποίησης αρχείων και διαχείρισης εγγράφων, και το ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα. Τα άλλα δύο υποέργα **διαγράφονται**.

101. Ολοκλήρωση του εθνικού κτηματολογίου – μέτρο 16986

Το μέτρο είναι σαφές: «με τη μεταρρύθμιση θα ολοκληρωθεί το εθνικό κτηματολόγιο». Και προβλέπει την «ολοκλήρωση», μέχρι το 2^ο τρίμηνο του 2025, «της κτηματογράφησης των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας στην Ελλάδα, με όλα τα δικαιώματα ιδιοκτησίας (100%) σε όλη την ελληνική επικράτεια να έχουν φθάσει στο στάδιο της δημόσιας ανάρτησης», καθώς και την ολοκλήρωση «της μετάβασης στη νέα οργανωτική δομή του Ελληνικού Κτηματολογίου». Δεν είναι καθαρό τι ακριβώς επιφέρει σε αυτό το χρονοδιάγραμμα η νέα πρόταση αναθεώρησης και η κυβέρνηση οφείλει να εξηγήσει τι ακριβώς αφορά η τροποποίηση που ζήτησε.

102. Κατασκευή νέων και ανακαίνιση δικαστικών κτιρίων – μέτρο 16292

Στόχος του μέτρου είναι η ολοκλήρωση όλων των νέων κτιρίων και ανακαινίσεων, σύμφωνα με τις ανάγκες του αναθεωρημένου δικαστικού χάρτη και η έκδοση πιστοποιητικών ηλεκτρονικής ταυτότητας των δικαστικών κτιρίων, που εκδίδονται μέσω της σχετικής πλατφόρμας, ώστε να παραδοθούν στους χρήστες τους μέχρι το 4^ο τρίμηνο του 2025. Στη νέα πρόταση αναθεώρησης, προβλέπεται ακόμα η ολοκλήρωση των έργων μέσα στο χρονικό όριο, αλλά έχει απαλειφθεί η παράδοση στους χρήστες.

103. Ψηφιακός μετασχηματισμός του τομέα δικαιοσύνης (e-justice) – μέτρο 16727

Το μέτρο, έχει ως σκοπό να βοηθήσει στη βελτίωση της αποδοτικότητας του συστήματος δικαιοσύνης. Μέχρι και την αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου, το «Ελλάδα 2.0» προέβλεπε στο συγκεκριμένο μέτρο πως μέχρι τέλος του 2025 θα είχαμε «παραλαβή παραδοτέων», ως προς α) «πλήρως λειτουργικά συστήματα τήρησης αρχείων σε όλα τα αστικά και ποινικά δικαστήρια» και β) «αναβάθμιση και υποστήριξη των πληροφοριακών συστημάτων του τομέα δικαιοσύνης για τα πολιτικά και ποινικά δικαστήρια, το Ελεγκτικό Συνέδριο και το Εθνικό Ποινικό Μητρώο».

Στη νέα πρόταση αναθεώρησης δεν υπάρχει αναφορά σε «πλήρως λειτουργικά» συστήματα παρά μόνο σε «παράδοση» των συστημάτων για τον ψηφιακό μετασχηματισμό.

104. Επιτάχυνση της απονομής δικαιοσύνης – μέτρο 16575

Το μέτρο αφορούσε στην αναθεώρηση του δικαστικού χάρτη, την ολοκλήρωση όλων των νέων κτιρίων και ανακαινίσεων σύμφωνα με τις ανάγκες του αναθεωρημένου δικαστικού χάρτη, την ολοκλήρωση κατάρτισης σε θέματα διαμεσολάβησης και την έναρξη λειτουργίας ενοποιημένου ψηφιακού συστήματος διαπιστευμένων κέντρων διαμεσολάβησης μέχρι τα τέλη του 2025.

Με τη νέα πρόταση αναθεώρησης, η ολοκλήρωση κατάρτισης σε θέματα διαμεσολάβησης με σχετική έκθεση πιστοποίησης ολοκλήρωσης έγινε «παράδοση εκπαιδευτικών σεμιναρίων».

105. Δεξιότητες και ψηφιακές δεξιότητες των δικαστών και των δικαστικών υπαλλήλων (δικαστικού προσωπικού)

Αρχικά το μέτρο προέβλεπε, μεταξύ άλλων, το 65 % των δικαστών και των δικαστικών υπαλλήλων να έχουν εγγραφεί σε διά βίου κατάρτιση και να έχουν παρακολουθήσει τουλάχιστον ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα (σεμινάριο) μέχρι τα τέλη του 2024. Με τις πρόσφατες αναθεωρήσεις ο στόχος άλλαξε και πλέον προβλέπει «7.029 δικαστές και δικαστικοί υπάλληλοι να έχουν εγγραφεί σε διά βίου κατάρτιση και να έχουν παρακολουθήσει τουλάχιστον ένα επιμορφωτικό πρόγραμμα (σεμινάριο)».

106. Ενισχυμένη εποπτεία και αξιοπιστία των κεφαλαιαγορών – μέτρο 16581

Μέχρι και την προηγούμενη αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου, το μέτρο προέβλεπε την ύπαρξη έκθεσης, έως τα τέλη 2025, με την οποία πιστοποιούνται η ψηφιοποίηση της εποπτικής διαδικασίας και η οργάνωση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, μέσω των εξής έργων: 1. εκπόνηση χάρτη πορείας και επικαιροποίηση των διαδικασιών κυβερνοασφάλειας, 2. δημιουργία ή απόκτηση υποδομών και εφαρμογών ΤΠ για τη συστηματική παραλαβή, αποθήκευση, ανάκτηση και διαχείριση συναλλαγών, 3. εισαγωγή πληροφοριακού συστήματος μεγάλης κλίμακας και 4. κωδικοποίηση του κανονιστικού και νομοθετικού πλαισίου για τις κεφαλαιαγορές.

Μετά τη νέα πρόταση αναθεώρησης, **αφαιρούνται** εντελώς τα έργα 2 και 3.

107. Ενίσχυση της ικανότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος να υπερνικά τις προϋπάρχουσες προκλήσεις και να χρηματοδοτεί την πραγματική οικονομία – μέτρο 16957

Το μέτρο αποσκοπεί στη μείωση του υπολοίπου του ιδιωτικού χρέους και σύμφωνα με την αναθεώρηση του «Ελλάδα 2.0» τον περασμένο Ιούλιο θα έπρεπε μέχρι το 4^ο τρίμηνο του 2025, με έκθεση πιστοποίησης ολοκλήρωσης όλων των δράσεων, να έχουμε...

1. Ολοκλήρωση των δράσεων από την Εθνική Στρατηγική για τη Διαχείριση Ιδιωτικού Χρέους ιδίως μέσω της δημιουργίας του Πληροφοριακού Συστήματος της Ανεξάρτητης Αρχής Πιστοληπτικής Αξιολόγησης (ΠΣΑΑΠΑ), της έναρξης λειτουργίας του πληροφοριακού συστήματος για το μητρώο παρακολούθησης του ιδιωτικού χρέους και της διευκόλυνσης των συναλλαγών μη εξυπηρετούμενων δανείων.

2. Θέσπιση του Κεντρικού Μητρώου Πιστώσεων και

3. Έναρξη ισχύος της νομοθεσίας για τον χειρισμό και τη διαχείριση των υποθέσεων, και μείωση των συσσωρευμένων καθυστερήσεων στις διαδικασίες εκτέλεσης με στόχο τον εξορθολογισμό των διαδικασιών και την επιτάχυνση της επίλυσης των υποθέσεων.

Με τη νέα πρόταση αναθεώρησης, πήγαμε για όλα τα παραπάνω έργα από την «έκθεση με την οποία πιστοποιείται ότι έχουν ολοκληρωθεί», στο νεφελώδες «δημιουργία» ή «θέση σε ισχύ».

108. Αναβάθμιση των ψηφιακών υποδομών που είναι αναγκαίες για την εφαρμογή του νέου ενιαίου πλαισίου αφερεγγυότητας για την αναδιάρθρωση του χρέους και τη «δεύτερη ευκαιρία» - μέτρο 16580

Τον Ιούλιο του 2025, το μέτρο προέβλεπε ότι μέχρι το 4^ο τρίμηνο του 2025, θα υπάρχουν εκθέσεις που πιστοποιούν την έναρξη λειτουργίας συστημάτων, που μέσω της αναβάθμισης του μηχανισμού έγκαιρης προειδοποίησης και προληπτικής αναδιάρθρωσης χρέους θα παρέχει σε ιδιώτες και επιχειρήσεις τη δυνατότητα αποτροπής της υπερχρέωσης και αντιμετώπισης της διευθέτησης χρέους με χρήση εξωδικαστικών διαδικασιών. Μάλιστα, τα συστήματα αυτά, τα οποία διαχειρίζεται το Υπουργείο Οικονομικών, θα αναβαθμίζονταν μετά από αξιολόγηση της λειτουργίας τους.

Μετά τη νέα πρόταση αναθεώρησης, **εξαφανίστηκε** όλο το πρώτο κομμάτι που αφορούσε ιδιώτες και επιχειρήσεις και έμεινε μόνο το «αναβάθμιση των συστημάτων πληροφορικής έγκαιρης προειδοποίησης και αναδιάρθρωσης χρέους, τα οποία λειτουργούν από το Υπουργείο Οικονομικών», το «έναρξη λειτουργίας» έγινε «αναβάθμιση», ενώ και από «προληπτική αναδιάρθρωση χρέους» πήγαμε στο σκέτο «αναδιάρθρωση».

109. Βασική και εφαρμοσμένη έρευνα – μέτρο 16618

Το μέτρο αποτελείται από επτά υποέργα και στόχος του είναι η δημιουργία οντοτήτων για τη στήριξη της εφαρμοσμένης έρευνας μακροπρόθεσμα και η προώθηση ενός οικοσυστήματος καινοτομίας «υπερπροηγμένης τεχνολογίας». Μέχρι και την αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου θα έπρεπε, μέχρι τα τέλη του 2025, να είχαμε ολοκλήρωση των ακόλουθων υποέργων (με έκθεση της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Καινοτομίας (ΓΓΕΚ) που πιστοποιεί την ολοκλήρωσή τους): 1. χρηματοδότηση βασικής έρευνας, 2. εμβληματικά ερευνητικά έργα σε απαιτητικούς διεπιστημονικούς

τομείς, 3. δημιουργία ινστιτούτου εφαρμοσμένης έρευνας και καινοτομίας για την τεχνητή νοημοσύνη, 4. την επεξεργασία δεδομένων και την ανάπτυξη αλγορίθμων, 5. μεταφραστική έρευνα σε τεχνολογίες βιώσιμων υλικών, 6. συμμετοχή σε ευρωπαϊκές συμπράξεις υπολογιστικής υψηλών επιδόσεων (EuroHPC) και βασικές ψηφιακές τεχνολογίες, 7. εφαρμοσμένη έρευνα για την ανάπτυξη μη επανδρωμένων αεροσκαφών (χρηματοδότηση για κέντρο έρευνας και ανάπτυξης μη επανδρωμένων συστημάτων) και 8. εφαρμοσμένη έρευνα για την ιατρική ακριβείας».

Με τη νέα πρόταση αναθεώρησης **αφαιρούνται** έργα και συγκεκριμένα το 5, το 7 και το 8, ενώ για τα υπόλοιπα αντί για πλήρη ολοκλήρωση μέσα στο χρονικό όριο προβλέπεται πλέον μόνο «εκτέλεση»...

110. Δημιουργία — επέκταση — αναβάθμιση των υποδομών των ερευνητικών κέντρων υπό την εποπτεία της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Καινοτομίας (ΓΓΕΚ) – μέτρο 16624

Στόχος του μέτρου ήταν ολοκλήρωση όλων των υποέργων στο πλαίσιο του έργου Δημιουργία — επέκταση — αναβάθμιση των υποδομών των ερευνητικών κέντρων υπό την εποπτεία της ΓΓΕΚ, μέχρι το 4^ο τρίμηνο του 2025, φυσικά με έκθεση της ΓΓΕΚ που πιστοποιεί την ολοκλήρωση των έργων. Μετά τη νέα πρόταση αναθεώρησης, και λίγους μήνες από την προηγούμενη, η «ολοκλήρωση» αντικαταστάθηκε από την απλή «εκτέλεση» επενδυτικών έργων που αφορούν τα ερευνητικά κέντρα.

111. TH²ORAX: Εξελίξιμο ολιστικό υβριδικό επιχειρησιακό αυτόνομο σύστημα – μέτρο 16654

Το μέτρο αφορά στη δημιουργία ενός πληροφοριακού συστήματος «επόμενης γενιάς», για την ενίσχυση της λήψης αποφάσεων των θεσμικών οργάνων σε πραγματικό χρόνο. Μέχρι και την αναθεώρηση του Ιουλίου του 2025, έπρεπε να είχαμε την ολοκλήρωση του έργου το 4^ο τρίμηνο του 2025, με σχετική έκθεση ολοκλήρωσης της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Καινοτομίας (ΓΓΕΚ). Μετά τη νέα πρόταση αναθεώρησης, και λίγους μήνες πριν την τελευταία, το μέτρο πια έχει ως στόχο την «εκτέλεση» του έργου. Και εδώ, η κυβέρνηση που έχει ζητήσει την τροποποίηση του συγκεκριμένου μέτρου οφείλει να αποσαφηνίσει πλήρως τι συμβαίνει.

112. «Σφραγίδα Αριστείας» του προγράμματος «Ορίζων 2020»: χρηματοδότηση κορυφαίων καινοτόμων επιχειρήσεων – μέτρο 16622

Η επένδυση αφορά 12 προτάσεις έργων από μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις στις οποίες έχει απονεμηθεί το σήμα ποιότητας «Σφραγίδα Αριστείας» του προγράμματος «Ορίζων 2020» και είναι επιλέξιμες για επιχορήγηση. Η επένδυση στηρίζει τις εν λόγω προτάσεις, συμπληρώνοντας την ιδιωτική χρηματοδότηση από τους δικαιούχους.

Το μέτρο μέχρι και την αναθεώρηση του Ιουλίου του 2025 προέβλεπε την ολοκλήρωση των επιλέξιμων έργων που υλοποιούνται από μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, μέχρι το 4^ο τρίμηνο του 2025. Με τη νέα πρόταση αναθεώρησης, η «ολοκλήρωση» άλλαξε σε «εκτέλεση» των 12 έργων από μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.

113. Ερευνώ – Δημιουργώ – Καινοτομώ – μέτρο 16971

Στόχος της επένδυσης είναι η στήριξη 36 προτάσεων έργων που αξιολογήθηκαν με πολύ υψηλή βαθμολογία στο κριτήριο της «αριστείας» σε τομείς έξυπνης εξειδίκευσης, αλλά δεν χρηματοδοτήθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» λόγω δημοσιονομικών περιορισμών. Και εδώ το μέτρο προέβλεπε την ολοκλήρωση όλων των επιλέξιμων έργων μέχρι το 4^ο τρίμηνο του 2025. Μετά τη νέα πρόταση αναθεώρησης, η «ολοκλήρωση όλων των επιλέξιμων έργων» μετατράπηκε σε «εκτέλεση 36 έργων» του μέτρου.

114. Αυτοκινητόδρομος Κεντρικής Ελλάδας E-65: Τρίκαλα – Εγνατία Οδός – μέτρο 16628

Αφορά στην ολοκλήρωση του έργου «αυτοκινητόδρομος Κεντρικής Ελλάδας E65: Τμήμα Τρίκαλα – Εγνατία», μήκους 70 χλμ, συμπεριλαμβανομένων των παρεπόμενων εργασιών (όπως όλοι οι σταθμοί διόδων, ο φωτισμός και τα μέτρα ασφαλείας που απαιτούνται για την πιστοποίηση και τη λειτουργία του αυτοκινητοδρόμου) μέχρι το 4^ο τρίμηνο του 2025.

Μετά τη νέα πρόταση αναθεώρησης η «ολοκλήρωση» του έργου και των εργασιών μέχρι τα τέλη του 2025 αντικαταστάθηκε από «εκτελούνται κατασκευαστικές εργασίες απαραίτητες για τη λειτουργία του». Η κυβέρνηση που έχει ζητήσει την τροποποίηση του συγκεκριμένου μέτρου οφείλει να αποφασηθεί πλήρως τι συμβαίνει.

115. Αναβάθμιση του προαστιακού σιδηροδρόμου στη Δυτική Αττική – μέτρο 16892

Η εν λόγω επένδυση συνεπάγεται την κατασκευή νέας γραμμής προαστιακού σιδηροδρόμου μήκους 36 χλμ. στα δυτικά της Αθήνας, από τα Άνω Λιόσια μέχρι τα Μέγαρα. Από την αρχή του «Ελλάδα 2.0» πριν 4 χρόνια μέχρι τον περασμένο Ιούλιο, το μέτρο προέβλεπε την «ολοκλήρωση του προαστιακού σιδηροδρόμου Δυτικής Αττικής» μέχρι τα τέλη 2025, με έκθεση πιστοποίησης του ΟΣΕ ότι το έργο έχει ολοκληρωθεί και παραδοθεί στον ΟΣΕ.

Με την αναθεώρηση όμως του περασμένου Ιουλίου τα πράγματα άλλαξαν **γιατί ένα κομμάτι του έργου βγαίνει εκτός** Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Μέχρι τα τέλη του 2025 δεν προβλέπεται πλέον ότι θα ολοκληρωθεί όλο το έργο αλλά «έργα υποδομής και υπερκατασκευής, ηλεκτροδότηση, συστήματα σηματοδότησης και τηλεπικοινωνιών (εξαιρουμένου του Συστήματος Πληροφόρησης Επιβατών), **στο**

τμήμα του προαστιακού σιδηροδρόμου Δυτικής Αττικής από τα Άνω Λιόσια έως την έναρξη του τμήματος στα ΕΛΠΕ Ελευσίνας και από το τέλος του τμήματος ΕΛΠΕ Ελευσίνας έως τον νέο σταθμό Μεγάρων». Με τη νέα μάλιστα πρόταση αναθεώρησης, ακόμα και για αυτά τα τμήματα, **παύει να προβλέπεται** «ολοκλήρωση έργων υποδομής» μέχρι τα τέλη του 2025 αφού πλέον το μέτρο προβλέπει «κατασκευή έργων υποδομής».

116. Εφαρμογή των εργασιών αποκατάστασης της συμμόρφωσης με τον EASA (Ευρωπαϊκή Ένωση για την Ασφάλεια της Αεροπορίας) – μέτρο 16833

Στόχος του μέτρου αρχικά ήταν η αναβάθμιση 13 περιφερειακών αεροδρομίων στο πλαίσιο των νέων προδιαγραφών πιστοποίησης του Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Ασφάλεια της Αεροπορίας (EASA), που συνιστούν συμβατική υποχρέωση του κράτους, μέχρι τα μέσα του 2025. Με την αναθεώρηση του Δεκεμβρίου 2024 η «ολοκλήρωση όλων των εργασιών αποκατάστασης στους 13 αερολιμένες και πιστοποίηση από τον EASA» μεταφέρθηκε στα τέλη 2025. Με την αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου προστέθηκε πως η αποκατάσταση των αερολιμένων θα οδηγήσει σε «ανάκληση 169 εγγράφων αποδοχής απόκλισης και δράσης (DAAD) με αποφάσεις της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας (ΥΠΑ).

Στη νέα πρόταση αναθεώρησης όμως **διαγράφεται** ως στόχος η φράση «ολοκλήρωση όλων των εργασιών αποκατάστασης στους 13 αερολιμένες και πιστοποίηση από τον EASA» από την περιγραφή του οροσήμου στο σχετικό πίνακα και υπάρχει μόνο αναφορά στην ανάκληση των 169 εγγράφων.

117. Έξυπνες γέφυρες – μέτρο 16949

Το μέτρο αφορά στην προληπτική συντήρηση γεφυρών σε διάφορες περιοχές της χώρας και αποτελείται από δύο υποέργα. Η επένδυση αποσκοπεί στον εξοπλισμό των γεφυρών με ειδικά συστήματα μέτρησης φορτίου και αισθητήρες ή οπτικές ίνες που μετρούν τη μετατόπιση των γεφυρών σε πραγματικό χρόνο. Τον Ιούλιο του 2025, το «Ελλάδα 2.0» προέβλεπε ότι το 3^ο τρίμηνο του 2025 θα είχαμε την «ολοκλήρωση της δεύτερης φάσης του έργου που προβλέπει τον εξοπλισμό των γεφυρών με ασύρματους αισθητήρες που τροφοδοτούνται από ηλιακούς συλλέκτες» και το 4^ο τρίμηνο του 2025 την «ολοκλήρωση της πρώτης φάσης του έργου για την παροχή πληροφοριών για την προληπτική συντήρηση γεφυρών σε διάφορες περιοχές της χώρας».

Μετά τη νέα πρόταση αναθεώρησης το «ολοκλήρωση» έχει υποχωρήσει σε «εκτέλεση εργασιών» και για τα δύο έργα.

118. Ψηφιακός μετασχηματισμός του Οργανισμού Σιδηροδρόμων Ελλάδος – μέτρο 16959

Αρχικά το συγκεκριμένο μέτρο αποσκοπούσε στην «Ολοκλήρωση», μέχρι τα τέλη του 2025, «του έργου ψηφιοποίησης του ΟΣΕ με τα εξής έργα: 1. Σύστημα διαχείρισης εισιτηρίων και τηλεματικής, με τουλάχιστον το 60 % των επιβατών να χρησιμοποιεί ηλεκτρονικά εισιτήρια· 2. Υποδομές έξυπνων σταθμών· 3. Υπηρεσίες πελατειακής εμπειρίας· 4. Εφαρμογή και λειτουργία του δικτύου τηλεπικοινωνιών για το διαδίκτυο υψηλών ταχυτήτων σε τρένα και σταθμούς· 5. Σύστημα τηλεματικής οχημάτων του ΟΣΕ και 6. Υπηρεσίες κατάρτισης.

Με την αναθεώρηση του Ιουλίου προστέθηκαν στα προς ολοκλήρωση μέχρι τα τέλη 2025 έργα η «ολοκλήρωση της αναβάθμισης των υποδομών ασφαλείας δέκα σιδηροδρομικών σηράγγων με τη χρήση έξυπνων συστημάτων».

Με τη νέα πρόταση αναθεώρησης όμως η καθαρή «ολοκλήρωση» αντικαθίσταται με το νεφελώδη όρο «παροχή» των παραπάνω ψηφιακών έργων, συστημάτων, εξοπλισμού και υπηρεσιών. Η κυβέρνηση που έχει ζητήσει την τροποποίηση του συγκεκριμένου μέτρου οφείλει να αποσαφηνίσει πλήρως τι συμβαίνει.

119. Απλούστευση διαδικασιών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών – μέτρο 16786

Τον Δεκέμβριο του 2024, το μέτρο προέβλεπε ότι μέχρι τα τέλη του 2025 θα είχαμε την «έναρξη ισχύος ενός νέου λειτουργικού μοντέλου για τον ψηφιακό μετασχηματισμό και απλούστευση των διαδικασιών» στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών και σχετική έκθεση ολοκλήρωσης έργων από το Υπουργείο.

Με την αναθεώρηση του Ιουλίου του 2025, πήγαμε πίσω στον χρόνο, και η «έναρξη ισχύος» μέχρι τα τέλη 2025 μετατράπηκε σε «εφαρμογή του ψηφιακού μετασχηματισμού και απλούστευση των διαδικασιών», χωρίς αναφορά σε νέο λειτουργικό μοντέλο όπως πριν, μέχρι τα τέλη 2024.

Με την τελευταία πρόταση αναθεώρησης πλέον είναι σαφές ότι ο ψηφιακός μετασχηματισμός δεν αφορά τη λειτουργία συνολικά του υπουργείου αλλά την απλοποίηση συγκεκριμένων των διαδικασιών α) έκδοσης, αντικατάστασης και ανανέωσης αδειών οδήγησης, β) μεταβίβασης οχημάτων, γ) έκδοσης αδειών κυκλοφορίας και πινακίδων κυκλοφορίας, και δ) εξετάσεων αδειών οδήγησης, οι οποίες διαδικασίες, σύμφωνα με το «Ελλάδα 2.0», είναι σε ισχύ από το τέλος του 2024.

Η κυβέρνηση οφείλει να εξηγήσει σε τι ακριβώς συνίσταται η τροποποίηση την οποία ζήτησε στο συγκεκριμένο μέτρο.

120. Ο πολιτισμός ως κινητήριος μοχλός ανάπτυξης – μέτρο 16293

Γενικός στόχος της επένδυσης είναι η προώθηση της συμβολής του πολιτισμού στην έξυπνη και βιώσιμη ανάπτυξη, καθώς και στην οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή. Το μέτρο, μέχρι και την αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου, προέβλεπε «ολοκλήρωση του έργου και οριστικοποίηση όλων των σχετικών υποέργων» μέχρι το 4^ο τρίμηνο του 2025, με «εκθέσεις ολοκλήρωσης όλων των υποέργων, οι οποίες

περιλαμβάνουν παραστατικά πληρωμής και αποτελέσματα των ελέγχων των επενδύσεων, και πιστοποίηση από τους δικαιούχους για την ολοκλήρωση της επένδυσης».

Προσέξτε όμως πόσα υποέργα προέβλεπε το συγκεκριμένο μέτρο:

«1. Παροχή στήριξης για την υλοποίηση πιλοτικών έργων στο πλαίσιο επιλεγμένων περιφερειακών στρατηγικών του πολιτιστικού και δημιουργικού τομέα,
2. Αναβάθμιση των υποδομών των πολιτιστικών χώρων,
3. Παροχή εργαστηρίων για επαγγελματίες του πολιτιστικού και δημιουργικού τομέα,
4. Παροχή στήριξης σε τοπικά οικοσυστήματα χειροτεχνίας, μέσω βελτιώσεων των υποδομών, παροχής προγραμμάτων κατάρτισης, καθώς και της χαρτογράφησης και ανάπτυξης μιας ολοκληρωμένης εθνικής στρατηγικής για τη χειροτεχνία ανά περιφέρεια,
5. Επέκταση της χρήσης των αρχαιολογικών χώρων και μνημείων ως χώρων εκδηλώσεων, με την αναβάθμιση επιλεγμένων αρχαιολογικών χώρων και μνημείων και τη βελτίωση των ψηφιακών υποδομών τους,
6. Προώθηση της κινηματογραφικής βιομηχανίας με την παροχή οικονομικής στήριξης για την παραγωγή επιλεγμένων ελληνικών ταινιών,
7. Ενίσχυση του ελληνικού πολιτιστικού σήματος και των εξαγωγών, μεταξύ άλλων με την ανάπτυξη του ψηφιακού υλικού και την προώθηση της πλατφόρμας του σύγχρονου ελληνικού πολιτισμού και όλων των σχετικών επιμέρους πλατφορμών, με την παροχή χρηματοδοτικής στήριξης για τη συμμετοχή και την προώθηση των ελληνικών παραγωγών στο εξωτερικό».

Με την τελευταία πρόταση αναθεώρησης όλα τα παραπάνω που έπρεπε τώρα να ολοκληρώνονται αποτυπώνονται ως εξής:

«1. Δημιουργούνται πολιτιστικά master plans (ή σχέδια δράσης/ανάπτυξης) για πόλεις σε 5 περιφέρειες.
2. Εκτελούνται παρεμβάσεις υποδομής σε 11 περιφέρειες, συμπεριλαμβανομένων παρεμβάσεων ψηφιακής υποδομής σε 5 από αυτές.
3. Δημιουργείται εθνική στρατηγική χειροτεχνίας για όλες τις περιφέρειες.
4. Γίνονται επενδύσεις στην παραγωγή επιλεγμένων ελληνικών ταινιών.
5. Δημιουργείται ψηφιακό υλικό και η πλατφόρμα Σύγχρονος Ελληνικός Πολιτισμός είναι προσβάσιμη online».

Το τι επακριβώς συμβαίνει οφείλει να το εξηγήσει η κυβέρνηση που ζήτησε την τροποποίηση και του συγκεκριμένου μέτρου.

121. Προστασία πολιτιστικών μνημείων και αρχαιολογικών χώρων από την κλιματική αλλαγή – μέτρο 16433

Το μέτρο αυτό είχε σκοπό την «ολοκλήρωση της προστασίας των πολιτιστικών μνημείων από την κλιματική αλλαγή, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης σχεδίων

για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή για χώρους πολιτιστικής κληρονομιάς» μέχρι το 4^ο τρίμηνο του 2025.

Με την τελευταία αναθεώρηση, από την «ολοκλήρωση της προστασίας» μέχρι τα τέλη του 2025, πήγαμε στο «εκτελούνται έργα για πολιτιστικά μνημεία, παράδοση σχεδίων προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή».

122. Μεταρρύθμιση της απασχόλησης στον πολιτιστικό τομέα – μέτρο 16715

Το μέτρο αυτό έχει σκοπό την έναρξη ισχύος της νομοθεσίας για τη μεταρρύθμιση της απασχόλησης στον πολιτιστικό τομέα, συμπεριλαμβανομένου του ορισμού του καθεστώτος των «επαγγελματιών στον δημιουργικό ή πολιτιστικό κλάδο» και των αναλογικών φορολογικών κινήτρων και κινήτρων κοινωνικής ασφάλισης, μέχρι το 3^ο τρίμηνο του 2022. Δεν διαφαίνεται κάποια σημαντική διαφοροποίηση μεταξύ των αλληπάλληλων αναθεωρήσεων του «Ελλάδα 2.0» στο συγκεκριμένο μέτρο, αλλά η κυβέρνηση που ζήτησε την τροποποίησή του πρέπει να αποσαφηνίσει το περιεχόμενο της.

123. Επιτάχυνση της έξυπνης μεταποίησης – μέτρο 16721

Το μέτρο αφορά στη χρηματοδοτική στήριξη επενδυτικών έργων στον μεταποιητικό τομέα (έργα που αφορούν από την ψηφιοποίηση των γραμμών παραγωγής, την αυτοματοποίηση και τη διασύνδεση των αλυσίδων εφοδιασμού και τον σχεδιασμό και την παραγωγή έξυπνων προϊόντων και υπηρεσιών, μέχρι τις άδειες υπολογιστικού νέφους και τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας) καθώς και στην «ολοκλήρωση της κατασκευής όλων των επενδυτικών έργων που επελέγησαν» μέχρι το 4^ο τρίμηνο του 2025.

Με τη νέα πρόταση αναθεώρησης όμως φεύγει η «ολοκλήρωση» κατασκευής όλων των έργων που επελέγησαν και αντικαθίσταται από το «εκτέλεση τουλάχιστον 70 επενδυτικών σχεδίων που επελέγησαν».

124. Αναβάθμιση καλλιτεχνικής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης – μέτρο 16725

Αρχικά το μέτρο αφορούσε «την ίδρυση νέας Σχολής Οπτικοακουστικών Μέσων, την ολοκλήρωση της μετεγκατάστασης της Εθνικής Σχολής Χορού και του Κρατικού Ωδείου Θεσσαλονίκης και την αναθεώρηση του νομικού πλαισίου για την αναβάθμιση των προγραμμάτων σπουδών και τη διασφάλιση της ποιότητας της καλλιτεχνικής εκπαίδευσης».

Με την αναθεώρηση του «Ελλάδα 2.0» το 2024 τα πράγματα άλλαξαν. Αντί για «ίδρυση νέας Σχολής Οπτικοακουστικών Μέσων» έχουμε «Έναρξη ισχύος της νομοθεσίας για τη δημιουργία Εθνικής Σχολής Παραστατικών Τεχνών». Αντί για «ολοκλήρωση της μετεγκατάστασης της Εθνικής Σχολής Χορού και του Κρατικού

Ωδείου Θεσσαλονίκης» έχουμε «ολοκλήρωση της αναβάθμισης του κτιρίου της Εθνικής Σχολής Χορού και του Κρατικού Ωδείου Θεσσαλονίκης». Και προστέθηκε και η «αναβάθμιση κρατικών ιδρυμάτων καλλιτεχνικής εκπαίδευσης (Δραματική Σχολή του Εθνικού Θεάτρου, Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος, Προπαρασκευαστικό και Επαγγελματικό Σχολείο Καλών Τεχνών Πανόρμου Τήνου)».

Με την αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου η υπό δημιουργία «Εθνική Σχολή Παραστατικών Τεχνών» έγινε «Πανεπιστήμιο Παραστατικών Τεχνών». Όλα τα υποέργα παρέμειναν προς ολοκλήρωση, με την αντίστοιχη έκθεση πεπραγμένων, ως τα τέλη του 2025.

Όμως με την τελευταία πρόταση αναθεώρησης, και εδώ, η «ολοκλήρωση» μειώνεται σε απλή αναφορά σε εκτελέσεις των έργων.

125. Πολιτιστικές διαδρομές σε εμβληματικούς αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία – μέτρο 16485

Στόχος ήταν συγκεκριμένη επένδυση να σχεδιάσει «πέντε εμβληματικές πολιτιστικές διαδρομές με θεματικές αφηγήσεις που καλύπτουν όλες τις περιόδους της ελληνικής ιστορίας. Το γεωγραφικό εύρος των διαδρομών αναμένεται να καλύπτει ολόκληρη τη χώρα». Η «ολοκλήρωση των πολιτιστικών διαδρομών», με τη σχετική έκθεση ολοκλήρωσης, προβλέπονταν για τα τέλη του 2025.

Με τη νέα πρόταση αναθεώρησης από την «ολοκλήρωση» περάσαμε στο υποδεέστερο «δημιουργούνται».

126. Αποκατάσταση – συντήρηση – ανάδειξη των μνημείων της Ακρόπολης – μέτρο 16435

Μέχρι και την αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου προβλεπόταν στο «Ελλάδα 2.0» η ολοκλήρωση της αποκατάστασης μνημείων της Ακρόπολης μέχρι τα τέλη του 2025, με τη σχετική φυσικά έκθεση ολοκλήρωσης.

Με την τελευταία πρόταση αναθεώρησης από την ξεκάθαρη «ολοκλήρωση» των έργων περνάμε στο «τα Μνημεία της Ακρόπολης αποκαθίστανται». Η κυβέρνηση οφείλει να εξηγήσει τι ακριβώς ισχύει για την τροποποίηση που ζήτησε και στο συγκεκριμένο μέτρο.

127. Επανειδίκευση και αναβάθμιση δεξιοτήτων στον τομέα του τουρισμού – μέτρο 16921

Το μέτρο στόχευε στην αναβάθμιση δεξιοτήτων και την επανειδίκευση των εποχιακών εργαζομένων, των μακροχρόνια ανέργων, καθώς και των εργαζομένων στον τομέα του τουρισμού των οποίων η σύμβαση εργασίας τέθηκε σε αναστολή κατά τη διάρκεια της

πανδημίας. Ο αριθμητικός στόχος είχε τεθεί στους 18.000 συμμετέχοντες, με την ολοκλήρωση της επιτυχούς κατάρτισης να προσδιορίζεται μέχρι τα μέσα του 2025. Με την τελευταία πρόταση αναθεώρηση συγκεκριμενοποιείται ότι η ολοκλήρωση του στόχου γίνεται από «έκθεση του Υπουργείου, με στατιστικό παράρτημα των ολοκληρωμένων μαθημάτων, που να επαληθεύει ότι τουλάχιστον 18.000 συμμετέχοντες έχουν ολοκληρώσει με επιτυχία τις εκπαιδευτικές συνεδρίες».

128. Ψηφιακό ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης χαρτοφυλακίου τεχνικών έργων και περιουσιακών στοιχείων του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών – μέτρο 16937

Μέχρι και την αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου προβλεπόταν, μέχρι τα τέλη 2025, η «ολοκλήρωση» και «παροχή προηγμένου συστήματος διαχείρισης χαρτοφυλακίου για το Υπουργείο Υποδομών», με «έκθεση ολοκλήρωσης του Υπουργείου». Με την τελευταία αναθεώρηση σε ακόμα ένα έργο η ξεκάθαρη «ολοκλήρωση» υποβαθμίζεται σε νεφελώδεις αναφορές όπως ότι το σύστημα διαχείρισης χαρτοφυλακίου «παρέχεται».

129. Παρεμβάσεις αναβάθμισης περιφερειακών λιμένων – μέτρο 16975

Αφορά παρεμβάσεις αναβάθμισης 13 περιφερειακών λιμένων σε νησιά και περιοχές με ανεπτυγμένη τουριστική δραστηριότητα. Και εδώ, μέχρι την αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου, προβλεπόταν η «ολοκλήρωση της αναβάθμισης δεκατριών περιφερειακών λιμένων» μέχρι τέλος του 2025. Στη νέα πρόταση αναθεώρησης φεύγει η ξεκάθαρη αναφορά σε «ολοκλήρωση» και αντικαθίσταται με γενικόλογη αναφορά σε «κατασκευή».

130. Γενικό σχέδιο για την ανανέωση του ελληνικού στόλου επιβατηγών πλοίων – μέτρο 16944

Το μέτρο συνίσταται στην κατάρτιση, μέχρι τα μέσα του 2025, αναλυτικής μελέτης, στρατηγικής και ανάπτυξης μηχανισμού χρηματοδότησης για τη σταδιακή ανανέωση του στόλου επιβατηγών πλοίων της χώρας. Μέχρι την αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου το μέτρο προέβλεπε ολοκλήρωση του έργου, με ολοκληρωμένη έκθεση και σύνοψη της διαδικασίας διαβούλευσης, μέχρι το 2^ο τρίμηνο του 2025. Στη νέα πρόταση αναθεώρησης δεν γίνεται αναφορά σε «ολοκλήρωση» αλλά προβλέπεται η «δημοσίευση του γενικού σχεδίου» μέσα στο χρονικό όριο του οροσήμου.

131. Δράσεις για την απλούστευση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και την αναβάθμιση της ποιότητας και της ασφάλειάς του – μέτρο 16543

Μέχρι την αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου το μέτρο προέβλεπε, έως τα τέλη του 2025, την «έναρξη ισχύος της νομοθεσίας για τη μεταρρύθμιση και λήψη των αναγκαίων μέτρων για την περαιτέρω βελτίωση του κανονιστικού πλαισίου όσον

αφορά την αδειοδότηση και την αποτελεσματική εποπτεία των επιχειρήσεων» με «δημοσίευση της νομοθεσίας στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Προέβλεπε σειρά μέτρων όπως «εκτίμηση επιπτώσεων της μεταρρύθμισης της αδειοδότησης που θα πραγματοποιηθεί έως το πρώτο τρίμηνο του 2024 και εφαρμογή και ανάπτυξη εργαλείων για τη διευκόλυνση των διαδικασιών εποπτείας της αγοράς».

Στη νέα πρόταση αναθεώρησης η ουσία του μέτρου διατηρείται, χωρίς ειδική αναφορά σε «δημοσίευση της νομοθεσίας στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως».

132. Κανονιστικό πλαίσιο και πλαίσιο λειτουργίας της αγοράς για τις τεχνολογίες δέσμευσης, χρήσης και αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα για την προώθηση της απανθρακοποίησης της βιομηχανίας – μέτρο 16988

Το μέτρο αφορά στη θέσπιση του νομικού πλαισίου για τη δέσμευση, τη χρήση και την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα, μέχρι, αρχικά, το 2^ο και μετά το 3^ο τρίμηνο του 2024. Δεν διαφαίνονται άλλες διαφοροποιήσεις μεταξύ των αναθεωρήσεων στο συγκεκριμένο μέτρο, αλλά και εδώ η κυβέρνηση οφείλει να αποσαφηνίσει σε τι συνίσταται η τροποποίηση που ζήτησε.

133. Δυναμικότητα δικτύου και αποθήκευσης — προώθηση επενδύσεων αποθήκευσης – μέτρο 16990

Μέχρι και την αναθεώρηση του περασμένου Ιουλίου το μέτρο αφορούσε στην «έναρξη ισχύος», με νόμο ή / και υπουργική απόφαση και έως τα μέσα του 2025, «του καθεστώτος στήριξης μέσω πλειστηριασμών, για συνδυασμένες μονάδες αποθήκευσης ΑΠΕ με τεχνολογίες φωτοβολταϊκών συστημάτων και τεχνολογίες αποθήκευσης σε συσσωρευτές». Στη νέα πρόταση αναθεώρησης προστέθηκε και η «έναρξη ισχύος νομικών πράξεων που θεσπίζουν το πλαίσιο αδειοδότησης για την υποστήριξη αυτοτελών έργων μπαταριών».

134. Κανονιστικό πλαίσιο για ένα έξυπνο δίκτυο – μέτρο 16991

Στόχος του μέτρου είναι να συμβάλει στην προώθηση τεχνολογιών και πρακτικών έξυπνων δικτύων στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας της Ελλάδας. Μέχρι και την τελευταία αναθεώρηση του Ιουλίου το μέτρο προέβλεπε έως τα τέλη του 2025 ότι «το κέντρο ελέγχου του διαχειριστή συστήματος διανομής είναι λειτουργικό» - με επιβεβαίωση αποδοχής από τον διαχειριστή συστήματος διανομής της ολοκλήρωσης του κέντρου ελέγχου - «και περιλαμβάνει την εγκατάσταση νέου συστήματος εποπτικού ελέγχου και απόκτησης δεδομένων – διαχείρισης δεδομένων (SCADA-DMS) και την επικοινωνία με τις μονάδες τηλεχειρισμού (RTU) στους υποσταθμούς υψηλής τάσης/μέσης τάσης (YT/MT), καθώς και τη δημιουργία της απαραίτητης υποστηρικτικής υποδομής για τα τρία ενοποιημένα κέντρα».

Στη νέα πρόταση αναθεώρησης όμως φεύγει ο στόχος «το κέντρο ελέγχου είναι λειτουργικό» και υποβαθμίζεται σε «εκσυγχρονίζεται» και «εκτελούνται εργασίες».

135. Εργαλειοθήκη για την προώθηση της κοινής χρήσης της ενέργειας, της αυτοκατανάλωσης και των κοινοτήτων ανανεώσιμης ενέργειας – μέτρο 16992

Το μέτρο αφορά στην εργαλειοθήκη για την προώθηση της κοινής χρήσης της ενέργειας, μέσω της έναρξης ισχύος του παράγωγου δικαίου για την αυτοκατανάλωση και τη διευκόλυνση διαδικασιών αδειοδότησης για την εγκατάσταση σταθμών ΑΠΕ σε κτίρια, καθώς και, έως το πρώτο τρίμηνο του 2025, της νομοθεσίας για τη σύσταση μητρώου αυτοκαταναλωτών και την εφαρμογή μέτρων τεχνικής βοήθειας για τη στήριξη της ανάπτυξης και της λειτουργίας ενεργειακών κοινοτήτων.

Μέχρι και την τελευταία αναθεώρηση του Ιουλίου προβλεπόταν πως το πρώτο τρίμηνο του 2025 «η τεχνική βοήθεια για τις ενεργειακές κοινότητες θα είναι πλήρως λειτουργική, συμπεριλαμβανομένου του ορισμού σχετικού διαδραστικού σημείου επαφής». Με τη νέα πρόταση αναθεώρησης αυτό αντικαθίσταται με το «Παράδοση έκθεσης υλοποίησης που πιστοποιεί τη δημιουργία τεχνικής βοήθειας για τις Ενεργειακές Κοινότητες, συμπεριλαμβανομένων των διαδραστικών σημείων επαφής». Η κυβέρνηση που έχει ζητήσει την τροποποίηση του συγκεκριμένου μέτρου οφείλει να αποσαφηνίσει πλήρως τι συμβαίνει.